Poštnina plačana v gotovini. Leto LXI V Ljubljani, v sredo 12. aprila 1933. Štev. 85 Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563 Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

V ofenzivo proti revizionizmu!

Čeprav sloni revizionistična politika, predvsem kolikor gre za revizijo meja, na šepavih nogah, čeprav je res, da ni v smislu narodnostnih načel, ki morajo biti v 20. stoletju edino odločilna pri določevanju usode narodov, nikakor upravičena in tudi ni moralno utemeljena, moramo kot realni politiki računati z dejstvom, da ima revizionizem silno udarno moč. Revizionistična propaganda se naslanja po vsem svetu na tri mogočne zaveznike, ki so: neinformiranost mednarodne javnosti, gospodarska kriza in pa človeško razumljivo simpatiziranje mednarodne javnosti s premaganci. Končno revizionistična propaganda lahko tudi uspešno izkorišča splošno pomanjkanje zaupanja v stalnost današnjega političnega in socialnega reda, pa naj se ta nestalnost pojavlja kot posledica krize parlamentarizma in demokracije ali obstoječega gospodarskega sistema; svet je neprestano v pričakovanju nečesa novega, »odrešilnega«.

Samoposebi umevno se je zdelo nemški diplomaciji, da je valila vso gospodarsko krizo na reparacije, dokler niso bile te v Lausanni končno črtane. Danes je gospodarske krize v Vzhodni Prusiji, ki je nemarni baroni ne marajo obdelovati, kriv seveda »poljski koridor«. Legitimistični krogi v Avstriji in Madjari sploh že več let prepričujejo Anglosakse, da je današnjo gospodarsko stisko v podonavskih državah povzročilo razkosanje Avstro-Ogrske, češ, da so na njenem ozemlju nastale male državice, ki ne morejo samostojno živeti. Angleži in Američani gledajo na narodnostne probleme skozi precej debele naočnike; njim so bolj priljubljene »praktične« rešitve tudi političnih problemov, in sicer po trgovskih načelih, kakor razmejevanje, ki naj vpošteva predvsem narodnostne momente. Madjari se lahko poleg tega naslanjajo na stare zveze svoje aristokracije z angleško. Sploh imajo Nemci, Avstrijci in Madjari pri vsaki mednarodni akciji veliko prednost pred slovanskimi narodi in slovanskimi državami, ker je lahko navežejo na stare zveze, ki obstojijo že izpred vojne. Oni lahko orjejo dalje po brazdah, ki so jih zarezali za časa nekdanje Nemčije in Avstro-Ogrske kot gospodujoči narodi, in to tudi s pomočjo slovanskih žuljev, za katere je takrat malokdo vedel.

Prav tako tudi naš dosledni nasprotnik na zapadu, ki nima nikakega veljavnega argumenta, s katerim bi lahko podprl svojo zahtevo po naši zemlji, ki se je pokastil že velikega kosa naše zemlje in ki ravna z našim ljudstvom kakor so Rimljani s podvrženimi narodi, lahko predrzno meče v svet najgorostasnejše zahteve, tudi zahtevo po naši Dalmaciji, ne da bi izval v mednarodni javnosti posebno začudenje. Kljub temu, da je duce udaril s fašistično sekiro po svojih nasprotnikih in jih danes opozarja, da je ta sekira še ostrejša — in takšne grožnje zapadu prav nič ne imponirajo — in kljub temu, da uživa italijanska diplomacija zaradi svojih mednarodnih intrig poseben sloves, Mussolini še vedno na zapadu z uspehom manevrira proti nam, ki smo za zapadno aristokracijo še mladi, v imenu 2000-letne civilizacije.

Borba proti revizionizmu ni lahka. Velik del angleške javnosti se je nedavno oprijel revizionizma kot bilke, ki naj reši Evropo, MacDonald je vprav z neprikrito čustvenostjo, ki se kaj rada pojavi pri starejših politikih, zagrabil za njo, in iz Anglije je prišel tudi predlog, naj »vrnemo« Madjarski Banat, da ne omenjamo drugih predlogov o razkosanju naše domovine, ki so kvečjemu rimskega izvora.

Mednarodni položaj se je nedavno zasukal nam v prid. To se ni zgodilo samo radi odločnega nastopa Male antante, ampak še bolj radi nepremišljenih sunkov nekdanjega majorja Hitlerja, ki je s svojo notranjo politiko prezgodaj razgrnil svoje karte. Če je vstal A. Chamberlain, ki se ni strašil fašističnega duha in se je rad vozil na sestanke z Mussolinijem, proti »pruskemu duhu, o katerem smo mislili, da je že mrtev«, je to mnogo. Klici v poslanski zbornici proti Macdonaldu, češ da pri svoji revizionistični politiki ne računa s preokretom angleškega javnega mnenja v prid Franciji, torej tudi v prid njenim zaveznicam, niso bili slučajni.

Vendar ni dvoma, da bo revizionistična gonja kmalu zopet vzkipela. Kako naj se borimo proti njej? Nikakor se ne moremo strinjati z D'Ormessonom, ki očita francoski povojni diplomaciji okostenelost in pomanjkanje pobude. Povojni francoski zunanji ministri so skušali zagotoviti Franciji mir in z njim njene pridobitve s pogodbami in res velikopoteznimi načrti, ki so bili izven območja za nasprotnika odloznih mednarodnih pogodb. Naj omenimo samo Briandov Locarno, Briandov in Kellogov pakt, Herriotov ženevski pakt in francoski razorožitveni načrt, ki naj bi zagotovil Zvezi narodov ugled in moč. Gotovo pa je, da je bila francoska zunanja politika v svoji liniji defenzivna. Zunanja politika Francije, ki je po zasedbi Alzacije in utrditvi svojega kolonialnega imperija dospela na vrhunec svojih narodnih teženj, tudi ni mogla biti drugačna. Kdor je v defenzivi, je vedno v nevarnosti, da zgubi več, kakor tisti, ki napada.

Čeprav je naša zunanja politika spričo sedanjega mednarodnega položaja, ki se še desetletja bržkone ne bo spremenil, navezana na francosko, si lahko privoščimo kak sunek, posebno iz tistih postojank, kjer Francija ni prizadeta neposredno in ne kaže neposrednega interesa za lastno pobudo. V zadnjem času je v naši zunanji politiki ta težnja tudi vidna, vsaj v obrambi smo postali odločnejši. Obramba proti revizionizmu bo najuspešnejša, ako preidemo sami v ofenzivo. Postavimo proti revizionističnim zahtevam lastne revizionistične zahteve! Če ne more naša oficijelna politika na to pot, ker načelno odklanja vsak revizionizem iz strahu, da ne bi zgubili sedanjih pridobitev, potem poiščimo posredno pot. Lotimo se propagande za našo zemljo pod tujcem doma in predvsem v zunanjem svetu. Ni zadosti, da se od časa do časa kdo s hripavim glasom oglasi, potreben je sistem! Na sistematično akcijo je treba odgovoriti s sistematičnim delom. Ne strašimo se pred vsem svetom povedati, da naše narodno zedinjenje še ni dovršeno!

Mi lahko pred vsem svetom izjavimo: Revizije, seveda pravične revizije, se ne bojimo! Pravična revizija bi pripeljala v naročje Jugoslavije okoli 100.000 koroških sinov in drugih 600.000 izpod Italije, s katerimi smo živeli skupno 1300 let na tej zemlji, da ne omenjamo drugih, ki še žive na Gradiščanskem in Madjarskem izven naših meja!

—ski

Italijanska diplomacija je razočarana

Revizija meja je splavala po vodi

Pariz, 11. aprila.

Francoska vlada je spomenico, katera se tiče Mussolinijevega načrta o paktu štirih velesil, telegrafično sporočila svojima poslanikoma v Berlinu in Londonu, da o njej obvestita italijansko, oziroma angleško vlado.

Vsa poročila o vsebini te spomenice pomenijo več ali manj kombinacije, ker se je sklenilo, da se ta spomenica ne bo objavila, kakor se tudi niso objavili načrt Mussolinija in izpremembe tega načrta, kakor jih je predlagal MacDonald.

Da pa francoska spomenica ne odgovarja popolnoma intencijam Mussolinija, to se da sklepati iz okolnosti, da je francoski ministrski svet na predlog zunanjega ministra Paul-Boncourja v zadnjem hipu sklenil, da doda svoji spomenici uvodno pismo, ki ima namen, da ne bi spomenica italijanskih političnih krogov preveč razočarala. V tem uvodnem pismu francoska vlada baje zagotavlja Mussolinija, da francoska vlada želi vzdrževati z Italijo najboljše prijateljske zvèze in da se njeni izpreminjevalni in dopolnilni predlogi k Mussolinijevemu načrtu ne smejo smatrati tako, kakor da bi se Francija o gotovih vprašanjih ne hotela razgovarjati.

Odkritja o Mussolinijevem načrtu

Italija naj dobi Dalmacijo!

Kljub tajnosti, v katero je zavita francoska spomenica, se more s popolno gotovostjo trditi, da so v Rimu že včeraj dobro vedeli, da Francija zavrača bistvene točke načrta g. Mussolinija, katere se tičejo revizije mirovnih pogodb. Angleško časopisje, ki se je zaradi Hitlerjeve gonje proti židom v zadnjih dneh z malimi izjemami odvrnilo od Nemčije, prinaša sedaj podrobnosti o Mussolinijevem načrtu. Najbolj zanimiva so poročila rimskega dopisnika »Manchester Guardiana«, ki pravijo, da je prvotni Mussolinijev načrt čisto izrečno izključeval male države od reševanja evropskih vprašanj. Mussolinijevi načrti so naravnost sovražni malim državam, predvsem Jugoslaviji, Češkoslovaški in Romuniji. Mussolini je naravnost predlagal, da se izvede revizija evropskih meja brez malih držav in proti njim. »Manchester Guardian« trdi, da je Mussolini celo zahteval, naj se Jugoslavija prisili, da odstopi Italiji Dalmacijo. Ko so v Ženevi izvedeli za Mussolinijev načrt, so bili naravnost konsternirani. Rekli so, da je naravnost norost, ako se v sedanjem času stavljajo take zahteve, ki morajo porušiti mir, ne pa ga zgraditi. Tega mnenja je bil tudi španski zastopnik v razorožitveni konferenci g. Madariaga, ki je rekel, da bi se mogla revizija meja evropskih držav izvesti samo v najugodnejši atmosferi po medsebojnem sporazumu vseh držav in z obojestranskimi koncesijami, nikakor pa ne v današnji atmosferi in na ta način, da bi četverozveza državam enostavno diktirala svojo voljo. Dopisnik »Manchester Guardiana« izjavlja na koncu svojega poročila, da po njegovem mnenju Mussolini absolutno ni noben diplomat, kar se je pokazalo tudi to pot, ko je Mussolinijev načrt privedel do čisto nasprotnega učinka, nego ga je Mussolini nameraval.

Za Mussolinijev načrt se vleče sedaj od večjih angleških listov samo še »Times«.

Jezno pisanje „Tribune“

Sicer se pa razočaranje zaradi usode Mussolinijevega načrta kaže tudi v italijanskem časopisju. »Tribuna« na primer piše, da bi Mussolinijev načrt postal popolnoma brez smisla, ako bi se bistveno spreminjal. Pravi, da je sodelovanje štirih veselil edina garancija za mir v Evropi. To sodelovanje mora imeti značaj direktorija. Francija, Anglija, Italija in Nemčija imajo v Zvezi narodov, oziroma v njenem Svetu stalno mesto, s čimer je že od samega začetka bilo štirim velesilam priznano v Zvezi narodov mesto, ki jim zagotavlja gotovo prvenstvo. Zato ni prav nič proti duhu Zveze narodov, ako se osnuje direktorij, da ne bo mala zveza mogla velesil terorizirati(!).

Edino upanje je Hitler

Pariška »Liberte« pravi, da Papen in Göhring vodita sedaj v Rimu z Mussolinijem pogajanja, ki naj privedejo do skupne akcije za uresničenje Mussolinijevega načrta. Italijanski diplomati baje še vedno upajo, da se bo dala Francija pridobiti za vstop v direktorij, kakor si ga zamišlja Mussolini. Toda to upanje najbrž ni preveliko.

Mala antanta prizna Rusijo de jure?

Pariz, 11. aprila.

Oficijozno glasilo francoske vlade »Temps« prinaša od svojega posebnega dopisnika iz Prage sledečo vest:

»Gotovo je, da so dogodki zadnjega časa ustvarili ugodnejše ozračje med malo antanto in sovjetsko Rusijo. Protiruska politika Hitlerja je v Moskvi zadušila zadnje ostanke germanofilstva, na drugi strani pa se je Praga resno zamislila ob zaključitvi pakta o nenapadanju med Francijo in Rusijo ter med Rusijo in Poljsko.

Sovjetska unija bi jako rada pri češkoslovaški industriji naročila izdelke, ki jih je do sedaj dobivala iz Nemčije. Žalibog finančna kriza Rusiji ne dovoljuje, da bi taka naročila odplačevala drugače, kakor na dolge roke, na drugi strani pa Češkoslovaška danes ni v stanju, da bi komurkoli mogla dovoliti kredite na dolgi rok. Kljub temu pa je želeti zbližanja z državami male antante in sovjetske Rusije predvsem iz političnih razlogov.

Ni izključeno, da bo to zbližanje v doglednem času privedlo do zaključitve pakta o nenapadanju.«

Rim, 11. apr. Tukajšnji listi prinašajo vest, da se v rimskih diplomatičnih krogih govori, da bode Jugoslavija, Romunija in Češkoslovaška že v bližnjih dneh priznale de jure sovjetsko Rusijo. Do sedaj, tako pravijo italijanski listi, ni bilo še mogoče dobiti oficijelnega potrdila te vesti. Kaže se pa v italijanskem javnem mnenju veliko vznemirjenje ob pojavu teh notic.

Kaj hoče Dollfuss v Rimu?

Ali gre za denar ali za politiko?

Dunaj, 11. aprila. ž. Danes dopoldne ob 11 je nepričakovna odpotoval z letalom v Rim avstrijski zvezni kancler dr. Dollfuss. Do tega sklepa je prišlo na nočni seji vlade, ki je s kratkimi presledki trajala včeraj ves dan. V političnih krogih pripisujejo temu vprašanju zelo velik pomen in ga spravljajo v zvezo s številnimi kombinacijami. Trdijo, da je dr. Dollfussa povabil šef italijanske vlade Musssolini radi tega, ker se istočasno nahajata v Rimu nemški podkancler von Papen in pa Göhring. Govorijo, da je to potovanje v zvezi z sklenitvijo konkordata s sveto Stolico, ki jo je v Rimu že pripravil kardinal Innitzer.

To so pa le zatrjevanja in je po mnenju nekaterih politikov potovanje dr. Dollfussa v Rim izključno le v zvezi z izredno težkim finančnim stanjem, v katerem se trenutno nahaja avstrijska republika. Danes je jasno, da Francija ni razpoložena dati Avstriji posojilo, istočasno pa so tudi inozemski upniki Kreditanstalta v Londonu odklonili predlog avstrijske vlade za sanacijo tega zavoda. Položaj je radi tega postal neizmerno kritičen. Da bi se ne zgodilo še kaj hujšega, je avstrijska vlada sklenila, da 1. junija brezpogojno naravnost izsilj moratorij za svoje dolgove. Seveda Italija ne bo mogla finančno pomagati Avstriji in ni izključeno, vsaj tako mislijo, da se bo Francija vendar-le odločila, da po obisku dr. Dollfussa v Rimu in radi vsega, kar se bo tam govorilo, da Avstriji posojilo, da jo reši propada.

Drugo pa je vprašanje avstrijskega izvoza v Italijo, pri čemer pride pred vsem v poštev les in razno drugo blago. V tej smeri se že nekaj pripravlja in ni izključeno, da pride do konkretnih sklepov v Rimu. Verjetno je, da bodo govorili o »Anschlussu«, vendar pa tega nihče ne jemlje resno. Kakor znano, je Italija sama velik nasprotnik Anschlussa in radi tega tudi to vprašanje ni aktualno. Proti Anschlussu pa je odločno Dollfuss sam.

Brez dvoma je važno, da se bodo vršili važni politični razgovori med avstrijskim zveznim kanclerjem in šefom italijanske vlade baš v trenutku, ko se nahaja v Rimu tudi nemški podkancler von Papen, ki je svoječasno v Rimu in Ženevi mnogo obljubljal Avstriji, izpolnil pa ničesar. Zunanje-politična stran tega potovanja ni popolnoma jasna. Vse kaže, da Mussolini pripravlja nov zunanje-politični koncept, v katerem bi srednje-evropska vprašanja igrala važno vlogo. Šlo bi torej za novo intrigo.

Rim, 11. aprila. tg. Avstrijski kancler dr. Dollfuss je danes popoldne ob 5 s posebnim letalom, ki mu ga je italijanska vlada poslala v Benetke, dospel na vojaško letališče Centocella. K sprejemu sta prišla avstrijska poslanika pri kvirinalu in Vatikanu, za italijansko vlado pa je prišel državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Suvich, rektor Anime, prelat Hudal in bivši italijanski poslanik na Dunaju Auritti. Po pregledu častne čete se je odpeljal dr. Dollfuss s svojim spremstvom v avstrijsko poslaništvo. Jutri bo sprejem pri Mussoliniju, v četrtek pa sprejem v Vatikanu.

Podržavljenje obrambnih društev

Dunaj, 11. aprila. tg. Ministrski svet je sklenil, da se ustanovijo prostovoljne pomožne čete iz Heimwehra, iz krščansko-socialnih in landbundovskih formacij, dočim bi bile izključene formacije narodnih socialistov in socialnih demokratov. Prišlo je pri tem do prerekanja, ker je krščansko-socialni vojni minister Vaugoin zahteval te pomožne čete kot ojačenje vojaške sile na število 30.000 mož, katero je določeno za Avstrijo v mirovni pogodbi, dočim jih je heimwehrovski državni tajnik za javno varnost Fey zahteval kot pomožno policijo in jim torej noče dati tudi politične pravice. Ko so s tem vladi naklonjene obrambne formacije na ta način legalizirane, se pričakuje, ker je Schutzbund razpuščen, da bo izšla sedaj prepoved samo za rjave uniforme narodnih socialistov.

Dalje je vlada z nasilno naredbo sklenila predcenzuro za plakate, dalje personalno gospodarsko in tarifarično razbremenitev zveznih železnic, kakor tudi druge gospodarske in socialno-politične odredbe.

Hitlerjeve reforme

Vse dežele pod fašistično komando

Berlin, 11. aprila. tg. Državni kancler Hitler je danes v svoji novi funkciji kot državni namestnik za Prusijo imenoval državnega ministra Göhringa za pruskega ministrskega predsednika. Göhring je bil do sedaj državni komisar za prusko notranje ministrstvo. Sedaj bo v kratkem predložil svoje predloge za imenovanje ostalih pruskih ministrov. Odkar je država meseca junija lanskega leta posegla v Prusijo, so vladali Prusijo državni komisarji, katerim je bil na čelu Papen. Prav do zadnjih dni se je mislilo, da bo Papen obdržal vodstvo pruske vlade tudi kot ministrski predsednik. Ono izenačenje, ki se je z imenovanjem namestnikov odredilo v vseh nemških deželah, pa pač pomeni, da morajo na čelo najvažnejših nemški dežel stopiti sami narodni socialisti. V ostalem pa se glede sestave pruskega kabineta najbrže ne bo mnogo spremenilo. Do sedaj obstoja pruski kabinet iz treh narodnih socialistov: Göhring za notranje stvari, Kerrl za pravosodstvo in Rust za prosveto ter iz nemškega nacionalca dr. Hugenberga za gospodarstvo in uradniškega ministra dr. Popica za finance. Ko se bo Göhring vrnil iz Rima, bo novi pruski kabinet prevzel vladne posle.

Nemški nacionalizem hujska naprej

Kodanj, 11. apr. AA. Listi komentirajo nedavne govore nemških politikov Sieversa in Peperkorna v nemškem Šlesviku. Govornika sta izjavila, da mora Nemčija začeti pri Schlesviku »drobiti versajske verige«. Prisilili bomo, sta vzkliknila, Dansko, da bo prišla v Berlin na razgovor o reviziji meje. V zvezi s tem listi poročajo, da se pripravljajo 22. aprila in 1. maja v Flensburgu nacionalno socialistične manifestacije.

Umor je dovoljen

Berlin, 11. aprila. AA. Vlada je amnestirala morilce Erzbergerja.

Protinemško gibanje na Poljskem

Varšava, 11. aprila. AA. Kakor poroča »Republika« v Lodzu, sta dve veliki izvozni tvrdki prejeli pisma od svojih londonskih poslovnih prijateljev, ki zahtevajo, da poslej poljsko blago v Anglijo ne sme iti več preko nobenega nemškega pristanišča in se ne sme prepeljati po nobeni nemški ladji, ker bi drugače ustavili nadaljna naročila. Neka tovarna v Lodzu je dobila tudi pismo od svojih holandskih poslovnih prijateljev, ki zahtevajo, da se v bodoče za noben izdelek, ki se iz Poljske izvozi na Holansko, ne sme porabiti niti trohica nemškega blaga.

Varšava, 11. aprila. tg. Včeraj so bile na Poljskem protinemške demonstracije prepovedane. Do manjših izgredov je prišlo v Graudenzu in v Poznanju. Poluradna »Gazeta Poljska« izjavlja, da se ne bodo dopuščala nasilstva proti nemštvu, vendar pa je dovoljen bojkot nemškega blaga, ne da bi bil kdo prisiljen k bojkotu, ker Nemčija že sedem let vodi gospodarsko vojno proti Poljski.

Represalije Rusije proti Nemcem

Moskva, 11. apr. ž. Sovjetska vlada je pričela s tako zvanim čiščenjem sovražnih ji strank in društev. Predvsem so prizadeti Nemci, ki so zaposleni pri raznih državnih podjetjih. — V republiki nad Volgo je začasno razpuščenih več sportnih in kulturnih organizacij, ki so simpatizirale s hitlerizmom. Več oseb pa je bilo aretiranih, ker so vzdrževale zveze s hitlerjevskimi organizacijami.

Dunajska vremenska napoved: Začasno precej jasno in toplo. V splošnem pa bo vreme nestanovitno.

Gospodarska predkonferenca

Male države protestirajo

Pariz, 11. apr. AA. Herriot se bo kot delegat Francije za gospodar. predkonferenco v Washingtonu 17. t. m. vkrcal na parnik »Ile de France«.

Newyork, 11. apr. ž. Predsednik Roosevelt je sestavil listo vprašanj, ki bo o njih razpravljal z zastopniki Anglije in Francije. Predvsem bodo v vseh podrobnostih proučili **vprašanje vrednosti srebra, o nadzorstvu nad produkcijo žita, medi, o carinskih tarifah in o devizah.**

Washington, 11. apr. AA. **V krogih zastopnikov** držav, ki niso povabljene na washingtonske razgovore, odkrito izražajo svoje nezadovoljstvo. Ameriška vlada dobiva neprestano pozive, naj povabi na konferenco razen velikih držav tudi nekatere manjše. **Zastopniki držav pridelovateljic žita, kakor Romunije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Poljske, Bolgarije in Madjarske, izjavljajo, da je njihova navzočnost na konferenci neobhodno potrebna, ker** brez njih ne bo mogoče doseči svetovnega sporazuma glede pridelovanja žita. Zastopniki Poljske so pa vznemirjeni zato, ker je na konferenco povabljena Nemčija, Poljska pa ne. Španija in Belgija bi hoteli načeti v Washingtonu nekatera carinska vprašanja, **zastopniki Male antante pa v zvezi s to konferenco naglašajo, da tvorijo tri države Male antante homogeno skupino, ki je upravičena razpravljati o vseh mednarodnih vprašanjih.**

Skrajno napeto stanje tudi v Bolgariji

Debata o razveljavljenju komunističnih mandatov — Zopet brutalen političen umor

Sofija, 11. aprila. AA. Na današnji seji sobranja, ki se je začela ob 16, se je otvorila **razprava o vladnem predlogu za razveljavljenje mandatov komunistične delavske stranke.** Prijavilo se je 14 govornikov in zato je malo verjetno, da bi bil predlog še danes sprejet, čeprav bi seja trajala pozno v noč. Najbrž se bo razprava nadaljevala še jutri.

Debato o predlogu je otvoril bivši minister **Jordanov**, ki se je izrekel proti razveljavi mandatov poslancev delavske stranke, češ, da bi to bilo v nasprotju z ustavo in demokratskimi načeli. Enako sta se izrazila poljedelski poslanec Štefan Canov, ki pripada prav tako, kakor Jordanov poljedelski zvezi Vrapča 1, in poljedelski poslanec dr. Georgij Dimitrov, ki pripada poljedelski zvezi Aleksandra Stambulijskega. Za predlog je govoril bivši pravosodni minister v vladi »Demokratičeskega zgovora« Zeko Madjarov.

Seja se vrši v zelo napetem ozračju, ki se občuti ne samo v dvorani in na hodnikih, temveč tudi pred poslopjem sobranja, kjer neprestano patruljirajo ojačene straže na konjih.

Sofija, 11. aprila. AA. Včeraj zgodaj zjutraj so našli v Borisovem vrtu, največjem parku v okolici Sofije, truplo mladeniča. Ubit je bil od 10 revolverskih strelov raznih kalibrov. Truplo so našli v veliki mlaki krvi in obraz je bil tako obrizgan od krvi, da se je komaj spoznal. Pri ubitem mladeniču niso našli nobenih dokumentov, da bi ugotovili njegovo indentičnost. V začetku so mislili, da gre za navaden zločin brez slehernega političnega ozadja. Policiji pa se je posrečilo ugotoviti, da je ubiti mladenič Makedonec Strahil Petrov Georgijev, zadnje čase brez posla. Današnja »Mekedonija« o tem umoru obširno piše. Po njenem pisanju bi se dalo sklepati, da je bil umorjeni Strahil Petrov Georgijev član skupine mihajlovistov in da je padel kot žrtev protogerovcev. »Makedonija« misli, da so Georgijeva morilci ugrabili, trpinčili in naposled na brutalen način umorili. V interesu preiskave policija noče izdati nobenih podrobnosti.

Brezposelnost narašča

Ženeva, 11. aprila. l. **Mednarodni delovni urad je objavil statistične podatke o stanju brezposelnih po svetu. Iz teh podatkov je razvidno, da se je splošno stanje brezposelnosti letos še poslabšalo. V večini držav se je število brezposelnih zvišalo. Brezposelnost se je zvišala v Estoniji in na Švedskem za 77%, v Češkoslovaški za 61%, v Belgiji za 35%, v Danski za 30, na Holandskem za 26, v Švici za 25, v Avstriji za 11, v Franciji za 9, na Norveškem za 15, v Saarskem ozemlju za 6 in v Gdansku za 16%. Znižanje brezposelnosti je zabeleženo samo v treh državah: v Nemčiji, Kanadi in Poljski.**

Borba za in proti Krleži

Zagreb, 11. apr. ž. Znani hrvatski književnik Miroslav Krleža je napovedal za jutri zvečer predavanje o hrvatski književnosti. Pred tremi dnevi pa se je pojavil v Zagrebu plakat, ki so ga podpisli hrvatski nacionalisti in v katerem so pozivali meščanstvo, da na tem predavanju protestirajo proti Krleži, ki da je grdo govoril o hrvatski literaturi. Osebni prijatelji Miroslava Krleža, nadalje odborniki Matice Hrvatske ter levičarji in še nekateri drugi so izdali drugi plakat, v katerem poudarjajo, da je Krleža eden najboljših hrvatskih književnikov ter da je sramota, da njemu prepovedujejo predavanja v centru Hrvatske o naši literaturi. Na vse to je odgovorila sedaj policija, ki je predavanje prepovedala. Današnja »Hrvatska Stražа« objavlja uvodni članek pod naslovom »Barnumska reklama s hrvatstvom«. List piše, da ta način reklame spominja na reklamne trike ameriških magnatov.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. apr. l. Včeraj popoldne in danes se je nadaljeval občni zbor **Centralne uprave bolniškega fonda za prometno osebje.** Na včerajšnjem popoldanskem sestanku je v glavnem centralna uprava odgovorila na razne napade, ki so jih izrazili posamezni delegati. Govoril je tudi ljubljanski delegat Cerkvenik, ki je zavračal napade, ki jih je bil naperil subotiški delegat Ilič proti oblastnima odboroma v Ljubljani in Sarajevu. Cerkvenik je izjavil, da oblastni odbor v Ljubljani ni prekoračil proračuna. Poročilo upravnega in nadzorstvenega odbora je bilo nato soglasno sprejeto. Danes se je pretresal proračun centralne uprave. Govorilo je več govornikov. Po sprejetem proračunu se je razpravljalo še o ostalih točkah dnevnega reda, nakar je bil občni zbor Centralne uprave bolniškega fonda zaključen.

Belgrad, 11. apr. l. Na realno gimnazijo v Novem mestu je premeščena **Ivana Klemenc**, dosedanja predmetna učiteljica na realni gimnaziji v Vajevu. — S poštnega urada Ljubljana I. na poštni urad Poljčane je premeščen **Alojzij Ljubič**, poštno-brzojavni manipulant 10. pol. skupine.

Belgrad, 11. apr. l. Današnje »Službene novine« objavljajo, **da se ukinejo poslaništva v Bernu, v Madridu, v Haagu in odpravništvo poslov v Rigi.** Iste »Službene novine« objavljajo navodila finančnega ministra za izvrševanje proračunskih izdatkov in dohodkov za leto 1933/34.

Belgrad, 11. aprila. l. Danes je bil v Belgradu aretiran zaradi oderuštva brivec Lazar Tasič, ki je siromašnim slojem **posojal denar s 120% obrestmi.**

Belgrad, 11. aprila. l. Uprava državnih monopolov je izdala poročilo **o monopolskih dohodkih** za februar, ki znašajo za ta mesec 124,725.328 Din. Monopolski dohodki za februar lanskega leta so znašali 134,186.676 Din.

Skoplje, 11. aprila. l. Tu je bil danes občni zbor tukajšnjega **Društva inženerjev**, na katerem je bil izvoljen nov odbor. V debati so posamezni govorniki zahtevali od merodajnih činiteljev, da se predvsem zaposlujejo naši domači inženerji in ne tujci. O tem vprašanju je imel obširen referat ing. Maksimovič, ki je naglašal, **da je v naši državi zaposlenih 2500 inozemskih inženerjev.** Društvo jugoslovanskih inženerjev in arhitektov pa šteje nekaj nad 2000 članov, **od katerih čaka na zaposlitev nad 500 inženerjev.**

Belgrad, 11. aprila. l. V dvorani Kolarčeve ljudske univerze je bil snoči koncert, ki ga je organiziral ženski odbor za podpiranje primorskih beguncev. Na koncertu je nastopil tudi znani kvintet iz Ljubljane, ki je žel za lepe pesmi burno priznanje. Prostorno dvorano Kolarčeve ljudske univerze so skoraj popolnoma napolnili belgrajski Slovenci, med tem ko je ostalega belgrajskega prebivalstva bilo le malo.

682 km na uro

Rim, 11. aprila. AA. Letalec Angello je dosegel nov hitrostni rekord s hidroplanom. Vozil je s povprečno hitrostjo 682 km na uro.

Ameriška žetev padla

Washington, 11. aprila. AA. Zaradi neugodnih podnebnih razmer prešlo zimo računa kmetijsko ministrstvo, da okoli 30 odstotkov z žitom zasajenih površin ne bo obrodilo. Žetev ozimine ceni ministrstvo na 334,087.000 mernikov proti 462 milijonom mernikov lansko leto. Lani so znašale zaloge žita 165,903.000 mernikov, letos pa 178,354.000 mernikov.

Sovjeti zopet uvedli latinščino

Moskva, 11. aprila. Komisarijat za prosveto je zopet uvedel na srednje šole pouk latinščine in grščine, čeprav v omejenem obsegu. Kakor znano, so sovjeti po oktoberski revoluciji pouk v klasičnih jezikih odpravili kot reakcionaren.

Dunaj, 11. apr. AA. Danes sta trčila dva tramvaja. En potnik je mrtev, 32 jih je pa ranjenih.

Berlin, 11. apr. AA. Državni notranji minister je izdelal nove predpise zastran potnih listov, ki jih izdajajo nemška oblastva. Na novih potnih listih bo poslej kot narodnost navedena vselej »nemška«, medtem ko so doslej nemška oblastva navajala narodnost po raznih nemških deželah.

Sklepi seje magistratnega gremija

Ljubljana, 11. aprila.

Danes popoldne se je vršila seja magistrat. gremija. Razpravljalo in sklepalo se je o sledečih zadevah:

Obrtni oddelek je poročal o mnogih prošnjah **za podelitev bufetov in gostiln. Na** podlagi današnjega gremijalnega sklepa se podeli ge. Elzi Schauta **koncesija za otvoritev** »penziona«, ki bo prvi v Ljubljani in sicer v nebotičniku. »Penzion« bo imel v začetku 8 postelj. Drugim prošnjam se je le deloma ugodilo; večina pa odklonilo radi nezadostnih lokalov. — Slaščičarji letos ne bodo več vozarili po mestu s sladoledom niti ne bodo prodajali sladoleda na stalnih javnih prostorih, ker je bila tozadevna prošnja Zadruge slaščičarjev odklonjena.

Na priporočila mestnega ekonomata se je oddala košnja mestnega travnika ob Cesti dveh cesarjev Albinu Hrastarju za 1500 Din letno. — Majhno mestno parcelo dobita v najem posestnika R. Dubrovič in dr. Milavec v Mariborski ulici proti 30 Din letno. — Reklamne table na mestnih kioskih se oddajo v najem Aloma-Comp. po 1500 Din mesečno. Doslej jih je imel Eug. Skušek. — Nekaterim trgovcem se dovoli postaviti na bodnik stojala za kolesa proti letni najemnini 100 Din.

Na priporočilo mestnega **gradbenega urada** se oddajo za Delavski dom pleskarska, slikarska, ključavničarska dela, dobava zaves in parketov najugodnejšim ponudnikom in sicer: Speletiču, Marnu, Hlebšu, Jugoindus in Bayerju, Severju in Puhu. Steklarska dela se niso oddala, ker je bilo premalo ponudnikov.

Podelijo se sledeča **stavbna dovoljenja:**

Francetu Oblaku za enonadstropno vilo ob cesti na Rakovnik za Endlicherjevo hišo. — Jakobu Mihevcu za gradnjo prizidka na Jurčkovi poti. — Eli Mathian za visokopritlično hišo v Podjunski ulici. — Francetu Lukmanu za nadzidek nadstropja hiše na Erjavčevi cesti proti Pollakovemu vrtu. — Dr. Vidu Lavriču za prizidek sobe k hiši v Karadžičevi ulici. — Karlu Prelogu za adaptacijo trgov. lokalov bivše Narodne kavarne na Dvornem trgu. — Antonu Modicu za pritlično hišo ob Ižanski cesti poleg barjanske šole. — Razen tega so se obravnavale nekatere manjše adaptacije, ki so bile večinoma dovoljene.

Uporabna dovoljenja se izdajo: Francetu Podlipcu za pritlično hišo na Ižanski cesti. — Francetu Jemcu za dvig enega nadstropja hiše na Tržaški cesti št. 8. — Antonu Blaziču za pritlično hišo na bivši Jarčevi parceli ob cesti v **Mestni log.**

L. Uršič: Madjarska revizionistična propaganda

Bratislava, 8. aprila.

Mislim, da ne bo odveč, če poskusim na kratko opisati madžarsko revizionistično gibanje, saj je v usodni zvezi tako s Češkoslovaško kakor tudi z Jugoslavijo.

Največje delo o revizijskem vprašanju je knjiga dunajskega vseuč. prof. Jožefa Kunza: »Die Revision der Pariser Friedensverträge«, Dunaj, 1932. (Str. 328, Kč 240.) Autor je madžarofil, ima pa tudi mnogo objektivnih strani. Njegova knjiga je protest proti italijanski okupaciji južne Tirolske ter proti madžarski zahtevi po Burgenlandu, dopušča pa revizijo na račun držav Male zveze. Načelno je proti madžarskim aspiracijam po Veliki Madžarski, ker bi to ne šlo brez vojne, in ker ne moremo tega zagovarjati s stališča pravičnosti. Priporoča jim, naj revidirajo svoj revizionizem in naj branijo svojo stvar le na osnovi Wilsonovih načel.

V ČSR se to vprašanje zelo pozorno motri zlasti v dnevnem časopisju. Imajo pa že tudi nekoliko dobrih publikacij. Slovaška podružnica »Narodnega sveta« je izdala ob Rothermerovi akciji 1929 monumentalni zbornik »Slovaška proti reviziji trianonske pogodbe«. Z ozirom na mednarodno pravo je pisana knjiga dr. Rudinskega »Revizija trianonske pogodbe« (1932), ki je izšla nedavno tudi v francoskem prevodu. Popolno predstavo tega gibanja pa nam hoče dati publikacija češkega časnikarja Milana Janote »Napor proti Trianonu«, izšla v začetku tega leta. Pisatelj izčrpno obravnava njihovo propagando na osnovi glavnega revizionistično-propagandističnega dela »Justice pour la Hongrie« ter sporedno s predavanjem francoskega profesorja na »Visoki šoli za mednarodni študij« Villata. Knjiga vsebuje mnogo virov za študij slovaškega vprašanja kakor tudi 13 strani obsegajoči seznam madžarske agitacijske literature v raznih jezikih.

Po tej zadnji publikaciji bom navedel nekaj podatkov, tupatam dodajam svoje opombe, če se mi zdi potrebno.

„Idejne" osnove madjarske propagande

Osnova madžarske propagande je že omenjeni album, ki ga je izdala v štirih jezikih redakcija Pesti Hirlapa leta 1928/29. Vsebuje tele osnovne točke:

1. Sv. Štefan je bil prvi vladar, ki je že v 10. stoletju sprejel zapadnoevropsko civilizacijo in jo razširil: s tem se namiguje na starost ogrske kulture.

2. Leta 1241 so Madžari odbili Tatare ter tako prvi rešili Evropo pred pogani.

3. Od leta 1526 pa skozi 150 let so Madžari že v drugič branitelji evropskega zapada.

4. Leta 1919 so Madžari z odpravo Kuenovega režima tretjič rešili evropsko civilizacijo pred barbari.

V teh točkah je misel: Madžarska — branik zapadnoevropske kulture pred barbari.

5. Največji glasnik idej francoske revolucije je bil Košut, kar je dokaz sorodnosti madžarske duše z idejami enciklopedistov ter z idejami francoske revolucije.

6. Madžari niso hoteli svetovne vojne.

To so glavna gesla, zelo spretno preračunana na učinek: zapadnemu delavcu je simpatična primera z revolucijo, inteligentu misel, da je Madžarska branitelja zapadne kulture. Misel madžarskega odpora proti svetovni vojni je izbrana za zapadne politične kroge, ki so v tem oziru zelo občutljivi. V Angliji naglašajo sorodnost madžarskega predvojnega parlamentarizma z angleškim, v Franciji omenjajo Rakocijeve stike s francoskim dvorom, v Švici se poudarja madžarsko reformacijsko gibanje v odnosu do švicarskega kalvinizma, v Italiji se podčrtuje pomoč madžarskih dobrovoljcev Garibaldiju, za Ameriko je spet zelo prikladna trditev, da je isti Košut, ki ga v Franciji proslavljajo kot jakobinca, posnemal v svojem delu velikega Washingtona.

Po teh lažnivih geslih, katerim verjame nepoučena tujina, se predava v Ameriki in zapadni Evropi madžarska zgodovina.

Zunanja organizacija je zelo spretno izvedena, elastična (cilj posvečuje sredstvo) in razmeram prilagodljiva. Središče vse propagande je

»Revizionistična liga«

v Budimpešti, ki jo je ob Rothermerovi akciji osnoval pisatelj Fr. Herzeg. Ta ima svoje podružnice po vseh večjih zapadnoevropskih mestih ter v Ameriki. Tajništvom v tujini načelujejo aktivni madžarski časnikarji. Tak časnikar je posrednik med oficielnim madžarskim zastopstvom in temi, ki jih hoče Liga pridobiti. Naloga takih pisarn je ta, da sprejemajo iz središča različne vesti, članke in podatke, ki jih potem razdele onim, ki se zanimajo za gibanje (časopisom in politikom). Na splošno se pa ravna akcija po krajevnih razmerah.

V Ameriki

je to gibanje že močno zakoreninjeno. Reorganizacija društev se je izvedla po vojni, ko so začeli Ameriko obiskovati madžarski profesorji, politiki, časnikarji, umetniki. Zlasti Apponyjevo potovanje je imelo za uspeh namestitev treh madžarskih profesorjev na ameriških univerzah, kjer sedaj delajo javno mnenje. Ni treba posebej omenjati, da deluje v tej smeri tudi njihovo časopisje. Centrum propagande je

Ameriška filijalka revizne lige

Odtod izhaja iniciativa na razne strani, ki so:

a) razne organizacije in časopisje,

b) umetniške organizacije: Klub ameriško-madžarskih umetnikov, ameriško-madžarske gledališke družbe. S pomočjo teh se jim je posrečilo spraviti v Ameriko toliko časnikarjev, pisateljev in filmskih igralcev;

c) politično-trgovsko propagando vrše ameriško-madžarske trgovske družbe;

d) društvena in sploh prava politična propaganda pa izhaja iz klubskih lokalov madžarsko-ameriških društev.

Madžarska agitacija v Ameriki ima lahko delo, ker je tam javno mnenje zelo naklonjeno reviziji. Zanjo se je izjavil tudi sedanji predsednik Roosevelt kakor tudi prejšnji, Hoover. Poseben pečat ima akcija

časnikarskega kralja Hearsta,

znanega radi tatvine francoskih diplomatskih dokumentov. Prešinja ga čudno sovraštvo do vsega evropskega. Ko ga je lani Francija izigrala, je začel še ostreje pisati; sekundiral je zlasti nemškemu tisku ob prihodu francoskega ministrskega predsednika Lavala v Berlin, kakor tudi ob njegovem obisku v Ameriki.

Posebno poglavje zase pa je tako imenovano borahovsko vprašanje (Madžarom se je že posrečilo pridobiti Boraha). Senator Borah se navdušuje za revizijo iz čisto idealnih ozirov, vendar je pa pravo jedro njegovega nastopa ob Lavalovem obisku Amerike drugje. Ta politik je namreč zastopnik ideje »splendid isolation«, je proti ameriškemu poseganju v evropske zadeve. Poleg tega je vodja opozicije, ki se bori proti preveliki moči ameriških prezidentov, zlasti se je pa boril proti Wilsonu in vsemu njegovemu delu, odtod njegov nastop proti mirovnim pogodbam, ki temelje na Wilsonovih točkah. V Lavalovem prizadevanju je videl poizkus zopet pritegniti Ameriko k Ženevi, da bo garantirala francoske meje. Ta akcija je torej čisto ameriška zasebna zadeva, ki se pa šele drugotno prenaša v Evropo.

V Angliji

je revizionistična akcija najbolj uspevala v letih, ko se Angležem še ni bilo treba toliko baviti z njihovimi notranjimi zadevami. Začetki madjarske agitacije segajo v prva povojna leta (zveze med angleško in madjarsko aristokracijo). L. 1920 se je osnovala

»Liga prijateljev Madjarske«,

pridobe si konservativca lorda Newtona, ki postane idejni vodja gibanja za obnovitev svetoštefanske države. L. 1921 se ustanovi

oksfordska liga za ogrsko samoodločbo.

Organ te lige je list »Okovi«. Štirikrat na leto izhaja oksfordsko-ogrska revija. Znana je Rothermerova akcija, ki se je začela s prvim člankom v »Daily Mail-u« dne 21. maja 1927—1929. Od 1920 imajo madjarski pisatelji in novinarji pristop v angleške literarne klube, v parlamentu se organizira hungarofilska skupina poslancev. Tako se je polagoma pripravil teren, na katerem sedaj uspešno delujejo. Važno je poslanstvo madjarskih portretnih slikarjev, posebno za osebne stike. Največji uspeh v zadnjih letih je pridobitev angleškega modernega liberalca, pisatelja Wellsa.

Nova etapa Rothermerovega revizionizma je spoj Trianona z Versaillesom, na kar je uplival hitlerizem.

V Franciji

se jim je šele po treh letih posrečilo prebiti led s pomočjo denarja. Propaganda se vrši: a) v društvih, b) knjigah (leposlovnih in agitacijskih), c) časopisih, d) s predavanji.

Društva posredujejo ekspedicije na Ogrsko, sportno propagando (Barany). Na budimpeštanski St. Imbre kolegiju so prosta mesta za tujce.

Časopisna akcija je v časopisih: **L'Ordre, La croix, La Victoire, La Volonté.** Socialni demokrat Blum se v **Le Populairu** zavzema za sestavno revizijo. Posebno vlogo ima pri francoskih časopisih tako imenovano »tretje nadstropje«: administracija sme za veliko vsoto brez vednosti redakcije sprejeti karkoli v časopis. Tako se je pojavila v časopisju laž, da se l. 1870 ni češki parlament poslavil proti nemški okupaciji Alzacije, ampak madjarski. V »Matinu« je izšel 31. avgusta članek, v katerem se opevajo ogrski cigani, ki da so po zaslugi nadvojvode Jožefa najciviliziranejši izmed vseh na svetu.

Predavanja organizira društvo **»La tribune internationale«.** Vrhunec je bilo Apponyjevo predavanje o modernem državniku — dokaz, kako daleč so se že dokopali s svojim prizadevanjem.

V Italiji

obstoji revizijska smer od londonskega pakta (26. aprila 1915) in se vodi kot oficielna politika zlasti kar se tiče srednjeevropskega problema.

Švica

je nekakšen centrum vse inozemske akcije. Ženevska revizna pisarna posreduje zveze s funkcionarji DN, daje informacije novinarjem, pripravlja obiske na Madjarsko, izrablja v svoje namene manjšinsko kongrese itd.

Uspešno družabno propagando vrši madjarsko akademsko društvo »Hungaria«, ki ima zelo dober sloves posebno v višjih krogih.

Za to neoficielno akcijo, ki smo jo na kratko pregledali, pa gre uradna madjarska zunanja politika v DN ter v okviru srednjeevropskega problema.

V DN se njeni zastopniki trudijo prepričati odločujoče kroge in jih pripraviti polagoma na misel, da mirovne pogodbe ne dajejo vsem narodom znosnih življenjskih pogojev. Zato madjarska odklanja zahtevo, da mora biti zadovoljna s sedanjim stanjem, dovolj je zahtevati od nje le toliko, da ne uresniči svojih zahtev z vojno. Prva etapa revizije naj bi bila enakopravnost v oboroževanju ter rešitev problema narodnih manjšin, s čimer je tesno spojeno teritorialno stanje. To prvo etapo vidimo sedaj v nedavno zamišljenem rimskem paktu štirih velesil.

Isto stališče kot v DN, zastopa Madjarska v srednjeevropskem problemu, kjer se poudarja teza, da je možno gospodarsko sodelovanje le preko politike. Do carinske unije (20. marca 1931) se je težilo le za restavracijo Madjarske, po njej je pa postala zopet aktualna misel podonavske monarhije ter restavracija Habsburžanov. Ta novi štadij je tem nevarnejši, ker so mu naklonjeni zapadni krogi, i zato, ker se na to sistematično pripravlja domačo madjarsko javno mnenje. Sporedno s tem pa gre seveda mednarodna akcija Habsburžanov.

Čas je že, da se začne temu gibanju tudi pri nas posvečati potrebna pažnja.

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljuba, dobra in nepozabna mati, hči, stara mati, tašča, teta, sestra, gospa

Antonija Strgulec

roj. Žitnik

danes ob 1 popoldne v 57. letu starosti, v veliki potrpežljivosti bogoudano umrla.

Pogreb bo v četrtek, dne 13. aprila ob 7 zjutraj iz hiše žalosti v Sevščku, na pokopališče v Begunjah.

Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

Sevšček pri Cerknici, 11. apr. 1933.

Žalujoči ostali.

Franc Dolinar 50letnik

Ljubljana, 11. aprila.

Danes praznuje ugledni ljubljanski pekovski mojster in slaščičar g. Franc Dolinar svojo 50-letnico. Številni prijatelji in znanci so mu iskreno

čestitali, saj je jubilant vse spoštovanje in čestitke s svojim delom in življenjem res zaslužil. G. Franc Dolinar se je rodil dne 11. aprila 1883 v Zaklancu št. 11 v župniji Horjul. Njegov oče je bil kmet. Po svojem pokojnem bratu Antonu je prevzel mesto poslovodje v stari ljubljanski pekovski obrti Jančar Pred škofijo 11. Pozneje je podjetje prevzel sam v last od blagopokojne gdč. Josipine Jančarjeve, ki je pred kratkim umrla. S pokojno gospodično je jubilant ravnal tako, kakor more le redko kakšen pravi otrok s svojo materjo. Božji blagoslov mu je bil zato vedno dodeljen in je g. Dolinar dvignil s svojo marljivostjo, značajnostjo in poštenostjo svojo obrt na redko višino. Na svetovni razstavi v Londonu si je pridobil za svoje higijenično urejene delavnice in svoj zdravilni kruh visoko odlikovanje.

Naš jubilant se je poročil l. 1914 z gdč. Ivanko Mekindovo iz Cerknice. Iz srečnega zakona se jima je rodilo 5 otrok, in sicer dva fanta, ki oba študirata v zavodu sv. Stanislava, in tri hčerke. Njegova gospa pa pomaga jubilantu v obilni meri pri cvetočem podjetju.

G. Dolinar je velik dobrotnik in rad pomaga, kjerkoli vidi potrebo. Mnogo je žrtvoval tudi v cerkvene namene, zlasti za stolnico, pa tudi za druge cerkve. Če bi šenklavški zvonovi znali govoriti, bi gotovo vedno peli hvalo g. Dolinarju. Vendar pa se g. Dolinar vedno ravna po svetopisemskem načelu, naj ne zve levica, kaj dela desnica.

Njegova gospa mu ni samo zvesta družica v življenju in ne samo nadvse skrbna sotrudnica v podjetju, temveč mu je podobna tudi v dobrodelnosti. Svoje otroke vzgajata v strogo krščanskem katoliškem duhu.

Prijazen v razgovoru in dober družabnik je g. Dolinar ter ga poznajo takega vsi njegovi znanci. Njegovi uslužbenci so pri njem kakor doma in so z Dolinarjevimi prav za prav ena družina. Zato tudi zlepa pri njem ne zapusti noben uslužbenec službe.

Vrlemu katoliškemu možu in odličnemu ljubljanskemu podjetniku jubilantu g. Dolinarju čestitamo tudi mi ter mu kličemo: »Še mnogo let!«

Glasbena Matica v Ptuju

Koncert pevskega zbora, ki se je vršil 8. aprila 1933 v dvorani Društvenega doma, nam je nudil globok vpogled v vztrajno delo tega, po najvišjih ciljih hrepenečega pevskega zbora.

Spored, ki smo ga slišali, je bil pester in popolnoma slovenski. Zastopani so bili skladatelji: Z. Prelovec, A. Lajovic, E. Adamič, A. Foerster, R. Savin, V. Mirk, J. Ipavec, G. Krek, P. Jereb, O. Dev, Č. Šedlbauer, M. Hubad in St. Mokranjac. Težkih in najmodernejših skladb sicer nismo slišali, pa to ni v nečast pevskemu zboru, ampak znak pravega spoznanja svojih moči, zato pa je bil splošen vtis tudi prav dober.

Prelovčev »Pozdrav« je donel prav mogočno, medtem ko je Lajovčeva »Večerna« izzvenela nekam suho, so se pa »Pastirčki« živahno razgibali in je E. Adamičev »Junak po vasi jezdi« učinkovito zvenel in je bil prisrčno podan. Moški zbor je odpel A. Foersterjevo »Razbito čašo«, Mirkovo »Katrico«, J. Ipavčevo »Imel sem ljubi dve« in R. Savinovo »Kosa«. Višek je zbor dosegel, ko je odpel A. Foersterjevo »Z glasnim šumom s kora orgle so donele«; to je skladba starejšega datuma. Skladba je napravila mogočen vtis in je bila precizno dostojno izjavana, donelo je kot molitev. Med ostalimi skladbami mešanega zbora je bila prav zanimiva P. Jerebova »Črn mož«, katero je zbor dobro odpel. Narodne pesmi, ki jih je izvajal ženski zbor, pa žal niso uspele in tudi niso spadale prav na ta spored koncerta, to so skladbice za mladinski koncert, matični zbor se pa ne sme zadovoljiti s povprečnostjo, on mora biti drugim zborom vzgojitelj in vzor. Med ostalimi skladbami, ki so bile izvajane in so že znane, je še omeniti skladbo »Majolka«, ki jo je za zbor priredil Č. Šedlbauer in je bila sprejeta z velikim aplavzom, ter St. Mokranjčev »VIII. rukovet«, ki je zaključil koncert in je bil prav dobro izvajan.

Pevski zbor Glasbene Matice je dokaj disciplíniran in v najlepšem razvoju. Mlad je, svež, neustrašen in vztrajen. Nimajo še sicer vsi ženski glasovi tiste polnosti in topline, kakor jo imajo zreli ženski glasovi, tudi tenorji včasih neprijetno zvenijo, ker niso vsi enakobarvni in radi uhajajo. Basi so sicer polnodoneči, a v globini nekoliko šibki. G. Č. Šedlbauer, ki je temperamentno, sugestivno in sigurno vodil zbor, bo s svojo energijo in zmožnostjo gotovo dovedel zbor še do visoke stopnje. F. F.

Trbovlje

Podraženo meso. Lasko okrajno načelstvo je na novo določilo prodajne cene mesu in sicer 2 Din dražje ko dosedaj. Precej se je podražilo tudi suho svinjsko meso, ki ga ljudje le radi kupujejo za Veliko noč. Le žal, da se plače in gmotno stanje delavcev in kmetov ne zboljša, da bi višje cene pomenile boljše čase.

Moko so kradli. V nedeljo zvečer so tatovi odnesli iz Starčevega mlina v Rovtah vso boljšo moko, ki jo je imel zase pripravljeno za Veliko noč. Iz sledov se vidi, da so odnašali moko v brestah in jo potem presipali v žaklje. Sedanje obupno stanje spravlja ljudi do takih kriviičnih dejanj, pri katerih tzi nedolžen posestnik.

Proti zobnemu kamnu
SARGOV
KALODONT

Knezoškofa dr. Karlina zadnja pot

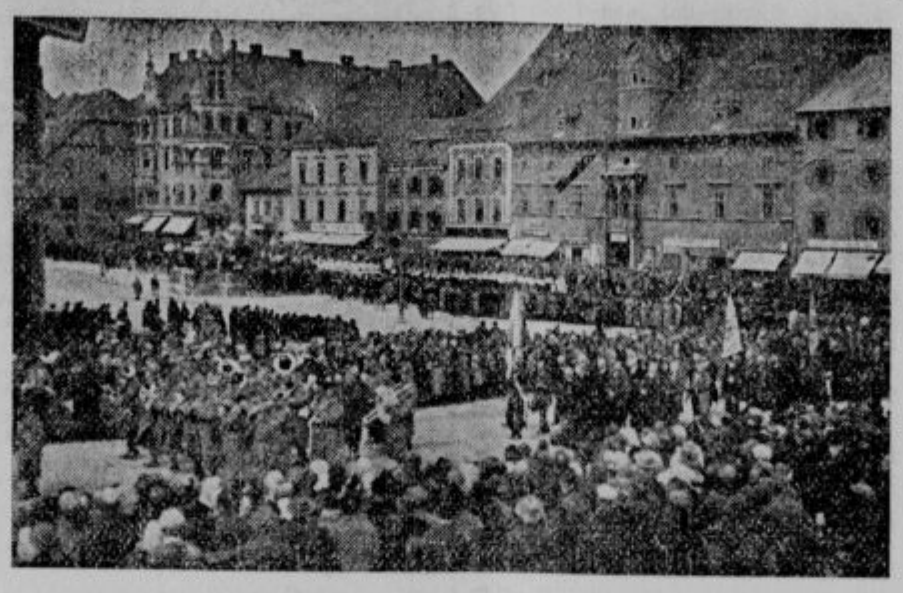

Prvi del sprevoda z Glavnega trga.

Voz s krsto odhaja z Glavnega trga.

Sodni odmevi dogodkov v Mengšu in Domžalah

Ljubljana, 11. aprila.

Danes ob pol 9 se je pričela pred malim senatom razprava proti Gregorju Repanšku, bivšemu županu na Homcu, Egidiju Rodetu, posestnikovemu sinu v Nožicah št. 4 in njegovemu bratu Jožefu. Senatu je predsedoval predsednik **Kralj**, votanta sta bila sodnika **Javoršek** in **Verbič**. Obtožbo je zastopal prvi državni tožilec dr. **Ogoreutz**, obtožence sta branila dr. **Miha Krek** in dr. **J. Mohorič**.

Predsednik pojasni, da je bilo obtoženih najprej pet ljudi, pa je višje deželno sodišče ustavilo postopanje proti Francu Grčarju in Francu Maroltu. Gregor **Repanšek** je obtožen, češ, da je 15. maja 1932 v Mengšu pred Flerinovo gostilno zaklical: »Živio svoboda! Živel dr. Korošec! Dol z režimom!« **Rode Jožef** je obtožen, da je klical pri isti priliki v Mengšu pred Zelenčevo gostilno: »Dol s kraljem!« **Rode Egidij** pa je rabil isti vzklik ob priliki manifestacije v Domžalah.

Predsednik je nato prebral pričevanja prič, ki jih je deloma zaslišalo okrajno sodišče v Kranju, deloma pa deželno sodišče pri prejšnjih razpravah. Repanška obremenjuje pričevanje Jožefa **Vidalija**, ki je izpovedal, da je videl Repanška pred Flerinovo gostilno dne 15. maja zvečer, ko je s kolesom udaril ob tla in zaklical inkriminirane besede. Jožefa Rodeta obremenjuje orožnik Franc **Šeruga**, ki pravi, da je videl obdolženca, ko je enkrat vzkliknil proti vladarju, potem pa zbežal s ceste čez travnik. Njegovega brata Egidija naj bi obremenjeval priča **Baloh**. Ker pa je ta priča pri prejšnji razpravi izpovedala, da ne more z gotovostjo reči, ali je predmetni vzklik rabil ravno obdolženec, ampak, da je mogoče, da ga je v množici zamenjal s kom drugim, odnosno, da sploh ni točno videl, kdo je to vzkliknil, je glede tega obdolženca odpadla vsaka podlaga za krivdo. Ostala obdolženca sta zanikala krivdo. Gregor Repanšek se je zagovarjal, da je res pri tej priliki vzkliknil: »Živel Korošec!« toda drugega nič. Jožef Rode je trdil, da se manifestacije v Mengšu sploh ni udeležil, da je prišel šele okrog 5 popoldne v Mengeš, ko so bile manifestacije že končane.

Danes je bil najprej zaslišan Jožef Vidali, ki je vztrajal pri svoji prvotni izpovedi, dasi je trdil, da se dogodka danes več ne spominja.

Nato so bile zaslišane priče: Franc Marolt, Alojzij Peterlin in Alojzij Šarc. Vsi trije so izpovedali, da so šele okrog petih popoldne prišli na Liparjevo dvorišče v Mengeš, da so bili ves čas v družbi Jožefa Rodeta, ki se ni nikdar odstranil z Liparjevega dvorišča in je imel ves čas pri sebi kolo. Vse te priče izključujejo, da bi bil Jožef Rode šel od Liparja proti Zelencu in da bi se bil nahajal na tistem prostoru pri vodnjaku pred Zelenčevo gostilno, kjer naj bi bil padel inkriminirani vzklik. Priče so od Liparja skupno šle nazaj proti Vel. Mengšu.

Glede Gregorja Repanška izpovedo priče Janez Zupan, Franc Grčar in Alojzij Šarc, da so se nahajale v Repanškovi družbi, v Ferlinovi gostilni in pred to hišo ter povedo, da je pred to gostilno Repanšek še govoril z enim izmed tamkajšnjih orožnikov, tik pred odhodom pa je zaklical »Živel dr. Korošec!«, nakar so se vsi na kolesih odpeljali iz Mengša.

V istem smislu se glase tudi izjave prič Franca Jerana, Valentina Borca in Franca Peterlina. Zaslišane so bile še druge številne priče, in sicer Apolonija Žebovec, Marija Šarc, Marija Zupan, ki so vse povedale, da se je tisti dan več fantov ustavilo v njihovih gostilnah, da je bil Repanšek med njimi, da pa niso nič protidržavnega ali protirežimskega govorili ali vzklikali. Priča Peter Pirc pravi, da je slišal najrazličnejše protidržavne in protirežimske vzklike, ko so se biciklisti pripeljali od Radomelj proti Homcu, ne more pa točno povedati, kdo bi bil vzklikal. Enako sta izpovedali hčeri sedanjega župana na Homcu. Nasprotno pa priče Alojzij Štupar in Janez Kobilca povesta, da so biciklisti pri tej priliki peli slovenske pesmi in vzklikali dr. Korošču, a proti vladarju, državi ali režimu pa niso vzklikali. Enako izpovedujeta tudi priči Franc Plevelj in Martin Šarc. Končno je bil zaslišan tudi priča Josip Adamič, ki naj bi bil izpovedal o vzklikanju Egidija Rodeta, pa priča ni vedela nič točnega povedati.

Zagovornik dr. Mohorič je obširno utemeljeval oprostitev in ugotovil, da glede Egidija Rodeta sploh ni nobenega obremenilnega gradiva. Priča Franc Šeruga se očitno moti, ko govori o obdolžencu Jožefu Rodetu, ker moramo verjeti njegovemu zagovoru, ki ga potrjuje petero neprizadetih prič. Jožefu Rodetu se je posrečil dokaz, da se na tistem mestu, na katerem naj bi bil padel vzklik, sploh ni nahajal. Glede Gregorja Repanška je istotako očitna pomota, kar trdi Jožef Vidali. Če je tam Repanšek govoril, to kar trdi ta priča, bi ga orožnik, s katerim se je razgovarjal, na mestu aretiral. Slišati bi morali Repanškov vzklik tudi priče, ki so bile neposredno pri njem, preje in točneje, kot Vidali, pa vse te priče izključujejo, da bi bil Repanšek to vzkliknil. Poleg tega so besede, ki se očitajo Repanšku, takega značaja, da ne morejo biti kaznjive po čl. 3. zakona o zaščiti države.

Senat je Repanška obsodil na tri mesece strogega zapora, Josipa Rodeta na tri mesece navadnega zapora, Egidija pa oprostil.

Glede obsodbe Repanška in Josipa Rodeta je branitelj dr. Krek prijavil priziv in revizijo.

Kamnik

Osebna vest. Občinski odbor je na svoji tajni seji dne 5. aprila na pismeni predlog okrajnega načelnika razrešil g. dr. Dominika Žvoklja kot člana upravnega sveta in ravnateljstva kamniške mestne hranilnice. Občinski odbor je nadalje soglasno sklenil, da se izreče dr. Žvoklju za njegovo dolgoletno požrtvovalno in uspešno delo v prid mestne hranilnice polno priznanje in zahvala.

Dovoljena društva. V kamniškem okraju so zopet dovoljena sledeča prosvetna društva: v Ihanu, Domžalah, Tunjicah, Stranjah, Špitaliču, Motniku in v Šmartnem v Tuhinjski dolini.

Spevoigra »Materin blagoslov«, katero je v soboto in nedeljo vprizoril v Kamniškem domu cerkveni pevski zbor frančiškanske cerkve, je prav lepo uspela. V soboto je bil obisk slabši, v nedeljo pa je bila dvorana razprodana. Igralci so v svojih vlogah popolnoma zadovoljili, zlasti pa moramo pohvaliti člane starejše igralske garde Kamniškega doma (gospe Cerarjevo in Pogačarjevo, g. učitelja Pogačarja . . .). Igra sama je gledalcem zelo ugajala, vendar pa je potrebna predelave, ker je za naše razmere predolga, saj je trajala cele štiri ure!

Šenčurski dogodki pred sodiščem

Ljubljana, 11. aprila.

Znani dogodki v Šenčurju in v Hrastju pred približno enim letom, so imeli danes ponoven odmev v sodni dvorani. Pred malim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča je bila danes obravnava proti dvema mladima fantoma, ki sta bila obdolžena kršitve zakona pri teh dogodkih. Obravnava se je pričela ob pol 1. Predsedoval ji je vss. **Kralj**, votirala sta sos. **Javoršek** in sos. **Verbič**. Državni tožilec je bil dr. **Ogoreutz**, branitelj obeh obtožencev pa dr. **Miha Krek**.

Na zatožni klopi sta sedela 24 letni delavec Franc **Žun** iz Moš pri Smledniku in 20 letni posestnikov sin Fermin **Novak** iz Trboj. Predsednik je z ozirom na mladoletnost Novaka proglasil tajno obravnavo, na zahtevo Žuna samega pa je bila obravnava javna.

Obtožnica jima očita, da sta hotela dne 22. maja 1932 v Šenčurju s silo ovirati orožnike, ki so intervenirali proti množici na shodu Ivana Barleta. Pri tem da je Novak vrgel na orožnike, ki so bili med množico, kamen, Žun pa je vrgel na orožnike, ki so stali na vratih Gašperlinovega dvorišča, kjer je bil Barletov shod, za človeško pest velik kamen. Zaradi tega dejanja sta bila obtožena po § 127. k. z. Novak pa je bil še posebej obtožen, da se ni hotel odstraniti na shodu dne 16. maja 1932 v Hrastju, ko so orožniki pozvali množico, naj se razide.

Pri razpravi je bil najprej zaslišan Žun, ki je izjavil: »Nobenega kamna nisem vrgel! Na shod smo bili vabljeni vsi in ko so orožniki pričeli na množico streljati, sem stekel. Zagrešil nisem nič. Glavna priča proti meni, Vovk, je že 4 leta moj sovražnik in mi je vedno slabo hotel. Enkrat sem ga naznanil zaradi razgrajanja in grožnje proti meni in od tedaj me sovraži.«

Enako se izjavi obtoženec Fermin Novak, ki pravi o svoji glavni obremenjevalni priči Bizjaku: Ta priča je zelo sovražna proti naši družini. Na shodu v Hrastju sem se odstranil že prej, preden se je shod sploh končal. Sploh nisem bil zraven orožnikov in če so orožniki pozvali množico, naj se razide, se mene to ni tikalo, ker sem bil zelo stran!«

Priča Franc Bizjak pove, da je bil poprej tesar, sedaj pa je orožnik na Bledu (v dvorano je prišel v orožniški uniformi). Pove, da je videl tedaj Novaka, ki ni hotel oditi, ko so orožniki pozvali množico, naj se razide. Ker ljudje niso šli, so jih orožniki pustili. Ljudi je bilo zelo veliko in tudi Novak je bil med njimi. Ljudje so kričali: »Živel dr. Korošec! Dol z Barletom!« itd.

Priča zidar Luka Vovk pove, da z Žunom dolgo ne govori. Opazoval je Žuna, ki je bil 80 korakov stran od vhoda na shod, kako je metal kamenje, zbežal pa je Žun šele tedaj, ko mu je orožnik ustrelil pod noge in mu je krogla šla med nogami.

Dr. Krek: »Kako ste mogli videti, da je Žun vrgel kamen, ko je bil vendar 80 korakov stran od vas, vmes pa je bilo polno ljudi?«

Priča: »Natančno sem ga ves čas opazoval. Stal sem za orožniki!«

Prečitane so bile nato izpovedi drugih prič, ki so bile zaslišane pri preiskavi. Mnogo prič se je zelo slabo izjavilo o glavnih pričah Bizjaku in Vovku. Priče Jernej Novak, Viljemina Novak, Alojzij Čebašek in Ivan Molj so izpovedale, da Bizjak sovraži Novakove, da jim je že grozil. Priče Stanko Novak, Alojzij Šetina in Ana Zevnik so izpovedale, da je Franca Bizjaka osumila poskušenega požiga njegova lastna tašča Helena Dolinarjeva. Predsednik bere izjave raznih prič, da so se nekateri sovaščani zelo čudili, ko je Franc Bizjak prosil za službo pri orožnikih, zlasti ker je bil osumljen, da je hotel podnetiti celo hišo lastni tašči. Na vprašanje predsednika pove Bizjak, da zaradi tega ni imel s sodiščem nič opraviti ter da se je nekoč vnelo v pepelniku.

Druge priče, kakor Anton Rozman, Franc Žun (ki ni v sorodu z obtožencem) in 56 letni posestnik Miha Pravhar iz Voklega so izpovedale o drugi glavni priči Luki Vovku. Iz teh izpovedi je razvidno, da je Luka Vovk že leta 1928. izzival Žunovo domačo hišo, nekoč napadel v družbi treh tovarišev obtoženca Žuna na cesti v Trboje s kolí, drugič ga zopet napadel na poti proti domu, l. 1930. je bil izvršen napad na hišo Žunovih domačih. Luka Vovk je bil vržen tudi pod sedanjim režimom iz občinskega odbora v Smledniku, ker je bil osumljen neke tatvine. Proti priči Mihi Pravharju se je Vovk izrazil, da njemu ni prav nič priseči.

Po govoru državnega tožilca dr. Ogoreutza, ki je navajal, da so vse obtožbe obsežene po pričah Vovku in Bizjaku dokazane, je dr. Krek navajal, da ni nikjer nobenega objektivnega dokaza za krivdo obeh obtožencev, niti nimata nobene subjektivne krivde. Glavni priči sta slabo kvalificirani in krivdorek se nikakor ne more pripisovati na izpoved teh dveh prič. Oba obtoženca pa sta neoporečna. Branitelj dr. Krek je tudi dokazoval nelogičnost ob izpovedih obeh glavnih obremenjevalnih prič.

Sodišče je po kratkem posvetovanju razsodilo, da je France Žun kriv, da je v Šenčurju ob priliki Barletovega shoda metal kamne na orožnike in se obsodi po §§ 128. in 129. k. z. na dva meseca navadnega zapora. Fermin Novak pa se obsodi na 120 Din denarne kazni, ker ni ubogal orožnikov ter se ni takoj odstranil pri shodu v Hrastju. Novaku se kazen odloži za dve leti. Novak pa je bil oproščen krivde, da bi metal v Šenčurju kamne na orožnike.

V razlogih navaja razsodba, da je Francu Žunu dokazano metanje kamnov na orožnike, Novaku pa ne. Novak pa je sam priznal, da ni takoj ubogal orožnikov, medtem ko zakon določa, da se mora vsakdo takoj odstraniti, če zahteva to orožnik ali stražnik ob takih prilikah. Sodišče je upoštevalo vse olajševalne okolnosti, obtežilnih okolnosti pa ni bilo.

Branitelj dr. Krek je prijavil priziv in revizijo.

Ljubljanske vesti:

Hotel Tivoli - dom otrok

Ljubljana, 10. aprila.

Že lani je v eni svojih rednih sej sprejel mestni občinski svet načelen sklep, da spremeni hotel Tivoli, ki je mestna last, v otroški dom. Tivolski hotel je bil zgrajen pred približno 30 leti in je od tedaj dalje, skoraj vsa leta, pomenjal stalno obremenitev mestnih denarnih računov, zakaj nikoli ni donašal mestni občini nobenega čistega dobička, temveč leto za letom stalno izgubo. Ko so ta hotel gradili — nalašč so graditelji poudarili gorenjski slog — so mislili, da bo ena glavnih atrakcij za tujce. Ta račun pa se je povsem ponesrečil, zakaj tujci so se raje ustavljali v hotelih in prenočiščih blizu kolodvora, v hotel Tivoli pa je zašel le malokdo. Najemnina, ki so jo plačevali vsakokratni najemniki za hotel, ni donašala redno mestni občini niti toliko, kolikor so jo veljali samo stroški za razna popravila in za vzdrževanje. Povrhu vsega pa je bila sedanja mestna uprava skrajno nevoljna, če ji je kdo očital ta primer nesistematičnega mestnega gospodarstva. Že pred leti je naš list, primerjajoč mestne proračune in bilance, svetoval — prav tako tudi nekateri uvidevnejši mestni očetje — naj mestna občina ta hotel raje proda, kakor da ima leto za letom z njim samo izgubo, mestna občina ter njeno prebivalstvo pa prav nobene koristi. Tedaj je bil edini uspeh našega nasveta, da smo dobili nekaj uradnih popravkov, stvar pa je ostala pri starem, dokler ni tudi mestna občina spoznala, da tako ne more iti dalje, in da more tudi ta del mestnega premoženja nekaj prispevati h gospodarski ali vsaj socialni politiki mesta.

Lani je na eni svojih sej mestni občinski svet odobril predlog, da se ta neplodonosni hotel spremeni v otroški dom.

Hotel Tivoli je bil zadnja leta oddan v najem za razmerno majhno najemnino. Mestno prebivalstvo namreč ni bogvekaj obiskovalo niti restavracije, niti se ni poslu̇ževalo prenočišča. Lepe in čedne sobe v hotelu so po večini zasedli podnajemniki, tako ruski emigranti, študentje in drugi nepremožni ljudje. Zadnje čase pa so tudi podnajemniki pričeli opuščati sobe v tem hotelu, ker je pač tudi v mestu dovolj podnajemniških sob. Mestni občini bi se v bodoče torej hotel še manj splačal, kakor dosedaj.

Na drugi strani pa narašča jo mestni občini vedno bolj dolžnosti za preskrbo zapuščene mladine. Občina je bila pred nalogo, da zgradi lasten mestni otroški dom, ker dosedanji državni ali zasebni nikakor več ne morejo zadoščati, povrhu tega pa je mestna občina izdala velike zneske za preskrbo zapuščene in osirotele mladine. Uveljavila se je ideja, naj bi se nerentabilni hotel Tivoli spremenil v otroški dom, v katerem bi imelo po preureditvi prostora vsaj 150 sirot, povrh tega pa bi se še našel prostor za primerno otroško zavetišče, kjer bi bili čez dan v varnem varstvu otroci, ki sicer imajo starše, pa jih ti ne morejo čez dan varovati.

Mestni gradbeni urad sedaj izdeluje načrte za preureditev hotela Tivoli v primeren otroški dom. V kratkem se sestane tudi komisija, ki bo končno sklepala o preureditvi hotela Tivoli — prav na podlagi načrtov gradbenega urada — v mestni otroški dom.

S to rešitvijo bo mestna občina pridobila v več ozirih: prihranila bo pri stroških za mladinsko skrbstvo, ker bodo mali mestni varovanci oskrbovani kolikor toliko na enem mestu, drugič ji ne bo treba prodajati mestne imovine, tretjič pa se bo znebila očitkov, da so stroški za vzdrževanje hotela Tivoli tako rekoč vrženi v vodo. Glavni dobiček pa bo moralnega značaja, saj je vendar dobro in hvalevredno, če se taka restavracija in hotel — nekaj časa je bil tod še celo kabaret — spremeni v javno humano ustanovo!

Za vsok stan in poklic so najboljša in najcenejša obutev
Peč čevlji

Kaj bo danes?

Drama ob 15: »INRI«. Izven. Dijaška in mladinska predstava po globoko znižanih cenah. —
Opera: Zaprta.
Kino Kodeljevo ob 5 in 8: »Glas vesti« (po drami »Vest«).
Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Posetite razstavo „Živalice" od 15. do 17. aprila v Ljubljani. Velesejem. Polovična vožnja po železnici.

⊙ **Ljudska knjižnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7** priporoča vsem prijateljem lepe slovenske knjige da si blagovolijo izposoditi v njeni knjižnici dela najnovejših slovenskih pisateljev, kakor tudi prevode svetovno znanih pisateljev. Knjižnica je odprta dnevno od 8 do 12 in od 2 do 7.

⊙ **Za prihodnje leto** nam nudi Mohorjeva družba krasen književni dar. Kdor hoče priti za mal denar do dobrih slovenskih knjig naj se naroči na Mohorjevo družbo v Ljudski knjižnici, Miklošičeva c. 7-I. Naročila se sprejemajo vsak dan od 8 do 12 in 2 do 6.

⊙ **Poziv lastnikom živine in vozil.** Ker se izvrši letos splošni vojaški pregled živine in vozil, morajo vsi v Ljubljani bivajoči lastniki **najkasneje do 20. t. m.** prijaviti **mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu 7-I,** soba 3. svojo živino in vozove. Med popisno živino spadajo: žrebci, konji, kobile, žrebeta, mezgi, mule, osli, voli, biki, bivoli in jalovke; med vozove spadajo vsi konjski in volovski štirikolni in dvokolni vozovi; med popisno opremo pa vsa oprema za jahalnega, tovornega in vprežnega konja ter volovska vprega za par volov. Vsi oni, ki posedujejo eno ali drugo izmed navedenih stvari, naj se torej do 20. t. m. zglase v mestnem vojaškem uradu ter prineso s seboj tudi podatke o predpisanem davku in po vojaške podatke o **polnoletnih moških družinskih članih.** Obvezniki — konjeniki morajo istotako prijaviti svoje jahalne konje in opremo, ker bodo morali tudi oni predvesti svoje stvari na pregled. Neposlušnost se kaznuje po voj. kaz. zakonu.

⊙ **Bluze,** damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice. Vam nudi v najboljši izbiri tvrdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Vsak za velikonočne dni kaj boljšega si poželi! V tem Slamič bo postregel nam, zatorej kupimo vse tam!

⊙ **S šentjakobskim sejmom ne bo nič.** Poročali smo že, da še vedno ni razveljavljen sklep mestnega tržnega odseka, da se vse stojnice, ki niso namenjene prodaji živil, premestijo na Sv. Jakoba trg. Ta sklep je seveda izzval veliko nevoljo med prodajalci, ki vedo, da bo s tem ogrožena njihova eksistenca. Na mestnem magistratu se je v tem oziru zadnje čase pojavila sprememba in nekateri gospodje, ki so se za to premestitev zelo navduševal, že ne kažejo več svoje nekdanje vneme. Kakor kaže, bo ostalo najbrž vse pri starem, vsaj dotlej, dokler ne bo regulirano **nabrežje pri Ljubljanici,** s čimer bi se Vodnikov trg precej povečal in bi bil pridobljen nov prostor, dovolj velik tudi za sporne stojnice.

⊙ **Pred novimi zdravstvenimi zadevami.** Zadeva s kirurgičnim oddelkom, ki je med prebivalstvom že mnogo prej vzbudila pozornost, predno je časopisje sploh poročalo o njej, se sedaj počasi preiskuje. Javnost je zelo radovedna na uspehe preiskave Kakor kaže, pa to ni edina mučna zdravstvena zadeva v Ljubljani, temveč se nam, kakor čujemo, obljubljajo še nekatere nove. Predmet ostre kritike je zadnje čase v zdravniških krogih zlasti šolska poliklinika na vrtu učiteljske šole. Ta poliklinika, nameščena v baraki, ki je v zelo slabem stanju, je že nujno potrebna, da se najde zanjo nov prostor. Zdi se nam, da je vzrok tem in drugim zdravstvenim vprašanjem v Ljubljani v največji meri — prevelika in neumestna varčnost.

⊙ **Modne hlače — pumparce** dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

VELIKONOČNO ŠUNKO
odlične kakovosti po ugodni ceni — **DESERTNA** in **NAMIZNA VINA,** domača, originalna španska in italijanska, vsako količino, tudi odprto, kupite v delikatesni in špecerijski trgovini
FR. KHAM, Miklošičeva cesta 8.

Dr. med. Pavel Pehani
specijalist za ženske bolezni in porodništvo
prične ordinirati 12 t. m. od pol 2. do 3. ure pop.
RESLJEVA 9. (nasproti učiteljišča)
Telefon 2473

Še na veliki petek
dopoldan prinešene obleke v kemično čiščenje, plisiranje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do praznikov
tovarna Jos. Reich

Razgovori v Rimu

Rim, 11. apr. tg. Pruski ministrski predsednik Göring je bil danes popoldne ob 4 v beneški palači, kjer ga je sprejel Mussolini. Razgovor je bil zelo prisrčen in je trajal poldrugo uro. Dopoldne je bil pri zrakoplovnem ministru Balbu, nakar je bilo skupno kosilo v ministrstvu za zrakoplovstvo. Častniki in uradniki ministrstva so Göringa sprejeli prav prisrčno.

Rim, 11. apr. tg. Podkancler Papen in minister Göring se bosta danes zvečer udeležila v palači nemškega poslaništva na Kvirinalu politične večerje, ki se priredi na čast Mussoliniju. Po večerji bo velik sprejem. Podnevi je napravil podkancler dolg izlet v okolico Rima. V Vatikanu pa so čas porabili za to, da na podlagi včerajšnjega razgovora med kardinalom državnim tajnikom Pacellijem in Papenom pripravijo materijal za nadaljnje razgovore, ki bodo sledili sprejemu Papena in Göringa, ki je določen za jutri pri papežu.

O poteku prvih sestankov se čuje zanesljivo samo, da je bil razgovor v Vatikanu prav tako prisrčen kakor pri Mussoliniju in da je pripomogel k razumevanju obojestranskega načelnega stališča glede problemov, o katerih se bo govorilo. Državni podkancler Papen, ki je skoraj istočasno dospel v Rim kakor voditelj nemškega centruma, prelat Kaas, je imel s prelatom popoldne dolg razgovor v svojem hotelu. Ministrski predsednik Göring je danes dopoldne oficielno obiskal zrakoplovnega ministra Balba. Tudi listom nasproti se je kot najvažnejša svrha njegovega potovanja v Rim naglašalo, da Göring vrača s tem obisk, ki ga je svojčas napravil Balbo v Berlinu. Priliko pa bo obenem porabil za to, da se pogovori z Balbom o potrebnih pripravah za polet Balbovih letal v severno Atlantsko morje, katera bodo pristala tudi v Nemčiji. Razen tega upata, da bosta dosegla bistveno zboljšanje nemško-italijanskih zračnih zvez za prihodnje leto.

Mussolini je danes dopoldne sprejel francoskega poslanika de Jouvenela, ki mu je prinesel francoski memorandum in francoske predloge o paktu štirih velesil.

Letalske nesreče

Pariz, 11. apr. tg. Dve letalski nesreči sta zahtevali danes v Franciji osem smrtnih žrtev. Blizu Marseilla je padlo v morje vodno letalo tipa »Goliath«, v katerem je bilo pet mož. Vsi so utonili. Do sedaj so potegnili iz valov tri trupla. — Na potu med Parizom in Biaritzem pa je južno od Bordeauxa zgorelo privatno letalo in padlo na tla. Trije potniki so zgoreli, samo pilot se je rešil s padalom.

Aktualna gospodarska vprašanja

Ljubljana, 11. aprila.

Že dolgo velika dvorana Trgovskega doma ni videla toliko poslušalcev, kot jih je imela danes. Zborničnl predsednik g. Ivan Jelačin je sklical kot znano sestanek gospodarskih krogov, ki naj bi razpravljal o perečih gospodarskih vprašanjih. Uvodoma je pozdravil vse navzoče ter dejal, da je treba budno slediti razvoju vseh naših gospodarskih problemov, da se najde pravilna rešitev in izhod iz krize. Nato je dal besedo glavnemu tajniku zbornice in poslancu Ivanu Mohoriču.

Govor g. Ivana Mohoriča

V današnji dobi nestalnosti je dobro, če natančno pregledamo sedanji položaj našega gospodarstva. Posebno čutimo Slovenci, ki smo bolj kot drugi navezani na svetovno gospodarstvo, da veliki dogodki v inozemstvu ne gredo mimo nas brez posledic. Danes je osnova krize pomanjkanje zaupanja in misel samozadovoljivega gospodarstva je dosegla izreden obseg. Danes je tudi še vedno mnogo mnenj o vzrokih krize: bančni polomi, petletka ali kaj drugega.

V tako napetih razmerah, ko živimo v dobi političnih revolucij, oboroževanja itd., je razumljivo, da se je marsikoga polastil slepi strah, da je vržen svet iz tečajev in da ni izhoda. Kriza je danes paradoksalna: pri obilici produkcije beda. Leto 1933 postaja usodepolno. Saj so v razpravah razorožitveni problemi in svetovna gospodarska vprašanja. Naša zunanja trgovina je padla od 9 na 3 milijarde Din in pada še naprej. Narodni dohodek je padel od 70—80 na 30—35 milijard Din. Ob takih razmerah se mora izvršiti prilagoditev javnega gospodarstva novim gospodarskim razmeram in možnostim zaslužka.

Naši kraji so navezani na industrijsko in obrtno delavnost in pri prodaji svojih proizvodov zadevajo na velike težkoče. Od daleč se dovažajo sirovine in daleč smo tudi od tržišč za naše proizvode. Agrarna mentaliteta nam ne prinaša rešitve, kajti, čeprav bi ukinili uvozne carine, ne bi izvozili niti ene glave živine več.

Na eno milijardo Din cenijo javna dela, ki jih izvršujejo inozemske družbe, ki imajo različne ugodnosti. Proti temu smo ugovarjali, ker so inozemski podjetniki 30% dražji kot domači. Naša investicijska politika je bila zgrešena. Najprvo so se gradile zasebne tovarne za izdelovanje vagonov, nato pa je bilo sklenjeno izdelovati vagone v lastnih delavnicah. Toda imamo slučaje, kjer raste v delavnicah trava. Napadi na industrijo so sicer bili deloma upravičeni, toda ne sme se generalizirati. Vprašanje je, ali bi bilo bolje brez industrije?

V vrsti katastrof, ki smo jih doživeli zadnja leta, je padec cen mnogih naših proizvodov. Poglejmo samo hmelj, kjer so cene v par letih padle od 100 na 7 Din, izkupiček Savinjske doline pa od 100 na 15 milijonov Din. Pa je še izvoz v rokah inozemcev, ki dosegajo večje dobičke kot producenti. Prišel je padec cen opija, ki je zlasti občutno prizadel južno Srbijo. V proračunski debati se je pokazalo z avtentičnimi podatki, kako minimalne cene dobivajo producenti za tobak. Če smo že pri južni Srbiji, naj navedemo še, da smo zgradili najmodernejšo kolonijo poldrugo uro proč od studenca s pitno vodo. Pa je prišel še padec cen pšenice. V svrho vzdrževanja višjih cen je država doplačala 250 milijonov Din. S pol milijarde pa je bil obdavčen notranji konzum. Pereč problem je postal zaradi vsega tega problem našega kmeta. Pojavili so se številni predlogi za pomoč, ki so bili pa deloma nesprejemljivi.

Prehajajoč na državni proračun, je dejal, da to ni zadeva samo finančnega ministra, ampak nas vseh. Leta 1926 so tvorile javne dajatve 20% vsega narodnega dohodka, lani pa že skoraj tretjino. Pomisliti je treba, da smo mi na kapitalu revna država in da ne gre primerjati naših razmer z drugimi. Treba se bo pač ravnati po doseženih rezultatih. Glede vprašanja pokojnin zastopa mnenje, da se naj izvede revizija onih pokojnin, ki so bile dosežene na nepravilen način. Pobiranje davka na poslovni promet se mora pravilno organizirati. Še pred nedavnim smo imeli v državi banovino, kjer za ta davek niti vedeli niso. Proračun državnih podjetij kaže sicer presežek, toda rezultat prvih enajstih mesecev pravkar preteklega proračunskega leta kaže primanjkljaj 0.7 milij. Din. Seveda je pot zviševanja tarif pogrešna, kajti v državnih podjetjih bo treba spremeniti sistem in izvesti reorganizacijo. Tudi avtonomni proračuni se morajo prilagoditi novim razmeram. Banovinska podjetja ne smejo pasti v breme davkoplačevalcev, temveč se morajo vsaj vzdrževati z lastnimi dohodki.

V naši državi nas čaka še veliko dela na prosvetnem, zdravstvenem, gospodarskem in drugih poljih. Vsa ta vprašanja pa je treba reševati s hladnokrvnostjo, razumom, strokovnim znanjem, odločnostjo, kar je vse tudi delo več let. Pravega domoljubja nam je treba. Vsi smo poklicani in dolžni, da vse to izvršimo. (Odobravanje.)

Govor g. Ivana Jelačina

Nato je g. predsednik Ivan Jelačin dodal nekaj svojih misli. Omenjal je svoja izvajanja na zadnji zbornični seji, kjer je odločno odklonil insinuacije glede defetizma gospodarskih krogov. Če plačujemo davke in vestno izpolnjujemo svoje dolžnosti do države, ki smo jo hoteli, imamo tudi pravico govoriti. Blagohotna kritika je potrebna, če hočemo izboljšanja razmer. Zato naj poslušajo vsi, kajti gospodarski krogi hočejo dobro. Marsikaj v naši gospodarski politiki ni bilo dobro. Posebno je to opaža zadnje čase, ko se množe razni pojavi. Vsem so še v spominu časi, ko se je vršil pred 14 leti protestni shod proti davkom pred Mestnim domom.

V zadnjem času so nekateri zakoni pokazali, da je pri njih sodelovala tudi demagogija. Želja gospodarstva je, da ga pustijo pri miru. Posebno pozornost zasluži še vedno trošarinsko vprašanje, kjer bo treba temeljitega preokreta. Slovenci smo se pred vojno udejstvovali le bolj lokalno. Danes nas čakajo večje naloge. Potrebno je podvojenega dela. Vpoštevajoč raznolikost zgodovinskega razvoja v naši državi, moramo priznati, da je nastala v pojmovanju marsikaterih vprašanj razlika. Le preveč hočemo vse na hitro.

Slovencem je mesto v svobodni Jugoslaviji, ki mora biti velika in močna in segati tja do Črnega morja. Treba je dati vsem pokrajinam možnost političnega in gospodarskega izživljanja, kajti le tako bomo v marsičem odpravili specifične jugoslovanske vzroke krize. Očitek, da imamo Slovenci vedno tudi slovenske ministre, je deplasiran. Zopet je navedel številke, da ne znašajo davčni zaostanki v Sloveniji niti 2%, medtem ko je ostankov v državi 2700 milijonov Din. Glede plačil davkov je Slovenija visoko aktivna. Zahteva, naj se država vedno upravlja pošteno, naj ne bo vlade brez Slovencev in vse delo mora biti za dobrobit Slovencev v kraljevini Jugoslaviji. Povsod pa moramo biti Slovenci samozavestni.

H koncu govora je povedal tudi nekaj misli o zunanji politiki, ki se je v zadnjih letih zelo spremenila. Danes prevladuje sovraštvo do slovanskih narodov. Zaključil je svoj govor s pozivom na složni nastop in vzkliknil: Vztrajajmo! Borimo se kljub žrtvam v interesu nas vseh za boljšo bodočnost!

Kulturni obzornik

Pojasnilo k članku „Mlakarja v Pragi"

Včeraj je gospod B. priobčil na tem mestu poročilo o uspehu Pie in Pina Mlakarja v Pragi. Poročilo je sestavljeno tako, da utegne bravca enostransko in torej nepravilno poučiti o rezultatih nastopa Pie in Pina Mlakarja v Mestnem komornem gledališču. Poročevalec si sicer ne more kaj, da ne bi v splošnih besedah ugotovil resnice, da »se vsa praška kritika jako laskavo izraža o naših umetnikih in jih želi videti ponovno čimprej«, vendar je pa za dokaz, kako ugodne so bile kritike, pobral iz njih le nekaj manj ugodnih stavkov in te serviral Mlakarjevim rojakom v domovini. To je stvar okusa, značaja in osebnih teženj in na to ne bi odgovarjal. Ker pa poročevalec brez vsake opombe navaja neke netočnosti kritika v »Pravu lidu«, se čutim dolžnega, da namesto odsotnih Mlakarjevih to netočnost popravim in stvar pojasnim. G. M. W. v »Pravu lidu« in za njim g. B. v »Slovencu« poročata, da je bilo v Pragi na velikih plakatih označeno, da sta Mlakarja leta 1932 dobila v Parizu prvo nagrado; temu kritik M. H. ugovarja.

V resnici je bila stvar s plakati taka: Pino in Pia sta mi v Prago točno sporočila, kakšni plakati naj se tiskajo. V njuni skici ni bilo ne oznake »jugoslovanska umetnika« ne navajanje kakršnihkoli nagrad in uspehov. A gledališče, ki je pri stvari soodločevalo, ni hotelo pristati na to v mnenju, da brez cirkuške reklame stvar ne pojde, in sploh v prepričanju, da ono v tej stvari ve vse, drugi nič. Na moje obvestilo se je Pino takoj pripeljal v Prago, kjer ga je g. tajnik gledališča sprejel z balo že natisnjenih plakatov. Na teh je res stalo, da sta Mlakarja prejela v Parizu prvo nagrado. A Pino jih ni dovolil izvesiti — dokler oni pasus ni bil preleplien. A prelepiti ga je bilo treba z nekim tekstom. V tej zadevi je pristal na to, da se označita na traku, ki naj bi se nalepil na prejšnji tekst, za jugoslovanska plesna umetnika. Ugotavljam, da v mestu nisem videl ne enega nepreleplienega plakata. Edino v veži komornega gledališča je kljub dvakratni intervenciji Pina eden menda le dalj časa visel.

To moje pojasnilo naj blagohotno vzame na znanje tudi gospod M. H., ki je plesni umetnosti Mlakarjev res naklonjen in jima je napisal strokovno oceno s toliko toplino in tolikim razumevanjem njunih teženj, da je njegova sodba obema umetnikoma lahko v ponos in zadoščenje. Gospod B. pa bi storil vsekakor lepše dejanje, če bi za svoje rojake prevedel drugi odstavek iz kritike gospoda M. H., dalje morda še tople in pravične ocene gospodov kritikov v »Lidovih Novinah«, v »Českem slovu« in drugih praških listih. Saj to bi bilo morda tudi resnici na ljubo. Janez Logar

P. S. Omenim naj mimogrede, da sta Pia in Pino Mlakar dobila povabilo, naj svoj plesni koncert ponovita v nemškem gledališču v Pragi. Umetnika sta povabilo sprejela. Na povratku iz Nemčije bosta v dneh po 20. aprilu spet nastopila pred praškim občinstvom.

★

Vodnik po zbirkah Narodnega muzeja v Ljubljani. Prirodopisni del. Ljubljana, 1933.

Izšla je dolgo pričakovana in napovedana knjiga, s katero se moramo (radi velike važnosti za učiteljstvo in profesorje) seznaniti podrobneje. To ni vodnik, to je knjiga prirodopisa, ki seznanja čitatelja s favno in floro, opozarja na glavne predstavnike prirode, hkrati pa pove tako, kakor si ne moreš ogledati v nobenem muzeju — saj muzejske zbirke niso idealno popolne.

Težko delo uredništva je prevzel muz. kustos dr. Fr. Kos, sam avtor najobširnejšega dela »Vodnika« — zoološkega dela. Razvrstitev živali oz. njih vrst v Vodniku gre po sestavu višje in nižje organiz. živali, tako kot vsaka smotrena knjiga prirode. S praživalmi prične, gre preko spužev in mehovcev vedno višje, do najpopolnejših vretenčarjev — sesalcev. Bogato in pestro ilustriran tekst spremljajo na robu nad vse pregledna imena družin oz. vrst.

Čeprav je delo zelo zgoščeno, mestoma skoro preveč, ni pri tem jezik preveč trpel, le nekaj slovenskih izrazov bi bilo treba prilagoditi naši domači anatomščini — ali pa njo sedanjemu jeziku prirodarjev.

Za seznamom uporabljene literature sledi dr. Rakovčev Geološko-paleontološki oddelek, ki je prirejen tako, da podaja obenem geološki pregled slov. ozemlja.

Vodnik ima to prednost, da se ne drži suženjsko samo muzejskih zbirk, pač pa obdelava ves materijal, ki je pri nas znanstvenikom dostopen, tako, da bodo ti prav z Vodnikom na dragocen materjal opozorjeni. G. dr. Rakovec obdelava paleontologijo po zem. dobah oz. plasteh vse od kambrija do poznega aluvija.

Delo za se je Mineraloško-petrografski oddelek patra J. Žurge, katerega bo z veseljem in lahkoto razumel in doumel vsak znanstvenik in študent. Marsikje in marsikdo bo tole s pridom uporabil!

Vodnik zaključuje botanik dr. Fr. Dolšak z »Botaniko«, kjer obdelava našo floro, hkrati pa pojasnjuje, kje in kateri herbariji so v muz. zbirkah.

Vodnik je veliko znanstveno delo, ki bo uspešno služilo študentu in profesorju. Stane 20 Din. Hrt.

Dr. J. Matl, docent slavistike v Gradcu prinaša v breslavskem Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven med drugim zanimive članke o slovenski kulturi, kar povzema iz raznih slovenskih in srbskohrvatskih kulturnih revij. Tako je prinesla imenovana knjiga študijo dr. Fr. Steleta »Slikarstvo pri Slovencih« ter Žimbrekovo »Sodobno slovensko liriko«. Oboje je izšlo v »Hrvatski reviji« v začetnih letih.

Herman Sudermann: Mati skrb. Roman. Prevedel M. Javornik. Krekova knjižnica, Ljubljana, 1932. — Poleg lepega števila izbranih knjig je izdala Krekova knjižnica tudi znano Sudermannovo umetnino »Frau Sorge — Mati skrb«. To je Sudermannovo najlepše delo, ki je posvečeno zemlji. Oče je imetje zaigral, sin Pavel je zvezan s slehernim vlakencem srca z zemljo, katero hoče rešiti. In med tema dvema se bije življenje, med nosilcem nesreče in nosilcem sreče. Kdaj kdaj se razpne dejanje do take realnosti, kakor da je iztrgano iz žive zemlje. Sicer pa veje skozi ves roman dalnji pajčolan romantičnih dogajanj: Pavlovo žvižganje pod Elsbethinim vrtom, njegova ljubezen, življenje njegove matere... Delo se še ni iztrgalo povsem iz objemov romantike, vendar pa je osnova glavno dejanje in večina oseb v polnem življenju realizma, radi česar je delo vzbudilo ob svojem rojstvu toliko priznanja. Krekova knjižnica je prav gotovo storila pozitivno delo, da ga nam je odkrila v lepi slovenski prepesnitvi. L. G.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 12. aprila; Julij I., papež; Angelus, spoznavalec; Zenon, škof.

Novi grobovi

† **V Velikem Brgudu** v Istri je dne 8. aprila umrl ekspozit g. Anton Stadler. Služboval je kot kaplan v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Od tam je prišel kot župnik v Moščenice pri Opatiji. Radi bolezni in radi spremembe zraka je bil nazadnje nameščen v Vel. Brgudu. Bil je kot duhoven povsod priljubljen. Priporoča se vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev.

† **V Jadrtovcu v Dalmaciji** je 10. aprila umrl tamkajšnji župnik g. Silvester Adamič, rojen v Žlebiču v ribniški dolini. Poprej je služboval v Jelšanah in Moščenicah v Istri, ker so ga pa fašisti preganjali, se je preselil v šibeniško škofijo, kjer je dobil župnijo Jadrtovac. Naj v miru počiva! Žalujočim naše globoko sožalje!

† **V vasi Ševček pri Begunjah** je včeraj dopoldne po kratki bolezni umrla blaga gospa Antonija Stergulec, roj. Žitnik. Pogreb bo v četrtek. Blagopokojnici večni mir — žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= **Gosp. častni kanonik Matej Škrbec** je dospel od operacije z Dunaja v Ljubljano ter se nahaja zopet v splošni bolnišnici na očesnem oddelku.

= **Iz vojaške službe.** Po službeni potrebi so odrejeni na službo v poveljstvo ljubljanskega vojnega okrožja — za mobilizacijske posle in statistiko — pehotni podpolkovnik Ivan Šarnbek; na službo pri referentu inženjerskega poveljstva Osiješke divizijske oblasti civilni uradnik arhitekt Janko Grahar; za upravitelja inventarja zagrebške garnizijske uprave nižji voj. tehnični uradnik IV. razreda inž. tehn. stroke Ivan Lavrič; za vodnika 43. pešpolka peh. podporočnik Edvard Balovinac; za učitelja vojaške godbene šole nižji voj. kapelnik IV. razr. Franjo Šviger; za vršilca dolžnosti kontrolorja vrbaške divizijske oblasti nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Matija Vidmarič; za vodnike pešpolka kraljeve garde peh. podporočniki Branko Sunar, Viktor Koželj in Marko Vrbic; za vodnika 1. pešpolka peh. podporočnik Peter Turoman; za vodnika IV. peh. podčastniške šole »Kraljice Marije« peh. podporočnik Vladimir Kuzman; za vodnika 1. pešpolka peh. poročnik Ivan Kališ; za vodnika konjeniške šole konjeniški poročnik Konstantin Sabo; za vodnika 2. kolesarskega bataljona peh. podporočnik Ivan Milač; za vodnika 1. kolesarskega bataljona peh. podporočnik Stanislav Javornik in za vodnika 49. pešpolka peh. podporočnik Zdenko Metikoš.

KLOBUKE pomladne novosti v zadnjih modnih barvah in oblikah razne kakovosti dobite pri

Mirko Bogataj, Ljubljana
Stari trg 14

Sprejemajo se popravila. Cene nizke.

Marijina božja pota v Evropi

Šmarnice. Spisal Josip Lavtižar. V Ljubljani 1933. Založil pisatelj.

Vsako leto prihajajo ob bližanju celomesečnega Marijinega godovanja drobne knjižice, ki opevajo ljubezen do človeškega rodu. To so drobne knjižice, po večini si podobne na zunaj in na vznotraj. Že nekaj let sem pa pride med tovrstno nabožno literaturo tudi po kako delo, iz katerega veje povsem nov duh, novi orisi Marijinega prizadevanja za nas. In med take knjige moramo šteti tudi letošnje šmarnice, ki se že po zunanji obliki razlikujejo od prejšnjeletnih. Znani slovenski potopisec, ki je dobro poznan široki slovenski javnosti, je s skrbno ljubeznijo v zgoščeni besedi in stvarno napisal knjigo Marijinih božjih poti po Evropi. Niso to mogoče entuziastična nastrojenja pred eno ali drugo božjo potjo, marveč globoko premišljena in iz zgodovine zajeta pripovedovanja, ki te namah pridobe in čitaš kakor odlomke lepe povesti. Prav za prav predstavlja knjiga lastno romanje (razen nekaj božjih poti je pisatelj vsa osebno obiskal) po znanih božjih potih. Naj imenujem samo nekatera, ki že ob imenu vzbude toplo misel slehernemu Marijinemu častilcu: Brezje, Velesovo, Zaplaz, Marija Bistrica, Trsat, Višarje, Sveta Gora, Loreto, Lurd, Čenstohova ...

Resnično, knjiga nudi mnogo zanimivega čtiva, pred katerim je moral pisatelj dosti študirati in razmišljati, a se mu je posrečilo dati v poljudni obliki mnogo bogastva. Knjiga ne bo le lepo čtivo za šmarnični mesec, marveč še bolj ob dolgih zimskih večerih. Zatorej ne sme manjkati družine, ki ne bi imela tega zares lepega Marijinega slavospeva. Naroča se po vseh knjigarnah, kakor tudi pri pisatelju: Josip Lavtižar, duhovni svetnik, Rateče-Planica na Gorenjskem.

Ostale vesti

— **Belgrajske Slovence opozarjamo,** da se vrši v petek 21. aprila ob 19.15 v dvorani Kolarčeve ljudske univerze komorni koncert ljubljanskega komornega kvarteta. Kvartet bo izvajal Borodinov godalni kvartet in Debussyjev godalni kvartet op. 10. Druga točka sporeda pa je Milojevičeva Sonata za violino in klavir. Člani kvarteta so: Pfeifer Leon, Stanič Fran, Šušteršič Vinko in Bajde Oton. Pianist je R. Gallatia. Vsi so iz komorne šole ljubljanskega drž. konservatorija, ki jo vodi prof. Jan Šlais. Ker se vrši koncert v okviru prireditev Kolarčeve narodne univerze, so vstopnice v predprodaji v poslopju te ustanove. Belgrajske Slovence vljudno vabimo, da v obilnem številu posetijo to umetniško prireditev.

— **Občni zbor SPD** (Osrednje društvo) v Ljubljani se bo vršil v četrtek 27. aprila ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Dnevni red zborovanja bo sledeči: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. obračun, 4. poročilo računskih preglednikov, 5. program bodočega dela, 6. proračun, 7. volitve, 8. imenovanje delegatov, 9. samostojni predlogi in raznoterosti. Samostojne predloge je v smislu društvenih pravil treba poslati Osrednjemu društvu najkasneje vsaj osem dni pred občnim zborom.

— **Šahovski boji.** Za veliko noč se vršijo v Črni in Mežici veliki šahovski boji. Spoprijela se bosta namreč prvič za prehodni srebrni pokal šahovska kluba Črna in Mežica. Borba bo zelo huda, ker so moči obeh klubov popolnoma izenačene. Vodstvo dvoboja je poverjeno g. Bogdanu Pušenjaku iz Maribora, ki bo tudi potem odigral z reprezentanco obeh klubov simultanko. Obetajo se nam torej lepi in zanimivi prazniki ter se že sedaj ugiba, kdo si bo prvi priboril dragoceni pokal. Na vsak način pa je treba pohvaliti veliko agilnost obeh predsednikov gg. Weidla in Kovača, ki sta največ pripomogla, da je danes šah že takorekoč narodna igra naše Koroške.

PROTI SONČNIM PEGAM? ...
ORISOL CREME!

— **Siromaki — prihodnja zima — Rdeči križ.** Ko je lani zima minevala in smo začeli zimsko obleko, perilo, obutev, posteljnino zamenjevati s pomladansko, je ljubljanski Rdeči križ po dnevnikih prosil, da bi nikdo nobenega še tako obrabljenega kosa ne zavrgel: karkoli mu ne bo več rabilo, naj izloči in spravi vstran ter ondi shranjuje do dne, ko pride k njemu pobiralec Rdečega križa. Rdeči križ bo vse, kar bo pri tej svoji akciji na korist siromakom in brezposelnim v Ljubljani nabral, do začetka prihodnje zime prenovil, da bo prav vsak kos dobro raben, potem pa bo vse razdelil med podpore potrebne ljubljanske siromake in brezposelnike. — Vsekdar dobrotno prebivalstvo Ljubljane je tem prošnjam ustreglo in Rdeči križ je lani na nabiralni dan v maju na izposojene tovorne avtomobile nabral po vseh mestnih okrajih toliko že pripravljenih daril, da je mogel v letošnji zimi gorko obleči in obuti nad dva tisoč tri sto ubožnih. — Pobiralna akcija na korist ljubljanskim siromakom in brezposelnim, ki se je zaradi socialnega čuvstvovanja in mišljenja Ljubljančanov lani tako lepo obnesla, da je izpodbudni zgled mnoge dosti večje in bogatejše kraje naše države razvnel za enake ali podobne akcije, se bo letos v vsem obsegu ponovila. Na to opozarjamo že sedaj. Pobiralni dan bo letos 1. maj, ponedeljek, dan po glavni skupščini Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, ki se bo letos vršila v Ljubljani.

— **Pri zastrupljenjih,** ki jih povzroči pokvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, morfij, kokain in opij, je uporaba naravne **»Franz-Josef«** grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovni spisi navajajo, da pri zastrupljenjih s svincem **»Franz Josef«** voda ne le naglo odstrani najbolj trdovratno zaprtje, marveč tudi učinkuje kot specifično protisredstvo. **»Franz-Josef«** grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Postajališče na Duplici.** Kakor smo zvedeli, bo novo železniško postajališče na Duplici pri Kamniku otvorjeno dne 15. maja, ko stopi v veljavo letni vozni red.

— **Državna cesta do meje na Jezerskem prelazu** je prosta snega in za avtopromet odprta. Tudi je odprta gostilna na Jezerskem sedlu. Cesta sama do Predvora kolovozna, potem pa prav dobra. — Velikonočne praznike v nedeljo in ponedeljek bo vozil izletni avtobus iz Kranja na Jezersko in Jezerski vrh ob 8 zjutraj, vrnil se bo v Kranj ob 19. Polovične vozne cene.

Adria prašek je boljši

— **Številni tujci v Dubrovniku.** V Dubrovnik že prihajajo tujci v velikem številu. Preteklo nedeljo je priplul veliki nemški oceanski parnik »General von Steuben« s 400 izletniki. Ta skupina se je odpeljala z avtomobili čez Herceg Novi v Boko, kjer se je zopet vkrcala in nadaljevala pot na Grško. V ponedeljek sta pripeljala iz Benetk naša parnika »Kralj Aleksander« in »Prestolonaslednik Peter« 400 profesorjev in dijakov vseučiliške zveze pod vodstvom dunajskega vseučilišča. Ogledali so si mesto in bližnjo okolico, popoldne so pa odšli v Boko Kotorsko in od tam dalje na Grško. Te dni prideta dve skupini Nemcev, dve skupini Švicarjev in večja skupina Francozov in Madjarov. Za veliko noč je prijavljenih veliko število izletnikov in bodo gotovo vsi hoteli polni.

Prvovrstna jabolka
po izredno **nizki ceni** zopet **na zalogi** pri
GOSPODARSKI ZVEZI.

— **»Kača straži zakopan zaklad«.** Iz Bihača poročajo: Pretekli petek je kmet Jukić Meho iz Brekovice na svoji njivi pod kupom kamenja odkril rov, ki je peljal pod zemljo. Ko je nekoliko odkopal, se je pokazala podzemska votlina. Ta najdba je po vsej okolici izzvala veliko zanimanje. Med ljudstvom je namreč razširjena govorica, da je nekje zakopan zaklad, ki ga straži strupena kača. Da je bila zadevščina še bolj zanimiva, je Meho med kamenjem našel in ubil neko strupeno kačo. Nekaj pogumnih vaških mladeničev je šlo v votlino. Groza jih je obšla, ko so notri našli pravo živalsko pokopališče. O najdbi je bil obveščen dr. Sielski Stanko, šef zdravstvenega doma v Bihaču, ki se je takoj podal v Brekovico. Skoz ozko odprtino je prišel v prostrano podzemsko jamo, ki je razdeljena na več delov. Na sredi jame stoji velik kapnik, na katerega se naslanja strop, s katerega vise prekrasni kapniki. Po tleh leže neštevilne kosti. Dr. Sielski jih je nekaj zbral in kolikor je mogel prvi hip ugotoviti, so te kosti od pragoveda (bos primogenus). Najverjetnejše je, da je bila ta votlina brlog medveda iz neolitske dobe. S prekopavanjem te podzemske jame bodo nadaljevali.

— **Na otoku Rabu** se oddasta v najem dva hotela (penziona) pod jako ugodnimi pogoji. Slovenci imajo prednost. Pojasnila daje iz prijaznosti uredništvo »Slovenca«.

— **V silni bedi se** nahaja invalid Ciril Kordež na Ježici pri Ljubljani št. 3. Je 100% invalid, po novem invalidskem zakonu pa reduciran. Leži že 11 mesecev neprestano v postelji. Za velikonočne praznike ubogega trpina vsem usmiljenim srcem prav toplo priporočamo.

— **Prus Boleslav: Faraon. III. del.** Ljudska knjižnica zv. 50. Prevedel Fr. Koblar. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. L. 1933. Str. 251, cena vez. knjigi je 55 Din, broš. 45 Din. — Kdor je prebral prva dva dela tega znamenitega poljskega romana, je gotovo že težko pričakoval še konca. Sedaj leži pred nami popolno delo in če že prva dva dela povsem opravičujeta njegovo svetovno slavo, jo pa ravno ta zadnji del le še potrjuje, saj tvorita prva dela pravzaprav le nekako pripravo na ta zadnji del. Ona dva nam namreč rišeta mladega prestolonaslednika Ramsesa, ta pa njegovo kratkodobno faraonstvo. In ravno tu nam more pisatelj šele prav in popolnoma razgrniti veličastno zgodovinsko sliko staroveškega Egipta, njegove solnčne in senčne strani, vire njegove moči in socialno strukturo, zlasti pa dominantno vlogo duhovščine, ki je bila nositeljica vse narodne egiptovske tradicije in duševne kulture, zato seveda tudi nikogar ne preseneti tragičen konec lahkomiselnega zanešenjaka, faraona Ramzesa XIII., ki je skušal zlomiti to moč duhovščine, torej sloja, ki je prav za prav ustvaril staroegiptovsko veličino. Vprav pretresljiv je ta napeti boj med faraonom in duhovščino, ki bravca tako zgrabi, da knjige ne odloži, dokler ni obrnil zadnje strani. Prepričani smo, da bodo tisoči bravcev »Faraona« iskreno hvaležni založnici za ta prelep in veličasten roman, saj je podarila z njim našemu knjižnemu trgu delo, kakršnega že dolgo nismo dobili. Ker je tudi prevod vzoren, zunanja oblika preprosto elegantna, cena pa jako zmerna, bodo gotovo segali po knjigi ne le izobraženci, temveč tudi podeželski ljubitelji lepe in dobre knjige.

— **U. F. nogavice** stalno v veliki izberi na drobno in debelo pri tvrdki **Karl Prelog**, Ljubljana.

— **Lesna industrija.** Žage za gatre, vodne, krožne v vseh dimenzijah izberete najugodneje pri »Jeklo«, Stari trg.

— **Modne, sportne in bele srajce, spodnje hlače** dobite najtrpežnejše le pri **F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.**

Celje

☞ **Združenje trgovcev za okraje** Celje, Gornji Grad in Šmarje pri Jelšah naznanja svojim članom, da so sklepi skupščine z dne 30. marca t. l. na vpogled v prostorih urada Združenja v Celju, Samostanska ulica 8-I. in sicer od 10. do 25. aprila t. l. Po določilih § 22. pravil imajo v tem roku pravico do pritožbe zoper skupščinske sklepe samo člani, ki so prisostvovali skupščini in sicer na zbornico TOI, Ljubljana.

☞ **Denarni zavodi na Veliko soboto** bodo ves dan zaprti.

☞ **Združenje sedlarjev in tapetnikov** v Celju je imelo dne 9. t. m. svoj redni letni občni zbor. Splošno gospodarsko poročilo so podali zastopniki okrožnega odbora in Zbornice za TOI, katerim poročilom so sledili zborovalci z velikim zanimanjem. Udeležba na tem občnem zboru je bila srednja. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen prejšnji agilni predsednik g. Žerovnik Franc.

☞ **Ustanovni občni zbor** Zveze ribarskih društev za Dravsko banovino se bo vršil dne 19. aprila t. l. ob 9 zvečer v hotelu Union v Celju.

☞ **Najemninski vinar.** Mestno načelstvo celjsko opozarja hišne posestnike, da je dne 1. aprila t. l. zapadel v plačilo drugi obrok najemninskega vinarja (gostaščine). Natančnejši predpisi so razvidni z oglasne deske na mestnem magistratu.

☞ **Popisovanje živine in prevoznih sredstev.** V svrho vojaške evidence so dolžni vsi lastniki živine in prevoznih sredstev iste najpozneje do sobote 15. t. m. prijaviti na mestnem načelstvu od 9 do 12. Kdor bi se pozivu ne odzval, bo najstrožje kaznovan.

☞ **Preproge je odnesel.** V nekem hotelu v Celju je spal te dni S. S., ki se je izdajal za trgovca iz Ljubljane. Pri svojem odhodu je odnesel dve stenski preprogi, eno posteljno odejo in ključ, katere stvari je nato skupaj s svojo prtljago odposlal v Zagreb. Hotelir ima 800 Din škode.

☞ **Izgubljeni dokumenti.** V ponedeljek, dne 10. t. m. ob pol 11 dopoldne so bili na Ljubljanski cesti izgubljeni sledeči dokumenti: Poselska knjižica, domovnica, 6 raznih izpričeval, vse na ime Štimnikar Leopold.

☞ **Velika nesreča na Mariborski cesti.** V ponedeljek, dne 10. t. m. se je okrog 7 zvečer vračal 33 letni prekupčevalec Jurij Rožanc iz Celja, Dečkov trg, z motornim kolesom iz Šmarjete proti Celju s 16 letno gost. hčerko Olgo Rückel iz Lopate. Na drž. cesti na Sp. Hudinji je šla istočasno čez cesto 45 letna delavčeva žena iz Zg. Hudinje Genovefa Kranjc, katero je Rožanc prevrnil, pri tem se je zvrnil tudi motor. Kranjčeva žena ima poškodovano lobanjo, Rožanc je dobil močan pretres možgan in lažje poškodbe po telesu, najlažje je poškodovana Rückerjeva, ki ima lažje poškodbe po ustih in ostalem telesu. Vse tri so prepeljali z dvema reševalnima avtomobiloma v tukajšnjo javno bolnišnico, kjer se sedaj zdravijo in je posebno stanje Krajnčeve precej kočljivo.

Ptuj

Tatvina zlatnine. Tatvina zlate ure in verižice, o kateri smo pred kratkim poročali, je v toliko razjasnjena, da so oblasti izsledile pravega lastnika v osebi Hanu Ogoreuca iz Maribora. Franc Stražen iz ormoške okolice, ki je nudil navedeno 3000 Din vredno zlatnino naprodaj, je izjavil na policiji, da je predmete dobil od neke osebe iz Maribora, da jih proda. Tatvina je bila izvršena dne 2. oktobra 1932. Zadnjo besedo bo govorilo sodišče.

Oškodovana. Krošnjarja Urban Štefanec in Valentin Dukarič iz Bednje na Hrvatskem, sta prišla ob vse svoje imetje, 92 škafov lastnega izdelka. Navedeno robo sta izročila v neki gostilni v shrambo in odšla na svoj dom, da izpopolnita svojo zalogo. Pred dnevi pa se je javil nek moški v navedeni gostilni ter rekel, da prihaja v imenu navedenih krošnjarjev po škafe. Seveda mu je vratar robo izročil, misleč, da odgovraja izjava neznanca resnici. Začudili so se pa, ko sta prišla lastnika škafov po svojo robo. Škoda znaša okrog 1200 Din. Oblasti se trudijo, da izsledijo neznanca in izginulo robo.

Smrtnonevarna nesreča se je dogodila v nedeljo v bližini Spuhlja. Še ne 12 letni Ivan Kolarič, sin kočarja, se je vračal iz Ptuja od svete maše. Pod pazduho je nosil blagoslovljen presmec. Nenadoma pa stopi k njemu 14 letni Franc K. z odprtim nožem in mu je hotel v šali prerezati ovitek, kateri je držal skupaj presmec. Ker je bil presmec ovit z železno žico, se je nož spodrsnil in se zaril Kolariču globoko v hrbet. Fantek se je zgrudil v mlaki krvi. Nemudoma so ga spravili v bolnišnico, kjer so ugotovili, da so pljuča hudo ranjena in ni upanja, da bi ostal pri življenju.

Naznanila

Pevcem »Ljubljane«. Drevi ob 7 nastop v studiu Radio Ljubljana. — Vsi točno!

Huda poškodba in tatvina pred sodiščem

Novo mesto, 10. aprila.

Pred kazenskim senatom trojice se je vršila danes razprava zoper Potočarja Franceta, 23 letnega pos. sina iz Potočne vasi pri Novem mestu.

V noči na 27. I. t. l. so čuli pri umrlem posestniku Dreniku v Bršljinu fantje iz okoliških vasi. Med temi so bili tudi Potočar, kovaški vajenec Mršič in kovaški pomočnik Verbič. Iz Mršiča so se fantje norčevali in ga zbadali s »torbo«, Verbič se je potegnil za vajenca Mršiča ter posvaril fante, naj ga pustijo pri miru. Zaradi tega svarila so se čutili fantje užaljeni in so Verbiču zagrozili. Okrog 3 zjutraj, ko so bili že precej vinjeni, so se od straženja pri mrliču napotili na cesto, kjer so se začeli med seboj prerivati in pretepati. Verbič je takoj opazil, da ga nameravajo napasti. Zbežal je proti domu. Za njim so skočili Potočar in še dva druga fanta. Dohiteli so ga v Beršljinu pri mostu in ga vrgli na tla. Potočar ga je sunil dvakrat z nožem v hrbet in mu zadal dve hudi poškodbi. Od teh je ena segala v prsno votlino in bila smrtnonevarna. Nato se je vrnil Potočar k fantom pred Drenikovo hišo in jih začel spraševati, kdo je prej njega udaril ter začel mahati z nožem okrog sebe.

Potočar se je danes zagovarjal z vinjenostjo ter trdil, da ga je udaril nekdo po glavi, vsled česar je bil precej omoten, kar se je izkazalo po zaslišanju prič za dokazano. Za dokazano pa je smatralo sodišče tudi, da je hudo telesno poškodbo Verbiču prizadejal obtoženi Potočar.

Z ozirom na olajševalne okolnosti, je sodišče obsodilo Potočarja na 6 mesecev in 7 dni strogega zapora.

Nadalje se je danes zagovarjal pred istim senatom, Gorec Jože, pos. iz Sp. Počakovega pri Št. Rupertu, zaradi zločina tatvine.

Gorenca je 1. jan. 1933 med 5 in 6 zvečer zalotila Angela Sladič, služkinja pri gostilničarju Ježu na Jagnjenici, ko je na strehi njenega gospodarja razkril za 1—2 m strehe in žagal lato. Gorenc je zbežal, na mestu pa pustil dve prazni vreči. Pri razpravi je Gorenc priznal, da je razkril streho in žagal lato, trdil pa je, da tega ni storil s tatvinskim namenom, temveč iz radovednosti, ker se je hotel prepričati, kaj je Jež že odnesel iz hiše in kaj še ne. V hiši pa so se nahajala še razna živila, kakor žito in slanina. — Sodišče ni verjelo Gorenčevemu zagovoru ter ga obsodilo radi poskusa tatvine na 3 mesece strogega zapora.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 12. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (Jože Vovk). — 18 Angleške plošče. — 18.30 Kino — otrok (Andrej Štele). — 19 Ruščina, poučuje prof. dr. Preobraženskij. — 19.30 Literarna ura: John Galsworthy (Silvester Škerl). — 20 Pevski koncert Slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«, sodelujeta gg. J. Gostič in M. Rus, člana Nar. gledališča. — 20.45 Salonski kvintet (religiozna glasba). — 22 Čas, poročila.

Četrtek, 13. aprila: 12.15 Radio kvartet. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, radio kvartet, borza. — 18 Uvod v veliki petek: meditacija, koralni spevi, poje oktet bogoslovcev. — 19 Korist rastlinstva: Zgodovina judovskega naroda — dokaz za važnost pravilne žitne politike, I. del (prof. Pengov). — 19.30 Pogovor z radioposlušalci (prof. Prezelj). — 20 Godalni kvartet prof. Avg. Ivančič, dr. Ivan Karlin, dr. Mirko Rupel in Avgust Pertot izvaja Haydnov kvartet »Sedem poslednjih Jezusovih besed« — 21 II. ura slovenske sodobne glasbe: Skladbe Srečka Koporca, samospevi, poje ga. Thierry-Kavčnikova, klavirske točke gdč. Jadviga Poženel. — 22 Čas, poročila.

Drugi programi:

Sreda, 12. aprila.

Zagreb: 20 Slovanska glasba. — **Milan:** 19 Plošče. — 19.45 Plošče. — **London:** 20 Instrumentalni koncert. — 21 Varietejski program. — 22 Koncert vojaške godbe. — **Stuttgart:** 20 Orgelski koncert. — **Toulouse:** 21 Koncert filharmoničnega orkestra. — **Leikzig:** 21 Brucknerjev venček. — **Suisse Romande:** 20 Komorna glasba. — **Berlin:** 20.30 Citraški koncert. — 21 Koncert komornega orkestra. — **Belgrad:** 20 Koncert zbora »Mokranjac«. — **Rim:** 20.45 Prenos iz gledališča. — **Beromünster:** 21.40 Mandolinski koncert. — **Langenberg:** 20.05 Večerna glasba radio-orkestra. — 21.45 Zborovni koncert. — **München:** 18.35 Tannhäuser. — **Budimpešta:** 20 Prenos iz gledališča. — Ciganska glasba. — **Varšava:** 20 Oratorij, prenos iz Poznanja.

Ljudje in bogovi v Indiji

Ali moremo govoriti o nacionalnem čuvstvu 319 milijonskega naroda, katerega enota je razklana v 45 plemen, 222 jezikov, 9 ver, številne sekte in v več ko 3000 kast?

Med 45 plemeni razločujemo 7 glavnih, med temi troje mešanih plemen. K čistemu plemenu prištevamo na severu in zapadnem severu živeče Arijce, zlasti Dravide, na katere naletimo v južni Indiji, mongolske rodove na severnovzhodnih obronkih ozemlja in končno v zapadnosevernih krajinah živeče Terko-Irance. Od mešanih plemen moramo, razen Szytho-Dravidov na jugozapadu, omeniti še v srednjih pokrajinah severne Indije bivajoče Ario-Dravide, dočim so v Bengaliji naseljeni mongolski Dravidi.

V pogledu vere je Indija najzanimivejša dežela sveta. V glavnem so zastopane štiri vere, in sicer: Budizem in hinduizem, katerima pripada 42 odstotkov vsega prebivalstva; dalje je tu glavni sedež tretjega svetovnega verskega prepričanja — strogo monoteističnega islama, ki s svojimi 70 milijonskimi pripadniki predstavlja istočasno drugo najmočnejšo vero Indije; končno so pripadniki vseh ostalih ver številno zastopani.

Nad 300 milijonov ljudi časti 17 božanstev.

217 milijonov pripadnikov glavne indijske vere, hinduizma, časti 17 glavnih božanstev, katerih število s postranskimi božanstvi in njih včlovečenji, s krajevnimi, hišnimi in družinskimi božanstvi naraste na 330 milijonov. Vse, kar je koristno, orjaško, nenavadno in tuje, bilo dobro ali slabo, se smatra za božanstvo. **Tako n. pr. časte: kamenje, skale, rastline, drevesa, reke, jezera, koristne živali, škodljivo golazen, orodja, z junaštvom, čednostmi ali strastmi odlikovane ljudi, dobre in zle duhove in brezštevila polčloveških, polbožanskih bitij.** Kratkomalo, redek je predmet, katerega bi Hindu ne bil pripravljen častiti kot božanstvo.

Slava Brahme je obledela.

Vendar pa prvo, glavno božanstvo, Brahma — stvarnika, dandanes malo časte. Njegova slava je obledela in na širnem svetu mu je posvečeno samo eno svetišče. Nasprotno pa sta obe nasledunji glavni božanstvi, Višnu — hranitelj, in Šiva — uničevalec, deležna največjih češčenj.

Višnu — tako verujejo — si je za rešitev svetovnega reda večkrat prisvojil podobo človeka ali živali. Razločujejo deset takih utelesb, od katerih sta »Rama« in »Krišna« najbolj znani. Oboževanje Šive je v glavnem češčenje njegovega razupitega simbola »Lingam«; v Indiji je njemu posvečenih največ templjev, med temi je najsvetejši v Benáresu, ki je najbolj obiskovana božja pot. Vsaki od treh glavnih božanstev ima zopet svoje posebne pripadnike, ki ga povišujejo v glavno božanstvo.

Približno

3000 kast

je nastalo iz prvotnih štirih, katere izhajajo, — tako uče stare brahmanske knjige — iz božanskega telesa Brahme; **svečeniki iz njegove glave, vojščaki iz njegovih ramen, trgovski stan iz njegovega trupa in ročni delavci iz njegovih nog.** Po nauku svetih knjig so pripadniki prvih treh kast (svečeniki, vojščaki, trgovski stan) »dvakratrojenci«, ki v dokaz tega nosijo sveto vrvico. Svečeniki pa so poleg tega še »božanstva zemlje«. Delavci pa se smatrajo za služabnike prvih treh kast, njih hlapčevstvo je neizogibno, študiranje svetih knjig jim je tudi prepovedano. Velike kaste pa se zopet dele v pododdelke, ki se medseboj neznatno razlikujejo, kakor n. pr.: Nekateri uporabljajo kot delovno moč samo enega otroka, drugi dva, **ali pa se nekateri umivajo z levo, dočim drugi z desno roko.** Božja postava pa jim predpisuje najstrožjo medsebojno ločitev; ne smejo skupno jesti, niti ne stanovati pod isto streho. **Priženitev v drugo kasto je eden največjih grehov.** Kdor to stori, pripade takoj najzavrženejši vseh kast, kasti »nedotakljivih« — **parijev.** Kdor uživa goveje meso, ali pa stopi v mešan zakon, je brezpogojno izključen. Izvrženec ne dobi več častnega dela, za svojo hčerko nobenega moža.

Kristjani in muslimani, sploh vsi pripadniki ostalih ver, veljajo pri hinduzijcih za **parije,** ker je vsako njihovo delo po pojmovanju hinduzijcev, zločin. Ne samo uživanje govejega mesa, temveč že samo čevlji iz govejega usnja, ki jih človek nosi, ga store nečistega.

Parijeva senca onečasti sosedovo hišo.

V nekaterih pokrajinah Indije smejo ubogi parij i postavljati svoje koče le na oddaljenih krajih, izven mest in vasi. Nekaterim izmed njih je postavljanje koč sploh prepovedano. Kot stanovanje jim služi nekaka listnata streha na koleh, ali pa gnezdo v veličastnih rogovilah dreves. V mesta in vasi sme parij stopiti le opoldne, ko padajo solnčni žarki navpično, ker bi sicer jutranje ali popoldansko solnce vsled svojih poševno padajočih žarkov senco »nedotakljivega« začrtalo na hišo drugi kasti pripadajočega in jo s tem onečastilo.

Zapadna civilizacija prihaja.

Število tistih, ki se iz obzira do predpisov kast izogibljejo potovanj po železnici, se polagoma krči. Uspeh zapadne civilizacije se opaža posebno pri srednjem sloju mestnih prebivalcev. Indijec daje prednost evropsko urejenim stanovanjem, obleki in jedem. Seznanili so se tudi že z radijem, sportom; slede evropskim zabavam, obiskujejo gledališča, kino, kavarne ter plesne dvorane.

V splošnem pa izenačenje različnih ljudskih elementov udarja na največje težkoče. Resnično je, kar dokazujejo poizkusi Macdonalda in Gandija, da je parijsko vprašanje v ospredju in eden najbolj zgočih problemov narodnega kaosa, ki se imenuje Indija.

Tekma za svetovno mojstrstvo na biljardu se je začela v Kölnu. Glavna tekmeca sta tudi to pot vladni nadsvetnik Poensgen (desno) in Belgijec Moons (levo).

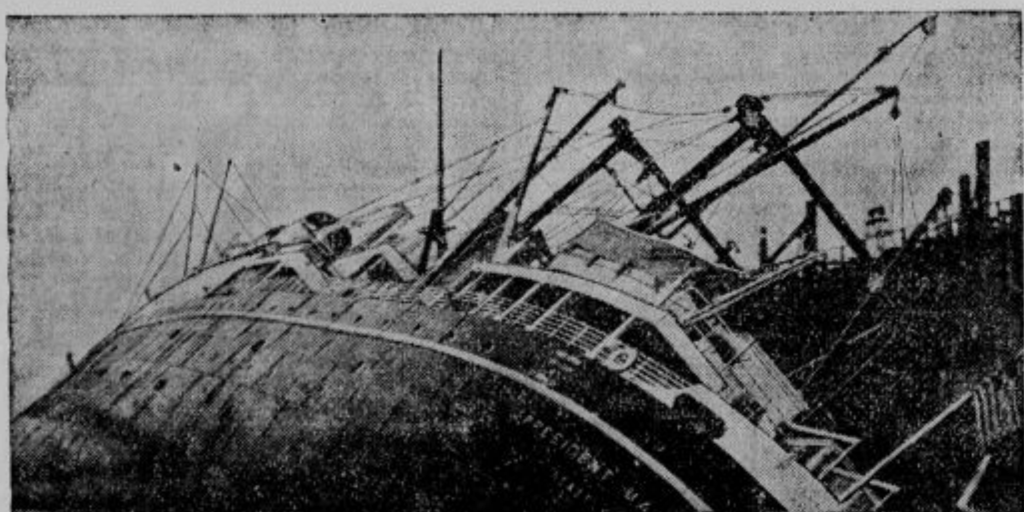

Ameriški poštni parnik **»President Madison«,** ki je ponesrečil v luki Seattle-Washington. Nesreča se je pripetila, ker je strojnik odprl napačen ventil, **nakar je vdrla voda v ladijski trup. Dva mornarja sta pri tem našla smrt.**

Radi udarca v glavo postal velikan

Ruska emigrantska družina Hawk se je naselila v Clevelandu. Bernard, mlajši sin, je pozimi hodil v šolo, med počitnicami pa je pomagal staršem doma in na vrtu. Lani se mu je posrečilo dobiti službo »caddie-ja«, dečka, ki nosi palice in pobira žogo pri igri v golf. Ti dečki marsikdaj dobro zaslužijo in Bernard je bil jako vesel, da je prinašal domov denar. A nenadno so pri njem zapazili čudno spremembo. Poprej droben, dasi krepak deček, je tako naglo pričel rasti, da je prehitel vse šolske tovariše. Bernard je bil na to ponosen. A starši so se vznemirjali. Bali so se, da bo deček opešal. Razen tega jim je bilo neljubo, da so morali sinu skoraj vsak mesec kupovati nove obleke, ker so mu postale prejšnje prekratke in ozke. Deček šteje zdaj 14 let in meri 1 m 76 cm. Postal je več kakor za glavo višji od očeta. Starši so peljali sina k zdravnikom, ki so pričeli ugibati o vzrokih čudnega pojava. Spomnili so se, da je bil Bernard za pobiralca žog pri nekem Southernu. Ta mož je nekoč med igro tako nerodno sprožil žogo, da je priletela caddiju naravnost v glavo. Bernard je takrat omedlel in več dni potem tožil o hudem glavobolu. Potem je vse minilo, in deček je na nesrečo pozabil. A kmalu se je spremenil v velikana. Zdravniki sklepajo, da je moral usoden udarec zadeti hypophyso, neko možgansko žlezo, ki vpliva na rast človeka. Najbrž je bila žleza poškodovana in je pričela prenaglo delovati. To je zapečatilo razvoj pri Bernardu Hawku. Zdaj zahtevajo starši od Southerna 2000 dolarjev odškodnine za zdravljenje, ker se bojijo, da bo njihov sin duševno omejen. Strokovnjaki pravijo, da bo preprečila ta zaključek samo operacija.

Milijoni na cesti

Maharadža Azam Baghadur, prestolonaslednik Hajderabadski v Indiji, je poročil Duro Sheb Wa, hčer zadnjega turškega sultana, in odšel iz Švice na ženitovanjsko potovanje v Nizzo. Med izletom je padel z avtomobila mali kovčeg z nakitom v vrednosti 52 milijonov frankov. Kmet Landy, ki je delal v vinogradu ob cesti, je pozneje zagledal kovčeg. Prestrašil se je, ko je ugledal kup biserov, diamantov in briljantov. Poklical je orožnika; hotela sta odnesti nakit v Nizzo. A maharadža je med tem opazil nesrečo in obrnil avtomobil. Podaril je kmetu briljant v vrednosti 60 tisoč frankov. Orožnik je pripomnil Landyju, da ima pravico do večje odškodnine, a kmet je rekel, da nima časa za tožbe, ker je tudi 60 tisoč lep denar (180 tisoč Din).

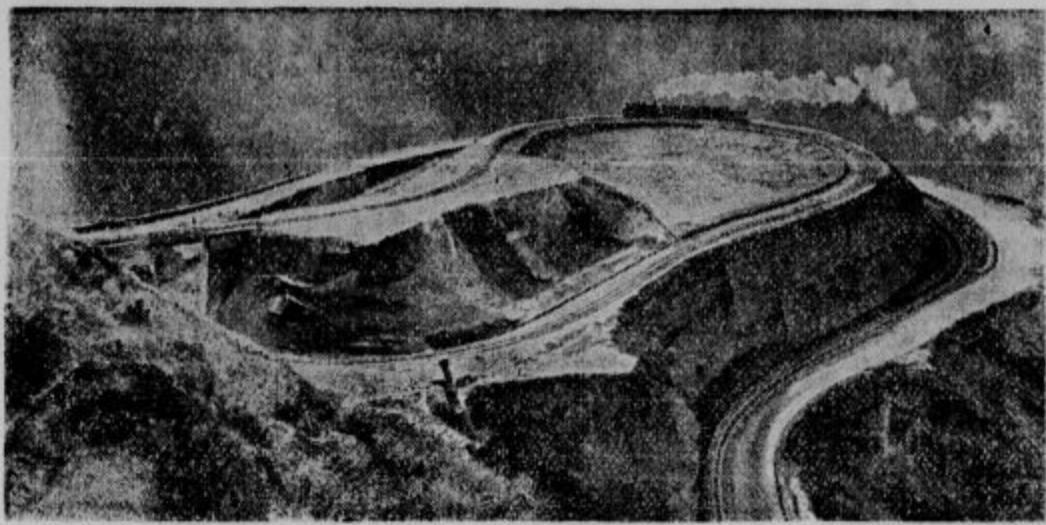

Z železnico na Himalajo! Seveda proga ne vodi na najvišji vrh Mount Everest, ki so ga te dni preleteli angleški letalci, pač pa do izhodne točke za večino mountevereških ekspedicij: Darjeelinga.

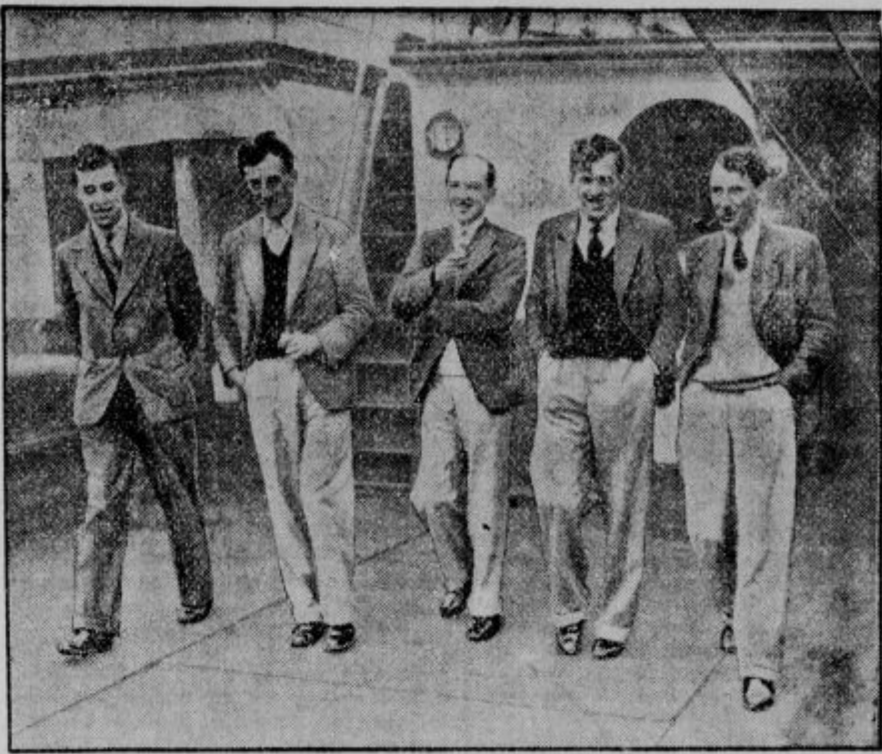

Nova angleška ekspedicija na Mount Everest, ki je te dni odpotovala iz Liverpoola. Neka druga angleška ekspedicija, ki bi prav tako rada peš dospela na najvišjo goro sveta: Mount Everest, se že nahaja v evereškem gorovju.

Vatikansko glasilo o katoličanih v Bosni

»Osservatore Romano« je v svoji številki od 9. aprila priobčil članek: »Il cattolicismo nella Bosnia« (Katolicizem v Bosni), ki ga je napisal K. D. V njem je podana na kratko vsa zgodovina Bosne, značaj prebivalstva in razvoj katolištva v Bosni in Hercegovini. Članek posebno omenja velik napredek katolištva po zasedbi Bosne in Hercegovine po Avstriji. Od leta 1879 do 1932 je število katoličanov v Bosni in Hercegovini naraslo od 208.000 na 570.000. Število prebivalcev se v Bosni naglo množi. V razdobju 1920—1929 se je povprečno rodilo v Bosni 51 otrok na 1000 prebivalcev. Število župnij je naraslo od leta 1877 od 111 na 218, prav tako število posvetnih duhovnikov, ki jih je danes 146. Razvijajo se tudi samostani; število frančiškanskih samostanov je naraslo od 10 na 16, jezuiti imajo 3 samostane, trapisti 1 v Banjaluki in dve podružnici, poleg tega je v Bosni in Hercegovini 22 samostanov za sestre najrazličnejših kongregacij.

„Revščina“ med nemškim razumništvom

Pod skrajšano oznacbo »Dino« posluje v Monakovem Društvo za pomoč obubožanim trgovcem in industrijcem. Revščina je nepregledna. Zato je omejilo društvo svoje delovanje na pomoč nekdanjim vodilnim podjetnikom in nastavljencem: bančnim ravnateljem, nadinženjerjem, poslovodjem velikih tvrdk itd. Med zastopniki teh slojev pobira namreč društvo milodare in dokaj visoko članarino. Društvena pisarna je v teku prvih mesecev prejela neštevilno prošenj. Potrebovalo bi takoj večletne dohodke, da bi ustreglo vsem prosilcem. Nekdanji ravnatelj strojnih livarn v Würtenbergu uživa na primer mednarodni sloves. Točno mehanično orodje, njegov izum, je kot ponos Nemčije razstavljeno v berlinskem obrtnem muzeju. A izumitelj je dve leti brez posla, je priileten, vse prodal in prosi, da bi mu plačalo »Dino« vsaj stanovanje. Nekdanji ravnatelj Zeissovih tovarn v Jeni, svetovnoznani optičar, je bil reduciran predlanskim, ker so morale tovarne okrniti obrat. Zdaj strada z družino vred... Inženjer, ki je pred kratkim vodil mogočno skupino plavžev v Šleziji, je tako obubožal, da stoji v njegovi sobi edino železna postelja. Vse drugo je bilo zarubljeno in prodano za dolgove... Nekdanji trgovski ravnatelj tvrdke »Auer in Co.« prosi pomoč v obliki brezplačnih obedov. Piše: »Jaz sem star samec. Naučil sem se stradati. A imam psička, ki mu tudi ne morem kupiti hrane. Prehudo mi je gledati, kako propada ta zvesta žival, moj zadnji prijatelj.«

Tako beremo v nemških listih. Seveda je treba ta poročila o revščini med nemško inteligenco pravilno razumeti. Nemec se čuti revnega tudi v gospodarskem položaju, v kakršnem bi se naš razumnik čutil gospoda; Nemci so bili pač razvajeni in zato terjajo od življenja več kakor mi. Ali ni malo čudno, da »stradajo« prav ravnatelji svetovno znanih podjetij, ki so prejemali od 100.000 do 300 tisoč dinarjev mesečne plače?

Židovski Gandi

Profesor Krausz na newyorški univerzi je hotel pridobiti dijake za demonstracijo pred nemškim konzulatom zaradi preganjanja Židov na Nemškem. Dijaki so bili od kraja pripravljeni, a naposled so sklenili, da se ne bodo vtikali v tuje zadeve. Razočaran Krausz je sklenil, da bo poskušal na Gandijev način vplivati na javnost. Legel je v posteljo in hoče stradati do smrti.

Stoletnica brzojava. O veliki noči 1833 sta izvršila göttinška profesorja Gauss (levo) in Weber (desno) svoje velike poizkuse z električnim brzojavom in dala tako besedi **na poti v svet zares bliskovito brzino.**

Vinarski kongres v Novem mestu

Vinarsko društvo za Slovenijo ima letos občni zbor v Novem mestu. Obenem bo tudi v Novem mestu vinarski kongres ter vinska razstava s sejmom.

Najprej bo 24. maja, v sredo, seja glavnega odbora, na kateri bodo med drugim razpravljali tudi o referatu glede prodaje grozdja. Ta referat imata gg. okr. kmet. referenta J. Žnidarič in Vl. Kuret. Po seji glavnega odbora bo tudi isti dan občni zbor društva z običajnim dnevnim redom.

Prihodnji dan 25. maja, v četrtek, je pa praznik in bo vinarski kongres. Dnevni red obsega tele strokovne referate:

Trsni izbor (ing. Ivo Zupanič), namizno grozdje (ing. Franjo Lukman), obnova vinogradov (Franjo Gombač) in vino v trgovinski politiki (Lovro Petovar). Nato se otvori ob 11 vinska razstava v Novem mestu katero priredi novomeška podružnica društva skupno z vinarskim društvom.

Končno je določen 26. maj za razne izlete. Za polovično vožnjo so prireditelji prosili.

Združenje bančnih zavodov v Ljubljani

Dne 11. t. m. je bila v sejni dvorani Zadružne gospodarske banke v Ljubljani I. redna skupščina Združenja bančnih zavodov za dravsko banovino v navzočnosti delegata Zbornice za TOI tajnika g. dr. Ivana Plessa.

Predsednik pripravljalnega odbora g. gen. ravnatelj dr. Ivan Slokar se je uvodoma spomnil Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in je predlagal, da se odpošlje Nj. Vel. udanostna brzojavka, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. Nadalje je skupščina sklenila odposlati pozdravni brzojav g. ministru za trgovino in industrijo in pozdravne dopise g. banu dravske banovine in g. predsedniku Zbornice za TOI. Nato so sledile volitve, kjer so bili izvoljeni: za predsednika g. gen. ravn. dr. Ivan Slokar; za I. podpredsednika g. ravn. Avgust Tosti; za II. podpredsednika g. ravn. dr. Franc Pavlin. Za člane odbora gospodje: ravn. Smertnik, ravn. Banjac, ravn. Perkovič in ravn. Gruden. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg.: ravn. Ljubič, ravn. Djinovski in ravn. Briški. Poleg tega je bilo izvoljeno tudi razsodišče štirih članov.

*

Kritika državnega proračuna. Zbornica za TOI je izdala v knjižici govor svojega glav. tajnika in poslanca g. Ivana Mohoriča v proračunski debati, ki ga je imel 19. marca 1933. Naslov knjižice je »Kritika državnega proračuna za l. 1933/1934 s stališča narodnega gospodarstva«.

Borza

Dne 11. aprila 1933.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdama, Bruslja, Curiha in Prage. Učvrstila sta se Berlin in Pariz, drugi tečaji so pa oslabeli: London, Newyork in Trst.

Avstrijski šiling je bil v Ljubljani zaključen po 8.40—8.50, v Zagrebu po 8.37, v Belgradu je notiral 8.30 bl.

Grški boni so notirali v Zagrebu 40.50—41 (40.50), v Belgradu 40 den.

Ljubljana. Amsterdam 2315.40—2326.76, Berlin 1354.58—1365.38, Bruselj 800.79—804.73, Curih 1108.35—1113.85, London 195.69—197.29, Newyork 5715.20—5743.46, Pariz 225.82—226.94, Praga 170.67—171.53, Trst 293.07—295.47.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 27.037 Din.

Curih. Pariz 20.3775, London 17.66, Newyork 517.25, Bruselj 72.25, Milan 26.485, Madrid 43.90, Amsterdam 208.90, Berlin 122.30, Dunaj 72.97 (55.50), Stockholm 93.30, Oslo 90.40, Kopenhagen 78.65, Sofija 3.75, Praga 15.40, Varšava 58.05, Atene 2.95, Carigrad 2.485, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca za vojno škodo prav čvrsta in so tečaji narasli. Tudi begl. obveznice so čvrste. Neenotna je bila tendenca za dolarske papirje. Promet ni bil znaten, na zagrebški borzi je znašal: begl. obv. 50.000, 8% Bler 2000 dol. in 7% Bler. 1000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 20 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv pos. 43—45, vojna škoda 184—187, tob. srečke 30—35, 8% Bler. pos. 36—37, 7% Bler. pos. 35—36, 7% pos. Drž. hip. banke 39 den., Trboveljska 135—140.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 43—45, agrarji 23 den., vojna škoda 184—187, 4. 183—188, 5. 188 bl., 6% begl. obv. 30.75—31.25 (31, 31.25), 8% Bler. pos. 36—37 (36), 7% Bler. pos. 34—35.50 (35), 7% pos. DHB 39—41. — Delnice: Narodna banka 3400—3600, Priv. agr. banka 188—190 (190), Nar. šum. 26—28, Guttmann 90 bl., Šečerana Osjek 110 den., Šečerana Bečkerek 900 bl., Impex 50 d., Trboveljska 150 bl.

Belgrad. Narodna banka 3470 den., Priv. agrar. banka 190—192 (192, 190.50), 7% invest. pol. 43—44 (43.50, 43), agrarji 23 den., vojna škoda 186—187 (186, 182), 6% begl. obv. 32—32.50 (32, 31.50), 7% pos. DHB 39—40 (40, 38).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 62, Alpine 11.65, Trboveljska 15, Rima Murany 19.

Žitni trg

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor, bač. okol. Novi Sad, gorbač., srem., slav 185—187.50, ban. 182.50—185, ban. potiska 185—187.50, bač. potiska 187.50—190, oves bač., srem. 95—97.50, ječmen bač., srem. 63-64 kg 97.50—100, bač. poml. 67-68 kg 102.50—105, koruza bač. žel. promptna 56—58, bač. april, maj, junij 60—62, moka bač., ban. št. 0g, 0gg 320—340, 2. 300—320, 5. 280—300, 6. 260—270, 7. 165—176, 8. 65—67.50, otrobi bač. pšen. 52.50—55, fižol bač. uzančni 100—105. Ostalo neizpremenjeno. Tendenca stalna. Prometa nima.

Budimpešta. Tendenca stalna. Promet stalni. Pšenica maj 13.45—13.50, zaklj. 13.45—13.46, julij 13.60, okt. 12.10—12.18, zaklj. 12.15—12.16, rž maj 7.06—7.12, zaklj. 7.07—7.98, koruza maj 7—7.09, zaklj. 6.97—6.98, julij 7.50, zaklj. 7.45—7.47.

Chicago. Pšenica maj 59.50, julij 60.50, sept. 62, koruza maj 32.75, julij 35.625, sept. 37, oves maj 20.875, julij 21.25, sept. 21.50, rž maj 47, julij 47.50.

Winnipeg. Pšenica maj 52.125, julij 53.625, okt. 55.25.

Živina

Mariborski živinski sejem 11. aprila. Na današnji živinski sejem je bilo prignanih 13 konj, 7 bikov, 174 volov, 312 krav in 22 telet, skupaj 528 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 5—5.50 Din, poldebeli voli 3.50—4.50, plemenski voli 3—3.25 Din, biki za klanje 3.25—3.50 Din, klavne krave debele 2.75—3.25 Din, plemenske krave 1.50—2.50 Din, krave klobasarice 1.25—1.75 Din, molzne krave 1.50—2.75 Din, breje krave 1.50 do 2.75 Din, mlada živina 4—5 Din, teleta 4—5 Din za kilogram žive teže. Prodanih je bilo 230 komadov. Mesne cene so bile sledeče: volovsko meso I. vrste 8—10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telic 4—6 Din, telečje meso I vrste 10—12 Din, II. vrste 6—8 Din, svinjsko meso 10—16 Din za 1 kg.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 7294 pršutarjev in 4172 špeharjev, iz Jugoslavije 2170. Na kontumačnem trgu pa je bilo 265 špeharjev. — Cene: špeharji I. 1.43—1.47, II. 1.35—1.42, kmetski 1.40—1.50, pršutarji 1.35—1.56, najboljši 1.61—1.66. Tendenca: veleposestniški prašiči so slabo držali cene prejšnjega tedna, ostale kvalitete so se podražile za 3—5 grošev, pršutarji pa za 5—8 grošev.

Sport

G. A. K. : ILIRIJA — PRIMORJE.

Za velikonočne praznike sta pripravila naša vodilna kluba naši sportni publiki nadvse zanimiv nogometni program. Grazer Athletik Sportklub, amaterski prvak Avstrije, je že dobro znan gost v Ljubljani, tokratno gostovanje pa je tem interesantneje, ker so gosti baš letos v izvrstni formi. Rezultati proti domačim klubom, zlasti pa sijajni uspeh povodom tekme proti renomiranemu FTC, kjer so izgubili s tesnim rezultatom 6:4, jasno izpričuje prvorazrednost tega moštva.

Na velikonočno nedeljo nastopi Ilirija, v ponedeljek pa Primorje. Ta aranžman nam bo nudil po dolgem času zopet enkrat priliko primerjati sedanje moči naših dveh lokalnih rivalov, kar napravlja celo prireditev še posebno zanimivo in privlačno.

Želeti bi bilo, da bi naša vodilna kluba našla še večkrat skupno pot baš v prirejanju prvorazrednih mednarodnih tekem, ker bo to najboljši način zainteresirati publiko zopet za nogomet in ga dvigniti na dostojno višino.

SK TRŽIČ.

Na velikonočni ponedeljek se bo vršila, kakor je bilo že razpisano, na strmem plazu Begunjščice nad Zeleniško kočo medklubska slalom tekma za prehodni Dr. Gucklerjev pokal, katero priredi SK Tržič. — Slalom tekma bo nadvse zanimiva, ker se je bodo udeležili skoraj vsi matadorji, tudi udeležba zagrebških prvakov nam je zasigurana. SK Tržič še enkrat opozarja na razpis in prosi vse tekmovalce in drukarje, da se ja pravočasno prijavijo, da bo odbor lahko vse pravočasno ukrenil, da ne bo v nedeljo prevelikega navala v kočo. — Vsa potrebna navodila daje vodstvo tekme ali pa predsednik g. Seljak Anton, Tržič. Prijave naj bodo točno izpolnjene, da ne bo kakšnih neprilik. — Razglasitev rezultata takoj po tekmi v Zeleniški koči — plakete in prehodni pokal pa se odda na zabavnem večeru, katerega priredi SK Tržič za zaključek zimske sezone v salonu »Hotel Pošta«. (Pričetek ob petih popoldne.) Na ta zaključni večer se vabijo vsi tekmovalci in prijatelji zimskega sporta. Na velikonočni ponedeljek vsi na Zelenico in zvečer na zaključek sezone. — Smuk!

CROSS COUNTRY V MARIBORU.

Iz Maribora nam poročajo sledeče:

V št. 50 »Jutra« je izšla kritika o nedeljskem cross countryju v Mariboru. Resnici na ljubo in v čast sebi moramo Mariborčani z ozirom na navedeni članek pribiti nekaj dejstev, ki si jih je »Jutrov« člankar malo preveč prikrojil.

Pred vsem je popolnoma neopravičeno namigavanje, da je moral Grad preteči eno rundo preveč, ker da se je žirija zmotila. Kdor je bil na prireditvi v Mariboru in kdor je gledal lanski cross country v Ljubljani in reprizo v Zagrebu, mora — ako je objektiven — priznati, da so Mariborčani to prireditev izvedli naravnost mojstrsko. Trditev, da se je žirija pri Gradu zmotila, je gola izmišljotina in bodo — kakor slišimo — Mariborčani radi omenjenega članka potrebno ukrenili v lastno zaščito. Dejstvo je, da je žirija soglasno in brez najmanjše nesigurnosti ugotovila objavljene rezultate in da ni bilo nobenega oficijalnega protesta. Vsako drugo govoričenje je odveč, javna ugotovitev napačnih rezultatov pa je očitanje nesposobnosti žiriji od nekompetentne strani. Kaj je privedlo člankarja n. pr. do trditve, da je žirija prištela Gradu odvzeto rundo ravno Žorgi? Zakaj ne n. pr. kakemu Mariborčanu, ki bi ji bil lahko bolj pri srcu.

Tudi trditev, češ, »da so bile doslej še skoro vse lahkoatletske prireditve v Mariboru bolj ‚po domače' izvedene, s primerno dobrohotno toleranco nadrejenih krogov spričo začetništva Mariborčanov na tem polju«, je mogel postaviti samo člankar, ki o mariborskih lahkoatletskih razmerah ne vé prav ničesar.

V Mariboru je sicer manj lahkoatletskih delavcev, a ti nadomestijo v svoji resnosti in sportnem pojmovanju marsikatero večje mesto. Trditev o »toleranci nadrejenih krogov« je enako smešna kakor nerazumljiva. **Če že govorimo o kaki toleranci in če smo objektivni, bi morali toleranco nadrejenih kregov priznati pač za Ljubljančane, kajti toleranca Zveze je bila do ljubljanskih klubov v času večnega in nesportnega klubaškega medsebojnega natolcevanja pač nepopisna. Ko bi Zveza pri teh medklubskih sporih, ki so onemogočali vsako delo, lahko nastopila z vso svojo strogostjo, je zavzela prav tolerantno stališče in posegla v spore tako, kakor poseže vmes dobrohotna mati, če se neboglјeni otročički vendarle ne pobctajo za lanski sneg... Mi smo ponovno opozarjali na te porazne pojave v naši lahki atletiki in sploh o ljubljanskem sportu, a do pravega iztreznjenja očividno še vedno ni prišlo. Zato tudi pri tej priliki apeliramo na peščico resnih ljubljanskih sportnikov, da uplivajo na ostale, da opustijo škodljivo klubaštvo in na vsej črti posnemajo »začetnike« Mariborčane, ki skoro dosledno vsako lahkoatletsko prireditev organizirajo in izvedejo brezhibno in to ob složnem sodelovanju vseh klubov.**

Glede drugoplasiranega Štefana Grmovška trdi člankar, da se bo težko povzpel med »klase«. Na to trditev bomo odgovorili, če nam člankar pove, kaj misli pod besedo »klasa« **in v čem se Grmovšek razlikuje od naših »klas«. Kdo vse so** pravzaprav po člankarjevem mnenju slovenske klase na dolge proge? **Ako pregleda listo zadnjih tozadevnih rezultatov, bo gotovo prišel do zaključka, da Grmovšek res ne bo v e č dosegel naših klas, ker jih je že.**

*

Spremembe v razdelitvi razredov v težki atletiki. O priliki kongresa mednarodne težkoatletske zveze, ki se je vršil o priliki zadnje olimpijade v Los Angelesu, se je predlagalo, da se izvrše gotove spremembe kar se teže tiče, tako v bantamu kakor v ostalih razredih. V tem pogledu pa se ni nič sklenilo, ker so bila mnenja posameznih delegatov preveč deljena. Sedaj pa zopet predlagajo Francozi, katere podpirajo Švicarji in Danci, da bi se stvar ponovno vzela v pretres. Pri naslednjem kongresu, ki naj bi se vršil v Essenu, Kairi ali v Aleksandriji, bo Francija predlagala, da se za bantam težo določi do 57.5 kg. Ostali razredi naj se pa zvišajo in sicer: peresna teža do 62.5 kg (doslej 60 kg), lahka teža do 70 kg (doslej 67.5 kg), lahka srednja teža do 77.5 kg (doslej 75 kg), težka srednja teža do 87.5 kg (doslej 82.5 kg), težka teža nad 87.5 kg (doslej 82.5 kg).

Prednja razdelitev bo zlasti v težjih razredih mnogo pravilnejša, odnosno pravičnejša, kakor je bila dosedanja.

Neprekosljivi novoizumljeni puder Tokalon ostane na koži štirikrat dalje od vseh drugih pudrov, ki ste jih do sedaj uporabljali. Izdelan je na poseben način ter daje polti privlačen izraz naravne lepote. Puder Tokalon se ne loči od lica in mu ne škoduje niti potenje, veter ali pa dež. Bodite prepričani, da je puder Tokalon edini, ki da Vaši polti izraz prekrasne naravne lepote brez svetlikanja.

KOLJE

za vinograde

rezane 1000 komadov 180 Din, cepane 1000 komadov 280 Din — p r o d a j a v vsaki množini **»DRAVA« D. D. MARIBOR, Meljska cesta št. 91.**

✝ **V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš predobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod**

RADO OBLAK

uradnik pivovarne »Union«

dne 11. t. m. po dolgotrajni težki bolezni boguvdano umrl.

Pogreb nepozabnega bo v četrtek, dne 13. aprila 1933 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Kettejeva ulica 3 (Sp. Šiška), na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša za pokojnika se bo brala v torek, dne 18. t. m. ob pol 7 zjutraj v cerkvi sv. Frančiška v Šiški.

V L j u b l j a n i, dne 11. aprila 1933.

DRAGA OBLAK, soproga; DRAGICA, RADKO, otroka, in ostalo sorodstvo.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hispala, povest broš 28 Din vez 40 Din — Pierre l'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest broš 30 Din vez 42 Din — Pierre L'Ermite: **Kako sem ubila svojega otroka,** povest, broš 35 Din vez 45 Din — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš 32 Din vez 42 Din — Verne Jules: **20.000 milj pod morjem,** povest, broš 28 Din, vez 40 Din.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

85

Pismo sem spravil in pogledal v njegovo obličje. Pokojne in zamaknjene so bile njegove plemenite poteze. Zatisnil sem mu oči in mu sklenil roki na prsih. Dolgo in z bolestjo sem motril Mihaela. Potem sem se ves izčrpan zgrudil, polastila se me je neizrečena utrujenost, nekaka sanjavost me je objela, nisem bil ne buden niti nisem spal.

Ko sem se slednjič otresel tistega težkega ždenja, sem videl, da se je pričel svitati nov dan. Začuden sem gledal na streho, ki je bila oškropljena, na prazne naboje, na otrple postave v strelnih linah, na Lejauneovo telo, iz čigar prs je molel ročaj bajoneta, in na Mihaelovo mirno se smehljajoče obličje, ki je bilo v smrti prav tako plemenito kakor v življenju...

»Sedaj moram iti, dragi Beau, da izvršim tvoje naročilo,« sem dejal naglas. In pokleknil sem in ga poljubil, bilo je to prvikrat izza mojega detinstva.

Tedaj šele sem se spomnil na Arabce.

Ako sem hotel izpolniti Mihaelovo poslednjo željo, sem se moral ogniti Arabcem kakor tudi pomožnim oddelkom iz Tokota. Potem je bila pred menoj še neskončno dolga pot, in če sem hotel premagati vse nevarnosti, sem se moral založiti s hrano, vodo, še enimi čevlji in strelivom...

Dvignil sem se, se trudno splazil doli v kuhinjo; vlil sem petroleja v peč in zanetil. Medtem ko sem pristavil vodo za kavo, sem napolnil z vodo svojo steklenico za vodo kakor tudi tri velike vinske steklenice. Kajti voda bo vredna zame več kakor vse vino. Nato sem do vrha naložil krušno malho in nahrbtnik s kruhom, kavo in konzervami.

Najedel in napil sem se kolikor moči, si vzel na rame svoje breme in se povrnil na streho, da bi se še enkrat razgledal. O Arabcih ni bilo videti ničesar, dasi so mogli biti skriti za zelenico ali peščenim gričevjem, ki je obdajalo trdnjavo.

Moj pogled je obvisel na Lejauneu. Ali naj potegnem svoj bajonet iz njegovega zlobnega srca? Ne, vse v meni se je uprlo tej misli — razen tega, bajoneta tudi nisem potreboval in sem že tako imel dovolj nositi.

»Zbogom, Beau,« sem dejal in stopal proti njemu — tedaj je nenadom apočilo več strelov...

Arabci?... Ne, to niso bili streli iz puške, tudi niso bili oddani proti trdnjavi; to se je dalo spoznati po zvoku.

Sklonjen sem zbežal do ozidja in pogledal okoli.

Na nekem peščenem holmcu v daljavi sem zagledal nekega moža na kameli, moža v kroju, ki je mahal z roko nad glavo in s samokresom ustrelil v zrak.

Bil je francoski častnik. Pomoč iz Tokota je prišla; moral sem zbežati, ker bi me sicer ustrelili zaradi umora trdnjavskega poveljnika.

Toda kje so bili Arabci? Ali so ga mar pustili, da je jezdil v past?... Moral sem njega in njegove posvariti. Kako bi pač mogel vedeti, da je bila trdnjava, raz katero je plapolala zastava, zasedena le z mrtveci in da preži blizu nje na sto in sto Arabcev...

Pokleknil sem, položil puško v strelno lino in pomeril, ko da bi šlo za moje življenje, da bi ga zadel. Potem sem cev nekoliko dvignil in sprožil, tako da je moral izstrelek sfrčati čez njegovo glavo.

Nato sem zdirjal še k drugi strelni lini in tokrat pomeril v tla ob njegovih nogah.

Ustavil se je.

To mi je zadoščalo.

Če je sedaj hotel iti v past, ni bil častnik devetnajstega afriškega armadnega zbora.

Za tem sem stekel na nasprotno stran strehe, vrgel svojo puško čez ozidje, se nato povzpel sam vanj ter se spustil doli v pesek... Pograbil sem puško in hitel kolikor se je dalo do bližnjega peščenega holmca. Ako bi bil zaseden, bi umrl v borbi in zvoki strelov bi bili nadaljnje svarilo za bližajoče se oddelke. Če pa ne bi bil zaseden, bi se tam skril in počakal, kaj se zgodi... Holmec ni bil zaseden, in tako sem imel trdnjavo srečno za seboj in sem smel upati, da v varstvu teme uidem.

Ko sem tam ležal in se vpraševal, kdaj bodo Arabci vendar napadli, se mzapazil v svoje začudenje, da se je pokazal izza ogla francoski častnik sam, in je bil videti tako brez brige, ko da bi jezdil skozi ulice v Sidi-bel-Abbèsu!...

No dobro — vsekakor sem storil, kar je bilo v mojih močeh, da bi posvaril njega in njegove vojake!... Saj vendar ni mogel tolmačiti mojih strelov, ki sta morala udariti tik njega v zemljo, za strela iz radosti in njemu v pozdrav?... Jezdil je okoli zidov in strmel gori v mrtve branilce.

Čepice so delale temne sence na obrazih branilcev — prav gotovo ni bilo moči spoznati od spodaj, da so bili mrtvi...

Kaj so nameravali Arabci?... Mar so čakali, da pridejo za njim njegove trume, da bi imeli potem tako vse skupaj v pasti?...

Ali bi ga še enkrat opozoril? To bi lahko izdalo Arabcem ali Francozom mesto, kjer sem se nahajal. In ko sem se še obotavljal, ali bi jih vendarle še z enim strelom posvaril, sem videl, da to ni bilo več potrebno — francoski rešilni oddelki so se le polagoma bližali v rojni črti, pri tem pa upoštevili vse varnostne ukrepe.

Lepi vzorci za športne obleke, tako predpisuje pomlad 1933

Tkanine, desinirane strogo po modi, zanesljive kvalitete, nudimo v največji izbiri. Da so naše cene vsakomur dostopne, vsi vedo. Gospodom izven Zagreba pošljemo vzorce moških tkanin na zahtevo za 8 dni brezplačno na ogled.

Moške tkanine:

Kastner & Öhler
Zagreb.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, kovčeke za Veliko noč **po znižanih cenah** nudi tvrdka

F. M. Schmitt, Ljubljana

Pred šolijo 2

Oglejte si izložbe!

Službe iščejo

Trgov. potnik

v Sloveniji in Gorskem Kotarju najbolje vpeljan; potuje s svojim avtomobilom in obiskuje vedno vse kraje v tem rajonu, išče zastopstev zmožnih in solidnih tvrdk. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »K. M. 18/4107«. (a)

Vajenci

Vajenca

zobotehniškega, z nižjo srednjo šolo - sprejmem. Prošnje z značko »Zobozdravnik« št. 4009, na upr. »Slov.«. (v)

Službodobe

Služkinja

pridna, poštena, z dežele, se sprejme k mirni stranki. Pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod značko »Zdrava« št. 4084. (b)

Varoška pivnica

v Zagrebu išče točilca s spričevali, zmožnega vseh kletarskih poslov. Ponudbe na Varoška Pivnica, Zagreb, Gajeva ulica. (b)

Stalno nameščenje

se nudi 20 do 30 tisoč Din kavcije zmožnemu. Ponudbe na BEKA, oglasni zavod, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2. (b)

Manufakturistinja

dobra, za Ljubljano, se takoj sprejme. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Trnovo« št. 4103. (b)

Pošten fant

16 let star, se sprejme za domače delo. - Pekarna Kos, »Radvanjska c. 13, Maribor. (b)

Snažilca pribora

pridnega fanta, sprejme Hotel Štrukel. (b)

Razno

Kozmetični salon

V Parizu in Nemški Avstriji izvežbana, z mojstrskim izpitom dravske banovine, dipl. kozmetičarka nudi cenj. občinstvu nego po najmodernejši metodi maske beute. Gril Slava, Beethovnova ulica št. 15, parter, desno. (r)

Abonente

sprejema na dobro in ceneno hrano gostilna v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Vljudno vabljeni. (r)

Kegljišče

v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12, je na razpolago v ponedeljkih, sredah in petkih zvečer, po dnevi pa vsak dan. (r)

Pouk

Šoferska šola E. Čeh

(bivša Camernikova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastonj in franko.

Stanovanja

ODDAJO:

Vila

se odda v najem. (2 trisobna stanovanja s kopalnico: 1300 Din mes.). Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Ali separatno« št. 4108. (č)

Kletno sobico

prazno odda Prelesnik, Janševa ul. 2. (s)

Soba

s posebnim vhodom se odda dne 15. apr. v Gradaški ul. 8/I, desno. (s)

Opremljeno sobo

poseben vhod, oddam solidni stalni osebi. Naslov pove uprava »Slov.« pod štev. 4101. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Bazar

pod kolodvorom Bled-jezero da v najem Vida Žirovnik, Bled 2. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Veliko solnčno parcelo

pod Šmarno goro ugodno prodam. Resni interesenti naj se javijo na upr. »Sl.« pod »Lepa lega« št. 4063.

Več stavbnih parcel

na periferiji Ljubljane - naprodaj. Vzamejo se tudi vložne knjižice Mestne hranilnice. Poizve se v upr. »Slov.« pod št. 3844.

Enonadstropna hiša

nova, z veliko delavnico, pripravna za vsako obrt, se proda v Kranju. Ponudbe poslati na poštni predal št.28. (p)

Posestvo

v Belokrajini, oddaljeno 4 km od postaje Črnomelj, ob banovinski cesti, sestoječe iz 5 ha njiv, 10 ha travnikov, pol ha vrta, 13 ha pašnikov, 2 ha gozda, stanovanjske hiše in potrebna gospodarska poslopja — se proda. Za detajlne informacije se je obrniti na Mestno hranilnico v Črnomlju. (p)

Hišo

s trgovskim lokalom, pripravno za vsako obrt - prodam. Dopise na upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 4102. (p)

Kupimo

Stare spomenike

s pokopališč kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »Spomenik« št. 4061. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36,** vhod z Vidovdanske ceste ori gostilni Možina.

Glasba

Klavir

kratek, črn, križem strune, malo rabljen, nemške znamke Röslau-Dresden - prodam. Josip Bajde, Gosposvetska 12. (g)

Prodamo

Če avto svoj star prodajaš al' motorja bi znebil se rad. brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjš' inserat

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodneje in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Otroške vozičke

šivalne stroje in kolesa kupite najceneje pri tvrd. **S. Rebolj & drug,** Vošnjakova ulica 4. (l)

Kuhano maslo

pristno, v zalogi. Osvald Pengov, Karlovska cesta št. 19, poleg Dolenjskega mostu, Ljubljana. (l)

Konfekcija — moda

najboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Dve postelji

prodam. Rakos, Kodeljevo, barake. (l)

Izvrstna vina

toči po nizkih cenah gostilna v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. l

Jajca

gosja, račja in purja za valjenje prodam. Juvan, Gameljne pri Ljubljani. l

Plašče za zdravnike,

kemike, brivce in obrtnike, jopiče za natakarje, mesarje in druge obrti, predpasnike za kuhinjo, dom in obrt — izdeluje Hamann, Mestni trg 8. (l)

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne

dr G. Piccolija v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Krompir (kifelčar)

dalje begonije, gloksinije, gladijole, montbrecije, dalije, amarilis, fritilarije, calle, lilije, paeonije in anemone nudi v bogati izberi in poceni Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Zlahtno vino

lastnega pridelka prodaja 10 l in več **Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.** (l)

Mlekarne!

Proda se parni in sirni kotel, ročni posnemalnik, 2 hladilnika, gnetilnik za maslo, Gerber, razne posode, cevi in drugo. Mlekarska zadruga Sv. Lovrenc na Drav. polju. (l)

LUCERNO

domačo in banatsko

črno deteljo, grahoro trave

in druga semena za polje dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačniku

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 67, nasproti mitnice.

Obrt

I. KRAVOS
Maribor, Aleksandrova 13

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32

Za postne dneve

sveže namočeno polenovko dobite v specerijski trgovini

Josip Skaza - Maribor

Glavni trg 14 (rotovž)

Zaradi opustitve trgovine

se prodaja

slamnike po nabavni ceni

v modnem salonu

Stuchly-Maške, Ljubljana, Židovska 3.

Gospodinje — Halo!

Ali veste, kje se dobe vse vrste lesnih in pletarskih izdelkov

„suha roba“

(tržne košarice, otroški koški, pleteni fotelji in mize, samokolnice, raglje, deske razvaljalnice, banje itd.)

Premog in drva — v trgovini »pri RIBNICANU«

BARTOL ANTON

Ljubljana, Tyrševa cesta štev. 31.

Specijelni entel oblek, ažuriranje, predtisk

najhitrejša postrežba — najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal, entlanje, izdelovanje gumbnic.

Velika izbira predtiskanih žen. ročnih del. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

Minula je kriza

Za slikarje, mizarje, pleskarje in hišne posestnike, ker dobijo pri nakupu barv, firneža ter hišnih potrebščin najbolj ugodno pri

Drago Franz

Ljubljana, Stari trg 11

Na zahtevo se pošilja tudi na dom.

Telefon 2045

Vabilo

na redni občni zbor

I. slovenske tovarne mineralnih vodá, sodavice in brezalkoholnih pijač, r. z. z o. por. v Ljubljani, Slomškova ulica 27.

ki se bo vršil v četrtek, dne 20. aprila 1933 ob 3 pop. v gostilniških prostorih g. Kavčiča, Privoz 4.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo o poslovanju.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka.
5. Volitev načelstva, odbora, namestnikov nadzorstva in razsodišča.
6. Čitanje revizijskega poročila.
7. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Opomba: Drugi odstavek § 23. zadružnih pravil se glasi: Ako jih ni ob določeni uri toliko navzočih, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, kateri sklepa brez ozira na število udeležencev.

Računski zaključek je na vpogled v zadružni pisarni med uradnimi urami.

Za Velikonoč!

Novi modeli naših prekrasnih pomladanskih čevljev

D. 75·-

črni baržun, imit. nubuka

D. 145·-

rujavi boks s temnorujavim okrasom

od D. 45·- dalje

otroški čevlji na zapono iz laka, vse velikosti

D. 145·-

rujavi s fantaz. vložkom

D. 145·-

iz laka, okrašen z luknjicami

D. 125·-

moški črni ali rujavi, lepa izdelava

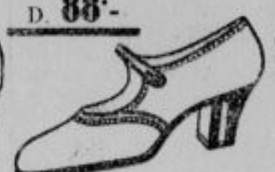

D. 88·-

črni ali rujavi, okrašen z luknjicami

D. 175·-

iz laka z vložkom iz nubuka

Humanik

Ljubljana, Dunajska cesta 1a (Petovia)
Maribor, Gosposka ulica 17 **Celje,** Aleksandrova cesta 1

Poznate to plavolasko?

Tako sprašujejo moški, kjer se pojavi. S svojimi prekrasnimi svetloplavimi lasmi očara vso svojo okolico. To je njen uspeh, istočasno pa tudi uspeh specijalnega šampona S. Y. S ki varuje lase pred nelepim potemnevanjem in naredi potemnele lase in lase brez sijaja svetle in svileno mehke. Že prvi poizkus Vas bo o tem prepričal! Oprema za enkratno uporabo Din 6·— a za trikratno Din 12·—. Dobi se povsod. Poskusite še danes in zahtevajte izrecno **S. Y. S specijalni šampon negovane blondine**
Prodaja na veliko: »Cosmochemia«, Zagreb Smičiklasova 33

Lanene tkanine

in druga krmila nudi najcenej Veletrgovina žita in moke.

A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

POZOR! POZOR!

Teden kravat

Prima svilene kravate

prej Din 36·— - sedaj Din 15·—

Oglejte si tovarniško zalogo v trgovini IVANKE ŠTRUKELJ, pri Zmajskem mostu, Ljubljana Resljeva cesta št. 2

Trgovci še poseben popust!

Novo pomladansko

črno BOK-PIVO Pivovarne UNION

vsebuje mnogo slada - ima prijeten okus

je od 8. aprila naprej v prometu

Pred nakupom si oglej nova chrom-poniklana

PUCH-kolesa!

Ugodne cene in plačilni pogoji.

Ign. Vok, Ljubljana

Tavčarjeva ulica štev. 7

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.

Franc Dolinar 50letnik

Ljubljana, 11. aprila.

Danes praznuje ugledni ljubljanski pekovski mojster in slaščičar g. Franc Dolinar svojo 50-letnico. Številni prijatelji in znanci so mu iskreno

čestitali, saj je jubilant vse spoštovanje in čestitke s svojim delom in življenjem res zaslužil. G. Franc Dolinar se je rodil dne 11. aprila 1883 v Zaklancu št. 11 v župniji Horjul. Njegov oče je bil kmet. Po svojem pokojnem bratu Antonu je prevzel mesto poslovodje v stari ljubljanski pekovski obrti Jančar Pred školijo 11. Pozneje je podjetje prevzel sam v last od blagopokojne gdč. Josipine Jančarjeve, ki je pred kratkim umrla. S pokojno gospodično je jubilant ravnal tako, kakor more le redko kakšen pravi otrok s svojo materjo. Božji blagoslov mu je bil zato vedno dodeljen in je g. Dolinar dvignil s svojo marljivostjo, značajnostjo in poštenostjo svojo obrt na redko višino. Na svetovni razstavi v Londonu si je pridobil za svoje higijenično urejene delavnice in svoj zdravilni kruh visoko odlikovanje.

Naš jubilant se je poročil l. 1914 z gdč. Ivanko Mekindovo iz Cerknice. Iz srečnega zakona se jima je rodilo 5 otrok, in sicer dva fanta, ki oba študirata v zavodu sv. Stanislava, in tri hčerke. Njegova gospa pa pomaga jubilantu v obilni meri pri cvetočem podjetju.

G. Dolinar je velik dobrotnik in rad pomaga, kjerkoli vidi potrebo. Mnogo je žrtvoval tudi v cerkvene namene, zlasti za stolnico, pa tudi za druge cerkve. Če bi šenklavški zvonovi znali govoriti, bi gotovo vedno peli hvalo g. Dolinarju. Vendar pa se g. Dolinar vedno ravna po svetopisemskem načelu, naj ne zve levica, kaj dela desnica.

Njegova gospa mu ni samo zvesta družica v življenju in ne samo nadvse skrbna sotrudnica v podjetju, temveč mu je podobna tudi v dobrodelnosti. Svoje otroke vzgajata v strogo krščanskem katoliškem duhu.

Prijazen v razgovoru in dober družabnik je g. Dolinar ter ga poznajo takega vsi njegovi znanci. Njegovi uslužbenci so pri njem kakor doma in so z Dolinarjevimi prav za prav ena družina. Zato tudi zlepa pri njem ne zapusti noben uslužbenec službe.

Vrlemu katoliškemu možu in odličnemu ljubljanskemu podjetniku jubilantu g. Dolinarju čestitamo tudi mi ter mu kličemo: »Še mnogo let!«

Glasbena Matica v Ptuju

Koncert pevskega zbora, ki se je vršil 8. aprila 1933 v dvorani Društvenega doma, nam je nudil globok vpogled v vztrajno delo tega, po najvišjih ciljih hrepenečega pevskega zbora.

Spored, ki smo ga slišali, je bil pester in popolnoma slovenski. Zastopani so bili skladatelji: Z. Prelovec, A. Lajovic, E. Adamič, A. Foerster, R. Savin, V. Mirk, J. Ipavec, G. Krek, P. Jereb, O. Dev, Č. Šedlbauer, M. Hubad in St. Mokranjac. Težkih in najmodernejših skladb sicer nismo slišali, pa to ni v nečast pevskemu zboru, ampak znak pravega spoznanja svojih moči, zato pa je bil splošen vtis tudi prav dober.

Prelovčev »Pozdrav« je donel prav mogočno, medtem ko je Lajovčeva »Večerna« izzvenela nekam suho, so se pa »Pastirčki« živahno razgibali in je E. Adamičev »Junak po vasi jezdi« učinkovito zvenel in je bil prisrčno podan. Moški zbor je odpel A. Foersterjevo »Razbito čašo«, Mirkovo »Katrico«, J. Ipavčevo »Imel sem ljubi dve« in R. Savinovo »Koso«. Višek je zbor dosegel, ko je odpel A. Foersterjevo »Z glasnim šumom s kora orgle so donele«; to je skladba starejšega datuma. Skladba je napravila mogočen vtis in je bila precizno dostojno izjavana, donelo je kot molitev. Med ostalimi skladbami mešanega zbora je bila prav zanimiva P. Jerebova »Črn mož«, katero je zbor dobro odpel. Narodne pesmi, ki jih je izvajal ženski zbor, pa žal niso uspele in tudi niso spadale prav na ta spored koncerta, to so skladbice za mladinski koncert, matični zbor se pa ne sme zadovoljiti s povprečnostjo, on mora biti drugim zborom vzgojitelj in vzor. Med ostalimi skladbami ki so bile izvajane in so že znane, je še omeniti skladbo »Majolka«, ki jo je za zbor priredil Č. Šedlbauer in je bila sprejeta z velikim aplavzom, ter St. Mokranjčev »VIII. rukovet«, ki je zaključil koncert in je bil prav dobro izvajan.

Pevski zbor Glasbene Matice je dokaj disciplíniran in v najlepšem razvoju. Mlad je, svež, neustrašen in vztrajen. Nimajo še sicer vsi ženski glasovi tiste polnosti in topline, kakor jo imajo zreli ženski glasovi, tudi tenorji včasih neprijetno zvenijo, ker niso vsi enakobarvni in radi uhajajo. Basi so sicer polnodoneči, a v globini nekoliko šibki. G. Č. Šedlbauer, ki je temperamentno, sugestivno in sigurno vodil zbor, bo s svojo energijo in zmožnostjo gotovo dovedel zbor še do visoke stopnje.

F. F.

Trbovlje

Podraženo meso. Laško okrajno načelstvo je na novo določilo prodajne cene mesu in sicer 2 Din dražje ko dosedaj. Precej se je podražilo tudi suho svinjsko meso, ki ga ljudje le radi kupujejo za Veliko noč. Le žal, da se plače in gmotno stanje delavcev in kmetov ne zboljša, da bi višje cene pomenile boljše čase.

Moko so kradli. V nedeljo zvečer so tatovi odnesli iz Starčevega mlina v Rovtah vso boljšo moko, ki jo je imel zase pripravljeno za Veliko noč. Iz sledov se vidi, da so odnašali moko v brentah in jo potem presipali v žaklje. Sedanje obupno stanje spravlja ljudi do takih krivičnih dejanj, pri katerih trpi nedolžen posestnik.

Proti zobnemu kamnu
SARGOV
KALODONT

Knezoškofa dr. Karlina zadnja pot

Prvi del sprevoda z Glavnega trga.

Voz s krsto odhaja z Glavnega trga.

Sodni odmevi dogodkov v Mengšu in Domžalah

Ljubljana, 11. aprila.

Danes ob pol 9 se je pričela pred malim senatom razprava proti Gregorju Repanšku, bivšemu županu na Homcu, Egidiju Rodetu, posestnikovemu sinu v Nožicah št. 4 in njegovemu bratu Jožefu. Senatu je predsedoval predsednik **Kralj**, votanta sta bila sodnika **Javoršek** in **Verbič**. Obtožbo je zastopal prvi državni tožilec dr. **Ogoreutz**, obtožence sta branila dr. **Miha Krek** in dr. **J. Mohorič**.

Predsednik pojasni, da je bilo obtoženih najprej pet ljudi, pa je višje deželno sodišče ustavilo postopanje proti Francu Grčarju in Francu Maroltu. Gregor **Repanšek** je obtožen, češ, da je 15. maja 1932 v Mengšu pred Flerinovo gostilno zaklical: »Živio svoboda! Živel dr. Korošec! Dol z režimom!« **Rode Jožef** je obtožen, da je klical pri isti priliki v Mengšu pred Zelenčevo gostilno: »Dol s kraljem!« **Rode Egidij** pa je rabil isti vzklik ob priliki manifestacije v Domžalah.

Predsednik je nato prebral pričevanja prič, ki jih je deloma zaslišalo okrajno sodišče v Kranju, deloma pa deželno sodišče pri prejšnjih razpravah. Repanška obremenjuje pričevanje Jožefa **Vidalija**, ki je izpovedal, da je videl Repanška pred Flerinovo gostilno dne 15. maja zvečer, ko je s kolesom udaril ob tla in zaklical inkriminirane besede. Jožefa Rodeta obremenjuje orožnik Franc **Šeruga**, ki pravi, da je videl obdolženca, ko je enkrat vzkliknil proti vladarju, potem pa zbežal s ceste čez travnik. Njegovega brata Egidija naj bi obremenjeval priča **Baloh**. Ker pa je ta priča pri prejšnji razpravi izpovedala, da ne more z gotovostjo reči, ali je predmetni vzklik rabil ravno obdolženec, ampak, da je mogoče, da ga je v množici zamenjal s kom drugim, odnosno, da sploh ni točno videl, kdo je to vzkliknil, je glede tega obdolženca odpadla vsaka podlaga za krivdo. Ostala obdolženca sta zanikala krivdo. Gregor Repanšek se je zagovarjal, da je res pri tej priliki vzkliknil: »Živel Korošec!« toda drugega nič. Jožef Rode je trdil, da se manifestacije v Mengšu sploh ni udeležil, da je prišel šele okrog 5 popoldne v Mengeš, ko so bile manifestacije že končane.

Danes je bil najprej zaslišan Jožef Vidali, ki je vztrajal pri svoji prvotni izpovedi, dasi je trdil, da se dogodka danes več ne spominja.

Nato so bile zaslišane priče: Franc Marolt, Alojzij Peterlin in Alojzij Šarc. Vsi trije so izpovedali, da so šele okrog petih popoldne prišli na Liparjevo dvorišče v Mengeš, da so bili ves čas v družbi Jožefa Rodeta, ki se ni nikdar odstranil z Liparjevega dvorišča in je imel ves čas pri sebi kolo. Vse te priče izključujejo, da bi bil Jožef Rode šel od Liparja proti Zelencu in da bi se bil nahajal na tistem prostoru pri vodnjaku pred Zelenčevo gostilno, kjer naj bi bil padel inkriminirani vzklik. Priče so od Liparja skupno šle nazaj proti Vel. Mengšu.

Glede Gregorja Repanška izpovedo priče Janez Zupan, Franc Grčar in Alojzij Šarc, da so se nahajale v Repanškovi družbi, v Ferlinovi gostilni in pred to hišo ter povedo, da je pred to gostilno Repanšek še govoril z enim izmed tamkajšnjih orožnikov, tik pred odhodom pa je zaklical »Živel dr. Korošec!«, nakar so se vsi na kolesih odpeljali iz Mengša.

V istem smislu se glase tudi izjave prič Franca Jerana, Valentina Borca in Franca Peterlina. Zaslišane so bile še druge številne priče, in sicer Apolonija Žebovec, Marija Šarc, Marija Zupan, ki so vse povedale, da se je tisti dan več fantov ustavilo v njihovih gostilnah, da je bil Repanšek med njimi, da pa niso nič protidržavnega ali protirežimskega govorili ali vzklikali. Priča Peter Pirc pravi, da je slišal najrazličnejše protidržavne in protirežimske vzklike, ko so se biciklisti pripeljali od Radomelj proti Homcu, ne more pa točno povedati, kdo bi bil vzklikal. Enako sta izpovedali hčeri sedanjega župana na Homcu. Nasprotno pa priče Alojzij Štupar in Janez Kobilca povesta, da so biciklisti pri tej priliki peli slovenske pesmi in vzklikali dr. Korošču, a proti vladarju, državi ali režimu pa niso vzklikali. Enako izpovedujeta tudi priči Franc Plevelj in Martin Šarc. Končno je bil zaslišan tudi priča Josip Adamič, ki naj bi bil izpovedal o vzklikanju Egidija Rodeta, pa priča ni vedela nič točnega povedati.

Zagovornik dr. Mohorič je obširno utemeljeval oprostitev in ugotovil, da glede Egidija Rodeta sploh ni nobenega obremenilnega gradiva. Priča Franc Seruga se očitno moti, ko govori o obdolžencu Jožefu Rodetu, ker moramo verjeti njegovemu zagovoru, ki ga potrjuje petero neprizadetih prič. Jožefu Rodetu se je posrečil dokaz, da se na tistem mestu, na katerem naj bi bil padel vzklik, sploh ni nahajal. Glede Gregorja Repanška je istotako očitna pomota, kar trdi Jožef Vidali. Če je tam Repanšek govoril, to kar trdi ta priča, bi ga orožnik, s katerim se je razgovarjal, na mestu aretiral. Slišati bi morali Repanškov vzklik tudi priče, ki so bile neposredno pri njem, preje in točneje, kot Vidali, pa vse te priče izključujejo, da bi bil Repanšek to vzkliknil. Poleg tega so besede, ki se očitajo Repanšku, takega značaja, da ne morejo biti kaznjive po čl. 3. zakona o zaščiti države.

Senat je Repanška obsodil na tri mesece strogega zapora, Josipa Rodeta na tri mesece navadnega zapora, Egidija pa oprostil.

Glede obsodbe Repanška in Josipa Rodeta je branitelj dr. Krek prijavil priziv in revizijo.

Kamnik

Osebna vest. Občinski odbor je na svoji tajni seji dne 5. aprila na pismeni predlog okrajnega načelnika razrešil g. dr. Dominika Žvoklja kot člana upravnega sveta in ravnateljstva kamniške mestne hranilnice. Občinski odbor je nadalje soglasno sklenil, da se izreče dr. Žvoklju za njegovo dolgoletno požrtvovalno in uspešno delo v prid mestne hranilnice polno priznanje in zahvala.

Dovoljena društva. V kamniškem okraju so zopet dovoljena sledeča prosvetna društva: v Ihanu, Domžalah, Tunjicah, Stranjah, Špitaliču, Motniku in v Šmartnem v Tuhinjski dolini.

Spevoigra »Materin blagoslov«, katero je v soboto in nedeljo vprizoril v Kamniškem domu cerkveni pevski zbor frančiškanske cerkve, je prav lepo uspela. V soboto je bil obisk slabši, v nedeljo pa je bila dvorana razprodana. Igralci so v svojih vlogah popolnoma zadovoljili, zlasti pa moramo pohvaliti člane starejše igralske garde Kamniškega doma (gospe Cerarjevo in Pogačarjevo, g. učitelja Pogačarja...). Igra sama je gledalcem zelo ugajala, vendar pa je potrebna predelave, ker je za naše razmere predolga, saj je trajala cele štiri ure!

Šenčurski dogodki pred sodiščem

Ljubljana, 11. aprila.

Znani dogodki v Šenčurju in v Hrastju pred približno enim letom, so imeli danes ponoven odmev v sodni dvorani. Pred malim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča je bila danes obravnava proti dvema mladima fantoma, ki sta bila obdolžena kršitve zakona pri teh dogodkih. Obravnava se je pričela ob pol 1. Predsedoval ji je vss. **Kralj**, votirala sta sos. **Javoršek** in sos. **Verbič**. Državni tožilec je bil dr. **Ogoreutz**, branitelj obeh obtožencev pa dr. **Miha Krek**.

Na zatožni klopi sta sedela 24 letni delavec Franc **Žun** iz Moš pri Smledniku in 20 letni posestnikov sin Fermin **Novak** iz Trboj. Predsednik je z ozirom na mladoletnost Novaka proglasil tajno obravnavo, na zahtevo Žuna samega pa je bila obravnava javna.

Obtožnica jima očita, da sta hotela dne 22. maja 1932 v Šenčurju s silo ovirati orožnike, ki so intervenirali proti množici na shodu Ivana Barleta. Pri tem da je Novak vrgel na orožnike, ki so bili med množico, kamen, Žun pa je vrgel na orožnike, ki so stali na vratih Gašperlinovega dvorišča, kjer je bil Barletov shod, za človeško pest velik kamen. Zaradi tega dejanja sta bila obtožena po § 127. k. z. Novak pa je bil še posebej obtožen, da se ni hotel odstraniti na shodu dne 16. maja 1932 v Hrastju, ko so orožniki pozvali množico, naj se razide.

Pri razpravi je bil najprej zaslišan Žun, ki je izjavil: »Nobenega kamna nisem vrgel! Na shod smo bili vabljeni vsi in ko so orožniki pričeli na množico streljati, sem stekel. Zagrešil nisem nič Glavna priča proti meni, Vovk, je že 4 leta mo sovražnik in mi je vedno slabo hotel. Enkrat sem ga naznanil zaradi razgrajanja in grožnje prot meni in od tedaj me sovraži.«

Enako se izjavi obtoženec Fermin Novak, ki pravi o svoji glavni obremenjevalni priči Bizjaku: Ta priča je zelo sovražna proti naši družini. Na shodu v Hrastju sem se odstranil že prej, preden se je shod sploh končal. Sploh nisem bil zraven orožnikov in če so orožniki pozvali množico, naj se razide, se mene to ni tikalo, ker sem bil zelo stran!«

Priča Franc Bizjak pove, da je bil poprej tesar, sedaj pa je orožnik na Bledu (v dvorano je prišel v orožniški uniformi). Pove, da je videl tedaj Novaka, ki ni hotel oditi, ko so orožniki pozvali množico, naj se razide. Ker ljudje niso šli, so jih orožniki pustili. Ljudi je bilo zelo veliko in tudi Novak je bil med njimi. Ljudje so kričali: »Živel dr. Korošec! Dol z Barletom!« itd.

Priča zidar Luka Vovk pove, da z Žunom dolgo ne govori. Opazoval je Žuna, ki je bil 80 korakov stran od vhoda na shod, kako je metal kamenje, zbežal pa je Žun šele tedaj, ko mu je orožnik ustrelil pod noge in mu je krogla šla med nogami.

Dr. Krek: »Kako ste mogli videti, da je Žun vrgel kamen, ko je bil vendar 80 korakov stran od vas, vmes pa je bilo polno ljudi?«

Priča: »Natančno sem ga ves čas opazoval. Stal sem za orožniki!«

Prečitane so bile nato izpovedi drugih prič, ki so bile zaslišane pri preiskavi. Mnogo prič se je zelo slabo izjavilo o glavnih pričah Bizjaku in Vovku. Priče Jernej Novak, Viljemina Novak, Alojzij Čebašek in Ivan Molj so izpovedale, da Bizjak sovraži Novakove, da jim je že grozil. Priče Stanko Novak, Alojzij Šetina in Ana Zevnik so izpovedale, da je Franca Bizjaka osumila poskušenega požiga njegova lastna tašča Helena Dolinarjeva. Predsednik bere izjave raznih prič, da so se nekateri sovaščani zelo čudili, ko je Franc Bizjak prosil za službo pri orožnikih, zlasti ker je bil osumljen, da je hotel podnetiti celo hišo lastni tašči. Na vprašanje predsednika pove Bizjak, da zaradi tega ni imel s sodiščem nič opraviti ter da se je nekoč vnelo v pepelniku.

Druge priče, kakor Anton Rozman, Franc Žun (ki ni v sorodu z obtožencem) in 56 letni posestnik Miha Pravhar iz Voklega so izpovedale o drug glavni priči Luki Vovku. Iz teh izpovedi je raz vidno, da je Luka Vovk že leta 1928. izzival Žunove domačo hišo, nekoč napadel v družbi treh tovarišev obtoženca Žuna na cesti v Trboje s koli, drugič ga zopet napadel na poti proti domu, l. 1930. je bil izvršen napad na hišo Žunovih domačih. Luka Vovk je bil vržen tudi pod sedanjim režimom iz občinskega odbora v Smledniku, ker je bil osumljen neke tatvine. Proti priči Mihi Pravharju se je Vovk izrazil, da njemu ni prav nič priseči.

Po govoru državnega tožilca dr. Ogoreutza, ki je navajal, da so vse obtožbe obsežene po pričah Vovku in Bizjaku dokazane, je dr. Krek navajal, da ni nikjer nobenega objektivnega dokaza za krivdo obeh obtožencev, niti nimata nobene subjektivne krivde. Glavni priči sta slabo kvalificirani in krivdorek se nikakor ne more pripisovati na izpoved teh dveh prič. Oba obtoženca pa sta neoporečna. Branitelj dr. Krek je tudi dokazoval nelogičnost ob izpovedih obeh glavnih obremenjevalnih prič.

Sodišče je po kratkem posvetovanju razsodilo, da je France Žun kriv, da je v Šenčurju ob priliki Barletovega shoda metal kamne na orožnike in se obsodi po §§ 128. in 129. k. z. na dva meseca navadnega zapora. Fermin Novak pa se obsodi na 120 Din denarne kazni, ker ni ubogal orožnikov ter se ni takoj odstranil pri shodu v Hrastju. Novaku se kazen odloži za dve leti. Novak pa je bil oproščen krivde, da bi metal v Šenčurju kamne na orožnike.

V razlogih navaja razsodba, da je Francu Žunu dokazano metanje kamnov na orožnike, Novaku pa ne. Novak pa je sam priznal, da ni takoj ubogal orožnikov, medtem ko zakon določa, da se mora vsakdo takoj odstraniti, če zahteva to orožnik ali stražnik ob takih prilikah. Sodišče je upoštevalo vse olajševalne okolnosti, obtežilnih okolnosti pa ni bilo.

Branitelj dr. Krek je prijavil priziv in revizijo.

Ljubljanske vesti:

Hotel Tivoli - dom otrok

Ljubljana, 10. aprila.

Že lani je v eni svojih rednih sej sprejel mestni občinski svet načelen sklep, da spremeni hotel Tivoli, ki je mestna last, v otroški dom. Tivolski hotel je bil zgrajen pred približno 30 leti in je od tedaj dalje, skoraj vsa leta, pomenjal stalno obremenitev mestnih denarnih računov, zakaj nikoli ni donašal mestni občini nobenega čistega dobička, temveč leto za letom stalno izgubo. Ko so ta hotel gradili — nalašč so graditelji poudarili gorenjski slog — so mislili, da bo ena glavnih atrakcij za tujce. Ta račun pa se je povsem ponesrečil, zakaj tujci so se raje ustavljali v hotelih in prenočiščih blizu kolodvora, v hotel Tivoli pa je zašel le malokdo. Najemnina, ki so jo plačevali vsakokratni najemniki za hotel, ni donašala redno mestni občini niti toliko, kolikor so jo veljali samo stroški za razna popravila in za vzdrževanje. Povrhu vsega pa je bila sedanja mestna uprava skrajno nevoljna, če ji je kdo očital ta primer nesistematičnega mestnega gospodarstva. Že pred leti je naš list, primerjajoč mestne proračune in bilance, svetoval — prav tako tudi nekateri uvidevnejši mestni očetje — naj mestna občina ta hotel raje proda, kakor da ima leto za letom z njim samo izgubo, mestna občina ter njeno prebivalstvo pa prav nobene koristi. Tedaj je bil edini uspeh našega nasveta, da smo dobili nekaj uradnih popravkov, stvar pa je ostala pri starem, dokler ni tudi mestna občina spoznala, da tako ne more iti dalje, in da more tudi ta del mestnega premoženja nekaj prispevati h gospodarski ali vsaj socialni politiki mesta.

Lani je na eni svojih sej mestni občinski svet odobril predlog, da se ta neplodonosni hotel spremeni v otroški dom.

Hotel Tivoli je bil zadnja leta oddan v najem za razmerno majhno najemnino. Mestno prebivalstvo namreč ni bogvekaj obiskovalo niti restavracije, niti se ni posluževalo prenočišča. Lepe in čedne sobe v hotelu so po večini zasedli podnajemniki, tako ruski emigranti, študentje in drugi nepremožni ljudje. Zadnje čase pa so tudi podnajemniki pričeli opuščati sobe v tem hotelu, ker je pač tudi v mestu dovolj podnajemniških sob. Mestni občini bi se v bodoče torej hotel še manj splačal, kakor dosedaj.

Na drugi strani pa naraščajo mestni občini vedno bolj dolžnosti za preskrbo zapuščene mladine. Občina je bila pred nalogo, da zgradi lasten mestni otroški dom, ker dosedanji državni ali zasebni nikakor več ne morejo zadoščati, povrhu tega pa je mestna občina izdala velike zneske za preskrbo zapuščene in osirotele mladine. Uveljavila se je ideja, naj bi se nerentabilni hotel Tivoli spremenil v otroški dom, v katerem bi imelo po preureditvi prostora vsaj 150 sirot, povrh tega pa bi se še našel prostor za primerno otroško zavetišče, kjer bi bili čez dan v varnem varstvu otroci, ki sicer imajo starše, pa jih ti ne morejo čez dan varovati.

Mestni gradbeni urad sedaj izdeluje načrte za preureditev hotela Tivoli v primeren otroški dom. V kratkem se sestane tudi komisija, ki bo končno sklepala o preureditvi hotela Tivoli — prav na podlagi načrtov gradbenega urada — v mestni otroški dom.

S to rešitvijo bo mestna občina pridobila v več ozirih: prihranila bo pri stroških za mladinsko skrbstvo, ker bodo mali mestni varovanci oskrbovani kolikor toliko na enem mestu, drugič ji ne bo treba prodajati mestne imovine, tretjič pa se bo znebila očitkov, da so stroški za vzdrževanje hotela Tivoli tako rekoč vrženi v vodo. Glavni dobiček pa bo moralnega značaja, saj je vendar dobro in hvalevredno, če se taka restavracija in hotel — nekaj časa je bil tod še celo kabaret — spremeni v javno humano ustanovo!

Za vsak stan in poklic so najboljša in najcenejša obutev
Peko ČEVLJI

Kaj bo danes?

Drama ob 15: »INRI«. Izven. Dijaška in mladinska predstava po globoko znižanih cenah. — **Opera:** Zaprta.

Kino Kodeljevo ob 5 in 8: »Glas vesti« (po drami »Vest«).

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Posetite razstavo „Živalice" od 15. do 17. aprila v Ljubljani. Velesejem. Polovična vožnja po železnici.

⊙ **Ljudska knjižnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7** priporoča vsem prijateljem lepe slovenske knjige da si blagovolijo izposoditi v njeni knjižnici dela najnovejših slovenskih pisateljev, kakor tudi prevode svetovno znanih pisateljev. Knjižnica je odprta dnevno od 8 do 12 in od 2 do 7.

⊙ **Za prihodnje leto** nam nudi Mohorjeva družba krasen književni dar. Kdor hoče priti za mal denar do dobrih slovenskih knjig naj se naroči na Mohorjevo družbo v Ljudski knjižnici, Miklošičeva c. 7-I. Naročila se sprejemajo vsak dan od 8 do 12 in 2 do 6.

⊙ **Poziv lastnikom živine in vozil.** Ker se izvrši letos splošni vojaški pregled živine in vozil, morajo vsi v Ljubljani bivajoči lastniki najkasneje do 20. t. m. prijaviti mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu 7-I, soba 3. svojo živino in vozove. Med popisno živino spadajo: žrebci, konji, kobile, žrebeta, mezgi, mule, osli, voli, biki, bivoli in jalovke; med vozove spadajo vsi konjski in volovski štirikolni in dvokolni vozovi; med popisno opremo pa vsa oprema za jahalnega, tovornega in vprežnega konja ter volovska vprega za par volov. Vsi oni, ki posedujejo eno ali drugo izmed navedenih stvari, naj se torej do 20. t. m. zglase v mestnem vojaškem uradu ter prineso s seboj tudi podatke o predpisanem davku in pa vojaške podatke o polnoletnih moških družinskih članih. Obvezniki — konjeniki morajo istotako prijaviti svoje jahalne konje in opremo, ker bodo morali tudi oni predvesti svoje stvari na pregled. Neposlušnost se kaznuje po voj. kaz. zakonu.

⊙ **Bluze,** damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice, Vam nudi v najboljši izbiri tvrdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Vsak za velikonočne dni kaj boljšega si poželi! V tem Slamič bo postregel nam, zatorej kupimo vse tam!

⊙ **S šentjakobskim sejmom ne bo nič.** Poročali smo že, da še vedno ni razveljavljen sklep mestnega tržnega odseka, da se vse stojnice, ki niso namenjene prodaji živil, premestijo na Sv. Jakoba trg. Ta sklep je seveda izzval veliko nevoljo med prodajalci, ki vedo, da bo s tem ogrožena njihova eksistenca. Na mestnem magistratu se je v tem oziru zadnje čase pojavila sprememba in nekateri gospodje, ki so se za to premestitev zelo navduševali, že ne kažejo več svoje nekdanje vneme. Kakor kaže, bo ostalo najbrž vse pri starem, vsaj dotlej, dokler ne bo regulirano nabrežje pri Ljubljanici, s čimer bi se Vodnikov trg precej povečal in bi bil pridobljen nov prostor, dovolj velik tudi za sporne stojnice.

⊙ **Pred novimi zdravstvenimi zadevami.** Zadeva s kirurgičnim oddelkom, ki je med prebivalstvom že mnogo prej vzbudila pozornost, predno je časopisje sploh poročalo o njej, se sedaj počasi preiskuje. Javnost je zelo radovedna na uspehe preiskave. Kakor kaže, pa to ni edina mučna zdravstvena zadeva v Ljubljani, temveč se nam, kakor čujemo, obljubljajo še nekatere nove. Predmet ostre kritike je zadnje čase v zdravniških krogih zlasti šolska poliklinika na vrtu učiteljske šole. Ta poliklinika, nameščena v baraki, ki je v zelo slabem stanju, je že nujno potrebna, da se najde zanjo nov prostor. Zdi se nam, da je vzrok tem in drugim zdravstvenim vprašanjem v Ljubljani v največji meri — prevelika in neumestna varčnost.

⊙ **Modne hlače — pumparce** dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

VELIKONOČNO ŠUNKO
odlične kakovosti po ugodni ceni — DESERTNA in NAMIZNA VINA, domača, originalna španska in italijanska, vsako količino, tudi odprto, kupite v delikatesni in špecerijski trgovini
FR. KHAM, Miklošičeva cesta 8.

Še na veliki petek
dopoldan prinešene obleke v kemično čiščenje, plisiranje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do praznikov
tovarna Jos. Reich

Dr. med. Pavel Pehani
specijalist za ženske bolezni in porodništvo
prične ordinirati 12 t. m. od pol 2. do 3. ure pop.
RESLJEVA 9. (nasproti učiteljišča)
Telefon 2473

Mariborske vesti:

Pomlad blaži brezposelnost

Maribor, 11. aprila.

Dan za dnem se oslanja ob zidovje Glavnega in Rotovškega trga skupina ljudi, včasih stotina, mnogokrat še več. Izbirajo si ob zidovju solnčna mesta ter čakajo vdano in potrpežljivo brez smotra od jutra do večera. Tisoči hite dnevno mimo njih, ne meneč se za njihovo usodo in življenje, ne vedoč, da je to naš mariborski življenski trg, na katerem se nudi za malenkost denarja živ človek z vso močjo svojih mišic in silo svojega razuma. Stari znanci so med temi čakajočimi, ki prihajajo na trg že leta in leta. Dobi se dostikrat delo, drugikrat sicer čakajo zaman, pa vendar je bolje v družbi, kakor v zatohlih luknjah, ki jih imenujejo svoje domove. Dih pomladi je prinesel tem siromakom novo upanje in življenje. Saj je njihov največji sovražnik zima in mokrota, ko trepečejo na mrazu ves dan ter zaman čakajo, da bi se jim nudilo delo. Pomlad je prinesla na tem trgu znatne izpremembe. Novi obrazi se pojavljajo med čakalci, zlasti med onimi na Rotovškem trgu, ki se zbirajo pred borzo dela. Prihajajo iz daljnih krajev, kamor so se zatekli pred zimo v zavetje na svoje borne domove. Imeli so vsaj toplote, ki bi jo v mestu pogrešali. Drugi zopet, ki so čez zimo prišli s svojih malih kmetij, da bi v mestu dobili nekaj zaslužka ter bi olajšali preživetje zime svoji družini, se s pomladjo vračajo nazaj obdelovat svoje borne njivice. Opaža pa se znatno zmanjšanje pritiska na delovnem trgu. Dočim je beležila borza dela še pred dobrimi 14 dnevi čez 2000 prijavljenih brezposelnih, jih je v zadnjem seznamu še samo okoli 1300. Prevladujejo zopet gradbeni delavci, zidarji, tesarji, dalje kovinarske stroke in opekarji. Vsi ti upajo dobiti dela pri novih zgradbah, zlasti pa stavijo nade v občinska javna dela, ki so letos projektirana. V njihovih vrstah se osobito kaže čudovita občutljivost našega delovnega trga, ki je gibljiv, kot najboljši barometer. Komaj izide v časopisu notica o kaki novi zgradbi, ki se bo začela graditi, že so naslednjega dne stotine novih delovnih moči tu, ki pribite peš, na kolesih iz najoddaljenejših krajev, da bi ja bili prvi ter bi prišli enkrat na vrsto. Zlasti Prekmurci so v tem oziru občutljivi. Žal je po navadi njihova pot zaman, ker ima vsak podjetnik že svoj stalni kader delavstva, ki ga vedno pravočasno obvesti o začetku dela.

☐ **Škof dr. Tomažič, kapitularni vikar lavantinske škofije.** Na izredni kapiteljski seji 11. aprila 1933 je bil izvoljen za kapitularnega vikarja lavantinske škofije presvetli gospod naslovni škof dr. Ivan Tomažič.

☐ **Odhod cerkvenih knezov.** Prevzvišeni gg. škofje in cerkveni dostojanstveniki, ki so se udeležili pogreba blagopokojnega lavantinskega nadpastirja Andreja, so odpotovali iz Maribora že v ponedeljek popoldne po pogrebu. Nuncij Pellegrinetti, nadškof dr. Bauer in škof dr. Srebrnič so zapustili Maribor z avtomobilom ob 4 popoldne, knezoškof dr. Rožman se je vrnil v Ljubljano s popoldanskim vlakom, graški škof dr. Pawlikowski pa je odpotoval z avtomobilom nazaj v Gradec ob 5 popoldne.

☐ **Iz sodne službe.** Pri tukajšnjem okrožnem sodišču je imenovan za zapriseženega sodnega izvedenca v knjigovodstvu g. Lojze Doležal, knjigovodja Mariborske tiskarne.

☐ **Velikonočni prazniki** se poznajo na mariborskem trgu že nekaj dni. Tudi običajni tedenski dnevi so sedaj živahni, kakor včasih glavni tržni dnevi ob sobotah. Prihaja na trg mnogo reči, ki jih bodo rabile gospodinje pri pripravljanju velikonočnih dobrot. Posebno obilo je založen trg z jajci, ki se letos na veselje mariborskih gospodinj še niso nič podražila.

☐ **Obmejni promet narašča.** Pomlad je prinesla večjo živahnost v obmejni promet. V marcu je potovalo čez Maribor skupno 7479 oseb, od tega 2459 naših državljanov. V istem mesecu je šlo v inozemstvo čez Maribor 7175 oseb, od tega 2805 podanikov naše države.

☐ **Namesto venca** na grob svojega soustanovitelja prevzvišenega knezoškofa dr. Andreja Karlina je darovala Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani Stolni Vincencijevi konferenci v Mariboru znesek 500 Din.

☐ **Madjarov ne bo!** Budimpeštanski Nemzeti je odpovedal velikonočno gostovanje v Mariboru, ker se nahaja na turneji v Franciji. — Namesto Madjarov pa pride za praznike Grazer Sportklub, ki je trenutno najmočnejše moštvo v Avstriji. Prvi dan z Mariborci, drugi dan z Železničarji.

☐ **Šahisti in kibici.** Šahovski turnir za prvenstvo Maribora se začne v kratkem in se bo vršil v kavarni Jadran. Igral bo lahko vsak šahist in si izbral eno od dveh skupin ter tekmoval ne samo za šahovsko čast nego za darila. Dve darili sta že določeni od g. Šereca, eno od g. Pintarja, a druga bodo še sledila. — Igrali bodo po kup sistemu. Natančnejša pojasnila bodo še objavljena. Prijaviti se je pri profesorju Favaju ali pri blagajni kavarne Jadran. Turnir se začne takoj po Veliki noči.

☐ **Tržne zadeve.** Mestno načelstvo mariborsko razglaša: V smislu določb mestnega tržnega reda se javnost obvešča, da se vrši veliki teden v Mariboru samo en tedenski sejem, in sicer na veliki četrtek. Vse druge dneve velikega tedna se vršijo navadni dnevni sejmi. Na veliki četrtek je dovoljen prodajni čas za prodajalce na mizah in v vrstah, mesarje in prekajevalce, špeharje, prodajalce poljskih pridelkov na vozovih ter prodajalce izdelkov domače industrije od 6 do 18.

☐ **Enodnevni tečaj** za zatiranje škodljivcev in bolezni sadnega drevja se vrši v ponedeljek, dne 24. aprila t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8—12 in od 14—18.

☐ **Iz gledališča.** Na velikonočno nedeljo gostuje kot grofica Marica v tukajšnjem gledališču bivša subreta mariborskega gledališča gdč. Marica Lubejeva v istonaslovni opereti.

☐ **Salto s kolesom čez avtomobil.** S čudovitimi akrobatskimi skoki in naključji spojena nesreča se je pripetila v ponedeljek na vogalu Frankopanske in Valvazorjeve ulice. Trčila sta skupaj neki osebni avtomobil in pa zasebni uradnik Josip Heinrich, ki se je vozil na kolesu. Udarec pri trčenju je bil tako silovit, da je odneslo Heinricha s kolesom vred čez avtomobil ter je v velikem loku priletel za vozilom na tla. Pri tem se je precej hudo poškodoval ter si popolnoma strl kolo. Ko je vozač avtomobila videl, kaj se je zgodilo, jo je urno odkuril po Tržaški cesti, toda pred gostilno Achtig sta se srečala z očesom postave. Ugotovili so, da je šofiral avtomobil 23 letni Avgust Krajnik iz Ptuja. Zadevo bodo preiskale oblasti, da se dožene krivda zaradi trčenja.

☐ **Mestno avtobusno podjetje razglaša,** da se vrši dne 13. in 14. t. m. (veliki četrtek in petek) avtobusni promet na progi Maribor—Ruše, Maribor—Selnica, Maribor—Sv. Martin tako kakor ob drugih delavnikih. V Ruše pa vozi avtobus veliki četrtek kakor ob sobotah, t. j. ob 10 dopoldne.

Sodba gospodinje je neizpremenljiva: da sta **dr. Oetker-jev pecilni prašek** *in* **vanilijin sladkor** *neprekosljiva.*

☐ **Splav je nasedel.** Drava se letos kar noče dvigniti, še vedno kaže suha rebra svoje struge. Toda Pohorci rabijo denar in ne morejo čakati, da bi Drava narastla in zato pošiljajo sedaj dan za dnem splave po reki nizdol, dasi je plovba sila nevarna in zaradi nizke vode tudi počasna. Vsak dan se vsidra v mariborskem pristanu skupina splavov, ki odplujejo zopet naslednjega jutra. Včeraj je zadela tak splav v Melju huda nezgoda, da je nasedel na plitvino. Skupnemu naporu splavarjev se je posrečilo splav osvoboditi ovire ter ga spraviti v globočjo strugo. Imeli pa so z njim posla vse dopoldne ter so morali ves čas bresti mrzlo vodo do pasu.

☐ **Skozi okno v svobodo.** Kaj razburjenja in iskanja so imeli včeraj zjutraj na tukajšnjem sodišču. Kot običajno so čistili v zgodnjih jutranjih urah kaznjenci iz jetnišnice uradne prostore. Sobo predstojnika okrajnega sodišča dr. A. Lešnika je čistil kaznjenec Stanko Zelič, mladi nepridiprav, ki je bil 13. februarja obsojen zaradi tatvin na 6 mesecev strogega zapora ter na 3 letni izgon iz Maribora in okolice. Ko je bilo čiščenje končano, so prišli v zbor vsi kaznjenci, le Zeliča je manjkalo. Sled za njim je pokazalo odprto okno uradne sobe, ki leži v pritličju. Da bi si beg olajšal, si je izposodil Zelič tudi suknjo, ki jo nosi g. predstojnik v uradu, svoj kaznjenski jopič pa je pustil v sobi. O drznem begu je bila obveščena takoj policija, vendar begunca do sedaj še niso našli.

☐ **Vroča kri.** 22 letnega posestnikovega sina Franca Kepa iz Zg. Sv. Kungote so napadli v temni noči neznani fantje ter ga vsega izbodli z noži. Dobil je nevarne poškodbe ter so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA
Začetek ob 20.

Sreda, 12. aprila ob 15: INRI. Izven. Dijaška in mladinska predstava po globoko znižanih cenah.
Četrtek, 13. aprila ob 20: INRI. Izven znižane cene.
Petek, 14. aprila: Zaprto.
Sobota, 15. aprila: Zaprto.

OPERA
Začetek ob 20.

Sreda, 12. aprila: Zaprto. (Generalka.)
Četrtek, 13. aprila: Zaprto.
Petek, 14. aprila ob pol 19: PARSIFAL. Premijera. Izven.
Sobota, 15. aprila: Zaprto.

Kulturni obzornik

Pojasnilo k članku „Mlakarja v Pragi"

Včeraj je gospod B. priobčil na tem mestu poročilo o uspehu Pie in Pina Mlakarja v Pragi. Poročilo je sestavljeno tako, da utegne bravca enostransko in torej nepravilno poučiti o rezultatih nastopa Pie in Pina Mlakarja v Mestnem komornem gledališču. Poročevalec si sicer ne more kaj, da ne bi v splošnih besedah ugotovil resnice, da »se vsa praška kritika jako laskavo izraža o naših umetnikih in jih želi videti ponovno čimprej«, vendar je pa za dokaz, kako ugodne so bile kritike, pobral iz njih le nekaj manj ugodnih stavkov in te serviral Mlakarjevim rojakom v dom vini. To je stvar okusa, značaja in osebnih teženj in na to ne bi odgovarjal. Ker pa poročevalec brez vsake opombe navaja neke netočnosti kritika v »Pravu lidu«, se čutim dolžnega, da namesto odsotnih Mlakarjevih to netočnost popravim in stvar pojasnim. G. M. W. v »Pravu lidu« in za njim g. B. v »Slovencu« poročata, da je bilo v Pragi na velikih plakatih označeno, da sta Mlakarja leta 1932 dobila v Parizu prvo nagrado; temu kritik M. H. ugovarja.

V resnici je bila stvar s plakati taka: Pino in Pia sta mi v Prago točno sporočila, kakšni plakati naj se tiskajo. V njuni skici ni bilo ne oznake »jugoslovanska umetnika« ne navajanje kakršnihkoli nagrad in uspehov. A gledališče, ki je pri stvari soodločevalo, ni hotelo pristati na to v mnenju, da brez cirkuške reklame stvar ne pojde, in sploh v prepričanju, da ono v tej stvari ve vse, drugi nič. Na moje obvestilo se je Pino takoj pripeljal v Prago, kjer ga je g. tajnik gledališča sprejel z balo ze natisnjenih plakatov. Na teh je res stalo, da sta Mlakarja prejela v Parizu prvo nagrado. A Pino jih ni dovolil izvesiti — dokler oni pasus ni bil prelepljen. A prelepiti ga je bilo treba z nekim tekstom. V tej zadevi je pristal na to, da se označita na traku, ki naj bi se nalepil na prejšnji tekst, za jugoslovanska plesna umetnika. Ugotavljam, da v mestu nisem videl ne enega neprelepljenega plakata. Edino v veži komornega gledališča je kljub dvakratni intervenciji Pina eden menda le dalj časa visel.

To moje pojasnilo naj blagohotno vzame na znanje tudi gospod M. H., ki je plesni umetnosti Mlakarjev res naklonjen in jima je napisal strokovno oceno s toliko toplino in tolikim razumevanjem njunih teženj, da je njegova sodba obema umetnikoma lahko v ponos in zadoščenje. Gospod B. pa bi storil vsekakor lepše dejanje, če bi za svoje rojake prevedel drugi odstavek iz kritike gospoda M. H., dalje morda še tople in pravične ocene gospodov kritikov v »Lidovih Novinah«, v »Českem slovu« in drugih praških listih. Saj to bi bilo morda tudi resnici na ljubo.

Janez Logar

P. S. Omenim naj mimogrede, da sta Pia in Pino Mlakar dobila povabilo, naj svoj plesni koncert ponovita v nemškem gledališču v Pragi. Umetnika sta povabilo sprejela. Na povratku iz Nemčije bosta v dneh po 20. aprilu spet nastopila pred praškim občinstvom.

★

Vodnik po zbirkah Narodnega muzeja v Ljubljani. Prirodopisni del. Ljubljana, 1933.

Izšla je dolgo pričakovana in napovedana knjiga, s katero se moramo (radi velike važnosti za učiteljstvo in profesorje) seznaniti podrobneje. To ni vodnik, to je knjiga prirodopisa, ki seznanja čitatelja s favno in floro, opozarja na glavne predstavnike prirode, hkrati pa pove tako, kakor si ne moreš ogledati v nobenem muzeju — saj muzejske zbirke niso idealno popolne.

Težko delo uredništva je prevzel muz. kustos dr. Fr. Kos, sam avtor najobširnejšega dela »Vodnika« — zoološkega dela. Razvrstitev živali oz. njih vrst v Vodniku gre po sestavu višje in nižje organiz. živali, tako kot vsaka smotrena knjiga prirode. S praživalmi prične, gre preko spužev in mehovcev vedno višje, do najpopolnejših vretenčarjev — sesalcev. Bogato in pestro ilustriran tekst spremljajo na robu nad vse pregledna imena družin oz. vrst.

Čeprav je delo zelo zgoščeno, mestoma skoro preveč, ni pri tem jezik preveč trpel, le nekaj slovenskih izrazov bi bilo treba prilagoditi naši domači anatomščini — ali pa njo sedanjemu jeziku prirodarjev.

Za seznamom uporabljene literature sledi dr. Rakovčev Geološko-paleontološki oddelek, ki je prirejen tako, da podaja obenem geološki pregled slov. ozemlja.

Vodnik ima to prednost, da se ne drži suženjsko samo muzejskih zbirk, pač pa obdelava ves materijal, ki je pri nas znanstvenikom dostopen, tako, da bodo ti prav z Vodnikom na dragocen materjal opozorjeni. G. dr. Rakovec obdelava paleontologijo po zem. dobah oz. plasteh vse od kambrija do poznega aluvija.

Delo za se je Mineraloško-petrografski oddelek patra J. Žurge, katerega bo z veseljem in lahkoto razumel in doumel vsak znanstvenik in študent. Marsikje in marsikdo bo tole s pridom uporabil!

Vodnik zaključuje botanik dr. Fr. Dolšak z »Botaniko«, kjer obdelava našo floro, hkrati pa pojasnjuje, kje in kateri herbariji so v muz. zbirkah.

Vodnik je veliko znanstveno delo, ki bo uspešno služilo študentu in profesorju. Stane 20 Din.

Hrt.

Dr. J. Matl, docent slavistike v Gradcu prinaša v breslavskem Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven med drugim zanimive članke o slovenski kulturi, kar povzema iz raznih slovenskih in srbskohrvatskih kulturnih revij. Tako je prinesla imenovana knjiga študijo dr. Fr. Steleta »Slikarstvo pri Slovencih« ter Žimbrekovo »Sodobno slovensko liriko«. Oboje je izšlo v »Hrvatski reviji« v zadnjih letih.

Herman Sudermann: Mati skrb. Roman. Prevedel M. Javornik. Krekova knjižnica, Ljubljana. 1932. — Poleg lepega števila izbranih knjig je izdala Krekova knjižnica tudi znano Sudermannovo umetnino »Frau Sorge — Mati skrb«. To je Sudermannovo najlepše delo, ki je posvečeno zemlji. Oče je imetje zaigral, sin Pavel je zvezan s slehernim vlakencem srca z zemljo, katero hoče rešiti. In med tema dvema se bije življenje, med nosilcem nesreče in nosilcem sreče. Kdaj kdaj se razpne dejanje do take realnosti, kakor da je iztrgano iz žive zemlje. Sicer pa veje skozi ves roman dalnji pajčolan romantičnih dogajanj: Pavlovo žvižganje pod Elsbethinim vrtom, njegova ljubezen, življenje njegove matere ... Delo se še ni iztrgalo povsem iz objemov romantike, vendar pa je osnova glavno dejanje in večina oseb v polnem življenju realizma, radi česar je delo vzbudilo ob svojem rojstvu toliko priznanja. Krekova knjižnica je prav gotovo storila pozitivno delo, da ga nam je odkrila v lepi slovenski prepesnitvi.

L. G.